

De wijk ontwikkeld?

Onderzoek naar de doelen en functies van drie wijkontwikkelingsplannen in Almelo

Rekenkamercommissie Almelo (RCA) November 2007

De wijk ontwikkeld?

Onderzoek naar de doelen en functies van
drie wijkontwikkelingsplannen in Almelo

Rekenkamercommissie Almelo (RCA)

November 2007

Postadres:

**Gemeente Almelo
Rekenkamercommissie
Postbus 5100
7600 GC Almelo**

Bezoekadres:

**Stadhuisplein 1
7607 EK Almelo**

telefoon: **(0546) 54 17 65**

e-mail: **rekenkamer@almelo.nl**

internet: **www.almelo.nl**

Voorwoord

In het onderzoeksprogramma (2006) van de Rekenkamercommissie Almelo (RCA) is opgenomen dat de RCA onderzoek zal doen naar de wijkontwikkelingsplannen in de gemeente Almelo. Het onderzoek is door de leden van de RCA zelf uitgevoerd in de periode van oktober tot mei 2007.

De conceptnota van bevindingen is voor ambtelijk hoor en wederhoor voorgelegd. Doel was om de door de RCA gerapporteerde gegevens te verifiëren, zodat zeker is dat in de nota van bevindingen geen onjuistheden staan vermeld. Het resultaat van het ambtelijk hoor en wederhoor heeft geleid tot enkele aanpassingen in de tekst.

De uiteindelijke nota van bevindingen heeft geleid tot een definitief rapport waarin ook de conclusies en aanbevelingen zijn opgenomen. Dit rapport is voor bestuurlijk hoor en wederhoor voorgelegd aan het college van Burgemeester en Wethouders.

De reactie van het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Almelo alsmede het nawoord van de Rekenkamercommissie zijn als hoofdstukken 7 en 8 opgenomen.

De RCA wil de medewerkers en het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Almelo bedanken voor de goede en constructieve medewerking tijdens het onderzoek.

De RekenkamerCommissie Almelo,

- drs. W.J. Oosterveld-Sanders, extern lid tevens voorzitter
- drs. A.B.M. Gloerich, extern lid
- dr. C.G.M. Jenniskens, extern lid
- mr. Th.O.J. Lucardie, extern lid
- ir. R.M. Kiès, raadslid
- J. Brand, raadslid
- drs. A.A. de Boer, secretaris

Almelo, november 2007

Inhoudsopgave

	pagina
1. Inleiding	7
1.1 Onderzoeksprogramma 2006	7
1.2 Motivering van het onderzoek	7
1.3 Opbouw van het rapport	8
2. Achtergrond van de wijkontwikkelingsplannen	9
2.1 Keuze van de drie wijken	9
2.2 Definities en omschrijvingen van wijkplannen	9
3. Onderzoeksaanpak	13
3.1 Doestelling	13
3.2 Probleemstelling	13
3.3 Onderzoeksvragen	14
3.4 Normatiek	15
3.5 Afbakening van het onderzoek	16
3.6 Onderzoeksmethoden	16
4. Bevindingen Wijkontwikkelingsplannen	17
4.0 Inleiding	17
4.1 Totstandkomingsproces	17
4.2 Uitgangspunten en doelen	18
4.3 Doelbereiking: beoogde en behaalde resultaten	19
4.4 Evaluatie en terugkoppeling van resultaten	21
4.5 Positie van en informatievoorziening aan de gemeenteraad	23
4.6 Het wijkontwikkelingsplan als richtinggevend kader	24
4.7 Organisatie van het wijkontwikkelingsplan	24
4.8 Bestuurlijke structuur	27
4.9 Almeloze WijkAanpak (AWA)	28
5. Conclusies	31
6. Aanbevelingen	37
7. Reactie College van Burgemeester en Wethouders	41
8. Nawoord Rekenkamercommissie	43
Bijlagenboek	45

1. Inleiding

1.1 Onderzoeksprogramma 2006

De RekenkamerCommissie Almelo (RCA) heeft in haar onderzoeksprogramma 2006 het onderzoek naar de wijkontwikkelingsplannen (zogenaamde WOP's) opgenomen. Een belangrijke reden om dit onderzoek op te starten is gelegen in het feit dat de RCA een verzoek hiertoe heeft gekregen vanuit de gemeenteraad.

De afgelopen jaren zijn voor een drietal wijken wijkontwikkelingsplannen opgesteld. Het gaat hier om de wijkontwikkelingsplannen voor de wijken Kerkelanden (vastgesteld in 1999), Sluitersveld en Ossenkoppelerhoek (beiden vastgesteld in 2002). De WOP's zijn tot stand gekomen door overleg tussen diverse betrokkenen uit de wijk, zoals de wijkbewoners, strategische partners, woningcorporaties, gemeente, welzijnsinstellingen, basisonderwijs en de politie. In bijlage 1 is per WOP aangegeven welke personen en organisaties betrokken zijn geweest bij het totstandkomingsproces. Deze WOP's passen in het Grote Steden Beleid (GSB) en in het specifieke beleid van de gemeente voor de aandachtswijken van in Almelo. In hoofdstuk 2 zal hierover verder worden ingegaan.

1.2 Motivering voor het onderzoek

Het onderzoeksonderwerp is getoetst aan de selectiecriteria zoals die in de Notitie Werkwijze van de RCA zijn opgenomen. Dit levert het volgende resultaat op.

- a) De wijkontwikkelingsplannen zijn een onderwerp van **belang**. Hoewel exacte budgetten op het moment van de start van het onderzoek niet bekend waren had de RCA de indicatie dat het financiële belang groot is. Verschillende uitvoeringsactiviteiten die in drie WOP's worden genoemd, zijn of worden gefinancierd uit diverse budgetten. Daarnaast heeft het onderwerp een grote maatschappelijke waarde. Tot slot is de betrokkenheid van burgers en instellingen bij de totstandkoming en de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen groot te noemen.
- b) Er bestaat gerede **twijfel** over de doelmatigheid en doeltreffendheid van het instrumentarium van wijkontwikkelingsplannen. Een formele evaluatie

ontbreekt en daardoor is er in ieder geval bij de gemeenteraad weinig inzicht in hoeverre de gestelde einddoelen zijn gehaald en welke effecten zijn bereikt.

- c) Het ontbreken van deze transparantie brengt **risico's** met zich mee ten aanzien van de inzet van middelen en de maatschappelijke betrokkenheid en waardering.
- d) Het onderzoek van de RCA heeft **toegevoegde waarde** omdat het inzicht bij de gemeenteraad er nu niet is en de rekenkamercommissie onderzoeksbevoegdheden heeft bij een groot deel van de betrokken instanties.
- e) Het onderzoek is **uitvoerbaar**. De uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen is verspreid over de gehele gemeentelijke organisatie en buiten de organisatie. Hoewel het onderzoek omvangrijk is, is het uitvoerbaar. Drie leden van de RCA en secretaris/onderzoeker hebben aan het onderzoek gewerkt.

1.3 Opbouw van het rapport

Het rapport van bevindingen is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 1 bevat een inleiding, waarin nader wordt ingegaan op de motivering van het onderzoek. In hoofdstuk 2 worden de achtergronden van de WOP's belicht en verschillende definities van vormen van wijkaanpak en wijkplannen toegelicht. In hoofdstuk 3 is de onderzoeksaanpak beschreven. In hoofdstuk 4 zijn samengevat de bevindingen van de drie WOP's opgenomen. Dit is gedaan aan de hand van gehouden interviews en geraadpleegde documenten.

In hoofdstuk 5 zijn de conclusies naar aanleiding van de bevindingen weergegeven en in hoofdstuk 6 de aanbevelingen.

In het bijlagenboek zijn de bevindingen per wijkontwikkelingsplan opgenomen (hoofdstuk 1). In hoofdstuk 2 zijn per wijkontwikkelingsplan de stand van zaken per project weergegeven. Voorts is in het bijlagenboek de lijst van geïnterviewden (hoofdstuk 3) en de lijst van geraadpleegde documenten (hoofdstuk 4) opgenomen.

2. Achtergrond van de wijkontwikkelingsplannen

2.1 Keuze van de drie wijken

Het wijkgericht werken kent in Almelo een lange traditie. Sinds 1996 is het wijkgericht werken in de gemeente geïntroduceerd en zijn er wijkactieplannen opgesteld. Voor drie wijken, namelijk Kerkelanden, Ossenkoppelerhoek en Sluitersveld, zijn vanaf 1996 wijkactieplannen ontwikkeld. Deze wijken zijn op grond van de sociaal-maatschappelijke en ruimtelijke problematiek hiervoor gekozen. De RCA neemt de wijkactieplannen verder niet mee in haar onderzoek.

Met de introductie van het Grotestedenbeleid (GSB) halverwege de jaren negentig zijn deze drie wijken in het kader van de eerste tranche van het Grotestedenbeleid voorgedragen als zogenaamde experimentwijken. Wijkaanpak en het GSB-beleid zijn daardoor nauw met elkaar verbonden. De wijkactieplannen hadden een looptijd van vier jaar en voor het vervolg is voor deze drie wijken gekozen voor de opzet van wijkontwikkelingsplannen.

2.2 Definities en omschrijvingen van wijkplannen

In de afgelopen jaren hebben zich in de gemeente Almelo verschillende vormen van wijkaanpak of van wijkgericht werken voor gedaan. Begonnen is met de wijkactieplannen die vervolgens omgezet zijn in wijkontwikkelingsplannen. Bij de wijkontwikkelingsplannen is in het kader van het GSB-beleid voor de fysiek-ruimtelijke invulling van de wijk sprake van een wijkstructuurplan. Ten slot is vanaf 2003 begonnen met het ontwikkelen van een vernieuwde vorm van wijkaanpak. De volgende beschrijvingen en definities van vormen van wijkplannen is de RCA tegen gekomen.

Wijkactieplan (WAP)

In een wijkactieplan wordt aangegeven aan welke wensen van de wijkbewoners de gemeente de komende vier jaren tegemoet zal komen. De uitwerking van de plannen is op jaarbasis vertaald. Het wijkactieplan gaat primair uit van korte, snelle resultaten om de leefbaarheid in de wijk op sociaal en fysiek gebied op te krikken (bron: Wijkactieplan Sluitersveld, 1996, pagina's 1 en 31). Het

wijkactieplan is een wijkplan voor de korte termijn en een voorloper van het later voor de langere termijn opgezet wijkontwikkelingsplan.

Wijkontwikkelingsplan (WOP)

De wijkontwikkelingsplannen zijn bedoeld als plannen voor de lange termijn: de plannen bevatten allen een toekomstvisie of – schets voor de wijk zoals die er tien tot vijftien jaar later uit zal zien. De gewenste veranderingen worden aangegeven en maatregelen en projecten die hieraan bijdragen of zouden kunnen bijdragen worden in hoofdlijnen in kaart gebracht. Gezien de lange planningshorizon wordt in de WOP erkend dat het geen “dichtgetimmerde” plannen zijn en ook niet zouden moeten zijn, maar dat het geschetste toekomstperspectief wel samenhangend en richtinggevend dient te zijn voor het toekomstig handelen van niet alleen de lokale overheid maar ook andere betrokken organisaties.

In de drie WOP's worden de volgende definities aangetroffen.

In het **WOP Kerkelanden** (1999) wordt als definitie van een WOP gegeven:

“Het wijkontwikkelingsplan bevat de lange-termijn strategie voor de Kerkelanden en heeft in principe een realisatietijd (of looptijd) van zo’n tien jaar. Het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden met dus worden gezien als een plan op hoofdlijnen. Het bestaat (per thema) uit een viertal elementen, namelijk:

1. een analyse van de wijk met een cijfermatige onderbouwing;
2. een visie op de ontwikkeling van de wijk;
3. te bereiken doelen;
4. uitwerkingen van deze doelen in projecten.

Het wijkontwikkelingsplan behelst hiermee meer dan alleen een visievol perspectief op de ontwikkeling van de wijk. Het is echter geen uitgekristalliseerd plan; de projecten moeten nog worden uitgewerkt.” (Zie WOP Kerkelanden Inleiding, hoofdstuk 3, blz. 8)

In het **WOP Sluitersveld** (zie WOP Sluitersveld deel 1 blz. 3) wordt als definitie van een WOP gegeven: “Een WOP is een gezamenlijk document, waarin een samenhangend toekomstperspectief voor de wijk wordt beschreven. Het geeft richting aan investeringen, het beleid en de activiteiten van de gemeente, de woningstichting, andere professionele organisaties en ook wijkbewoners en hun organisaties.”

Over het wijkontwikkelingsplan voor de **Ossenkoppelerhoek** wordt in het WOP het volgende opgemerkt: "Om de leefbaarheid en veiligheid in de wijk integraal te verbeteren wordt voorgesteld per wijk een integraal plan te maken. Een plan voor de lange termijn is een zogenaamd wijkontwikkelingsplan. (Voor de korte termijn een wijkactieplan). De WOP behelst een periode van tien jaar. Het is een plan dat zich gedurende de komende jaren kan ontwikkelen. Met andere woorden, het is geen uitgekristalliseerd plan. Plannen en projecten moeten nog uitgewerkt en opgestart worden." (Zie WOP Ossenkoppelerhoek Inleiding, pag. 3)

Wijkstructuurplan (WSP)

Het wijkstructuurplan betreft een uitwerking voor het ruimtelijke en fysieke deel. Het doel is een open en toegankelijke stedenbouwkundige structuur die in belangrijke mate bijdraagt aan de verhoging van de kwaliteit van de wijk. Het betreft (eenmalige) plannen voor de komende tien tot vijftien jaar (bron: Wijkstructuurplan Aaldrinkshoek/Kerkelanden, 2001, pagina 2). Het wijkstructuurplan is een verdere vertaling van de fysiek-ruimtelijke projecten uit het WOP.

Almelose wijkaanpak (AWA)

De nieuwe aanpak dateert uit 2005 en sluit aan op de bestaande systematische wijze van wijkgericht werken en richt zich op het verbeteren van de leefbaarheid van de wijken, het verbeteren van het veiligheidsgevoel in de stadsdelen en het nadrukkelijker betrekken van bewoners bij initiatieven in de dagelijkse leefomgeving. Het resultaat van deze wijkaanpak zijn wijkplannen gericht op maatregelen die in maximaal twee jaar gerealiseerd kunnen worden. Ten opzichte van de WOP's is het wijkplan geen visiedocument waarin een langetermijnperspectief op een stadsdeel, wijk of buurt wordt geschetst (bron: Uitvoeringsnotitie Almelose wijkaanpak, april 2005, pagina's 3 en 10).

De RCA constateert dat bij het wijkgericht werken een hoeveelheid aan definities en vormen van wijkplannen bestaat. De terminologie is niet altijd even eenduidig. Een logische samenhang tussen de verschillende termen is niet herkenbaar.

3. Onderzoeksaanpak

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de RCA haar onderzoek naar de WOP's heeft vormgegeven en uitgevoerd. De onderzoeksresultaten worden gepresenteerd in de hoofdstukken 4.

3.1 Doelstelling

In het eerste hoofdstuk is de aanleiding tot dit onderzoek beschreven. In hoofdstuk 2 is de (historische en beleidsmatige) achtergrond geschetst van de WOP's, door beknopt aan te geven waarom, wanneer en hoe voor de drie Almelse wijken Kerkelanden, Sluitersveld en Ossenkoppelerhoek dergelijke plannen zijn opgesteld. Dit onderzoek heeft tot doel:

inzicht te verkrijgen en te geven in de wijze waarop deze drie wijkontwikkelingsplannen tot op heden zowel binnen de gemeentelijke organisatie als bij de relevante betrokken externe partijen hebben gefunctioneerd.

In hoofdstuk 2 is gewezen op de Almelse wijkaanpak (AWA) die recent is geïntroduceerd. De RCA is van mening dat een onderzoek naar het functioneren van de WOP's ook relevant kan zijn voor het vormgeven en uitvoeren van de AWA. Een nevendoelstelling van dit onderzoek is dan ook:

inzicht te verschaffen in de relevantie van de gevolgde systematiek bij de drie bestaande wijkontwikkelingsplannen voor de recent geïntroduceerde Almelse wijkaanpak.

3.2 Probleemstelling

De RCA heeft gekozen voor de volgende tweeledige probleemstelling:

1. Hoe en in welke mate hebben de drie bestaande wijkontwikkelingsplannen tot nu toe voldaan aan de doelen en functies waarvoor ze zijn opgesteld?
2. Welke onderdelen van de gekozen systematiek bij de drie bestaande wijkontwikkelingsplannen zijn wat betreft inhoud en/of proces relevant voor de recent geïntroduceerde Almelse wijkaanpak?

3.3 Onderzoeksvragen

De probleemstelling is in onderstaande onderzoeksvragen gespecificeerd. De vetgedrukte koppen geven de onderzoeksthema's aan. In hoofdstuk 4 zijn de bevindingen uit het onderzoek op basis van deze thema's gerangschikt.

- **Totstandkomingsproces:**

- Op welke wijze zijn de wijkontwikkelingsplannen tot stand gekomen?

- **Uitgangspunten en doelen:**

- Wat zijn de uitgangspunten en doelen van de wijkontwikkelingsplannen?
- Hoe en in welke mate hebben de wijkontwikkelingsplannen tot op heden voldaan aan de doelen en functies waarvoor ze zijn opgesteld?
- Wat zijn de beoogde resultaten en effecten van de wijkontwikkelingsplannen?
- In hoeverre zijn deze resultaten en effecten tot op heden behaald?

- **Evaluatie en informatievoorziening:**

- In hoeverre is in de wijkontwikkelingsplannen voorzien in evaluatie van en informatievoorziening over de resultaten en de effecten van deze plannen?
- In hoeverre en op welke wijze hebben deze evaluatie en informatievoorziening plaatsgevonden?
- Welke rol hebben uitkomsten van de evaluatie (indien van toepassing) gespeeld in de verdere uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen?
- Op welke wijze en in hoeverre is de gemeenteraad geïnformeerd over de resultaten en effecten van de wijkontwikkelingsplannen?

- **Richtinggevend kader:**

- In hoeverre is bij concrete uitvoeringsmaatregelen door relevante betrokken partijen zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie gerefereerd aan het betreffende wijkontwikkelingsplan als richtinggevend kader voor de beleidsuitvoering door deze partijen?

- **Organisatie van het wijkontwikkelingsplan:**

- Hoe is de organisatie van de uitvoering tot stand gekomen?
- Op welke wijze heeft de uitvoering qua middelen en sturing plaatsgevonden?

- **Relatie met Almelse Wijkaanpak (AWA):**

- Welke onderdelen van de gekozen systematiek bij de drie bestaande wijkontwikkelingsplannen zijn wat betreft inhoud en/of proces relevant voor de Almelse wijkaanpak (AWA)?

3.4 Normatiek

De RCA vormt in dit onderzoek een oordeel over de wijze waarop de drie wijkontwikkelingsplannen tot op heden hebben gefunctioneerd. Bij deze beoordeling heeft de RCA gebruik gemaakt van een normenkader dat de commissie zelf heeft opgesteld en dat aangeeft aan welke voorwaarden een wijkontwikkelingsplan moet voldoen voor een zo optimaal mogelijke werking van een dergelijk plan.

RCA heeft de volgende normen gehanteerd:

1. De uitgangspunten en doelen van een wijkontwikkelingsplan zijn voor alle betrokken partijen – zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie - duidelijk geformuleerd.
2. Er is een logische samenhang tussen de in een wijkontwikkelingsplan opgenomen doelen, projecten en bijbehorende middelen.
3. De beoogde resultaten en effecten zijn meetbaar, toetsbaar en realiseerbaar.
4. Het wijkontwikkelingsplan wordt als referentiekader gebruikt door die partijen – zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie - waarvan de activiteiten een duidelijke relatie hebben met de in het plan genoemde uitgangspunten, doelen dan wel middelen.
5. Het is duidelijk op welke wijze de uitvoeringsorganisatie wordt aangestuurd, en hoe de bevoegdheden, verantwoordelijkheden en taken zijn verdeeld.
6. In een wijkontwikkelingsplan is aangegeven hoe terugkoppeling naar betrokken partijen en naar de gemeenteraad zal plaatsvinden: wat wordt aan wie teruggekoppeld, met welke frequentie, en hoe worden resultaten uit dit terugkoppelingsproces opgevolgd.

De RCA heeft bovenstaande normen gehanteerd als basis voor haar conclusies en aanbevelingen.

3.5 Afbakening van het onderzoek

Het onderzoek beperkt zich tot de periode van 1999 (het opstellen van het eerste WOP) tot op heden (voorjaar 2007). Het onderzoek richt zich op de drie tot dusverre opgestelde wijkontwikkelingsplannen, namelijk de plannen voor de wijken Kerkelanden, Sluitersveld en Ossenkoppelerhoek.

In het onderzoek is de uit 2005 daterende Almelose Wijkaanpak meegenomen. Dit deel van het onderzoek is beschrijvend van aard. De AWA is in 2006 gestart en de uitkomsten zijn nog te beperkt van aard om een oordeel te vormen.

3.6 Onderzoeksmethoden

De RCA heeft in haar onderzoek gebruik gemaakt van verschillende onderzoeksmethoden. Bij het dossieronderzoek naar de WOP's zijn onder andere raadsbesluiten, ambtelijke rapportages, verslagen van bijeenkomsten van de regiegroepen geraadpleegd. Een belangrijke informatiebron vormden de interviews met betrokkenen en verantwoordelijken zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie.

In het bijlagenboek, hoofdstuk 3, is de selectie van de geïnterviewden weergegeven. Per WOP zijn instanties die genoemd zijn bij de deelprojecten benaderd. Het is een selectie van de meest betrokken partijen en personen per WOP. De afdeling Samenleving is voor een interview uitgenodigd, maar benaderde medewerkers hebben aangegeven niet bij het opstellen van de WOP's betrokken zijn geweest, wel bij de uitvoering.

De gespreksverslagen zijn voor accordering voorgelegd aan geïnterviewden. De gespreksverslagen maken geen deel uit van deze rapportage en van de bijlagen.

4. Bevindingen Wijkontwikkelingsplannen

4.0 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat een samenvatting van de bevindingen van het onderzoek van de RCA naar de drie wijkontwikkelingsplannen. In het bijlagenboek, hoofdstuk 1, worden de bevindingen per wijkontwikkelingsplan uitgebreid en gedetailleerd besproken. De constatering waarmee iedere paragraaf in dit hoofdstuk wordt besloten zijn gebaseerd op de bevindingen die zowel in dit hoofdstuk als in de genoemde bijlagen worden gepresenteerd.

4.1 Totstandkomingsproces

In 1997 werd begonnen met het opstellen van het eerste wijkontwikkelingsplan, het Wijkontwikkelingsplan voor de Kerkelanden. In december 2006 won de gemeente voor de samenwerking tussen bewoners en gemeente bij de opstelling en uitvoering van dit wijkontwikkelingsplan de Burgerparticipatieprijs van het Ministerie van VROM.

In Almelo was in 1997 nog geen ervaring met het ontwikkelen en opstellen van een wijkontwikkelingsplan. Van de ervaringen die met deze vorm van interactieve beleidsvorming zijn opgedaan tijdens het opstellen van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden is enkele jaren later (vanaf december 2000) gebruikt gemaakt toen de wijkontwikkelingsplannen voor de wijken Sluiterseveld en Ossenkoppelerhoek werden ontwikkeld. De thematische aanpak van problemen, het ontwikkelen van een toekomstvisie en het bespreken van onderwerpen met verschillende belanghebbenden in diverse werkgroepen werden gehandhaafd. Om het totstandkomingsproces enigszins te versnellen werd er voorafgaand aan het opstellen van het Wijkontwikkelingsplan Sluiterseveld een beleidsnotitie opgesteld als startdocument. In dit startdocument werd beschreven wat er speelde in de wijk en werden de mogelijkheden voor invloed en inspraak van wijkbewoners opgenomen. Voor het Wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek werd een vergelijkbare aanpak gekozen. Voorts werden op ambtelijk niveau de randvoorwaarden voor het wijkontwikkelingsplan opgesteld om conflictsituaties ten aanzien van bestaand of voorgenomen gemeentelijk beleid zoveel mogelijk te voorkomen.

Voor alle drie wijkontwikkelingsplannen geldt dat relevante interne en externe partijen werden uitgenodigd voor deelname aan zogenaamde werkconferenties. Naar het oordeel van diverse betrokken partijen waren dit zinvolle bijeenkomsten. Wel wordt aangegeven dat dit totstandkomingsproces intensief en zwaar was. Door nieuwsbrieven, informatiebijeenkomsten en zogenoemde tentgesprekken (deze laatste werkvorm wordt alleen voor het Wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek genoemd) werden bewoners op de hoogte gesteld van de vorderingen, en konden zij hun mening laten horen.

Al haar bevindingen overziend, komt de RCA tot de volgende constatering:

- De betrokkenheid van relevante partijen – van zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie – bij de totstandkoming van de wijkontwikkelingsplannen was groot.
- De betrokken partijen oordelen over het algemeen (Kerkelanden) tot unaniem (Sluitersveld, Ossenkoppelerhoek) positief over de wijze waarop de wijkontwikkelingsplannen tot stand zijn gekomen.
- Het proces om een wijkontwikkelingsplan op te stellen is door betrokken partijen over het algemeen als zinvol, intensief en zwaar ervaren.
- De bewonersparticipatie is als positief en enthousiast ervaren.
- Bij het opstellen van de wijkontwikkelingsplannen voor Sluitersveld en Ossenkoppelerhoek is volop gebruik gemaakt van de (goede en minder goede) ervaringen die zijn opgedaan tijdens de totstandkoming van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden.

4.2 Uitgangspunten en doelen

De wijkontwikkelingsplannen zijn alle drie plannen voor de lange termijn. De precieze termijn verschilt enigszins tussen de drie plannen, en ook wat de opzet van de plannen betreft is duidelijk dat ieder plan op zijn eigen (unieke) wijze is opgesteld. Wat de plannen gemeen hebben is dat een visie op de betreffende wijk wordt gegeven, en dat aan de hand van een aantal thema's wordt aangegeven wat de huidige situatie (probleemanalyse) en de gewenste situatie (doelen) is. In alle drie wijkontwikkelingsplannen wordt nadrukkelijk gesteld dat het wijkontwikkelingsplan géén uitgekristalliseerd of dichtgetimmerd plan is: er kunnen zich ontwikkelingen voordoen die mogelijkwerwijs leiden tot wijziging van het wijkontwikkelingsplan (Kerkelanden), het plan is bedoeld als streefbeeld en géén voorspelling van de toekomst (Sluitersveld), en het is een plan dat zich

gedurende de komende tien jaren moet gaan ontwikkelen en om die reden zijn plannen en projecten niet gedetailleerd en uitputtend beschreven (Ossenkoppelerhoek).

Uit het onderzoek van de RCA komt naar voren dat betrokken (interne en externe) partijen zowel de probleemanalyse als de doelen uit de wijkontwikkelingsplannen breed onderschrijven. Het draagvlak voor de doelen en uitgangspunten van ieder wijkontwikkelingsplan onder betrokken partijen was (en is) groot. De doelen en uitgangspunten zijn wel veelal in tamelijk algemene of globale bewoordingen gesteld. Met name betrokken partijen van buiten de gemeentelijke organisatie geven aan dat zij ten aanzien van ieder van de drie wijkontwikkelingsplannen een concreet plan van aanpak voor de uitvoering van projecten hebben gemist. Ook na de vaststelling van de wijkontwikkelingsplannen is een dergelijk uitgewerkt plan van aanpak niet opgesteld.

Al haar bevindingen overziend, komt de RCA tot de volgende constatering:

- De doelen en uitgangspunten van de wijkontwikkelingsplannen worden door alle betrokken partijen breed onderschreven.
- De te bereiken doelen zijn veelal in vrij algemene (en niet specifieke) bewoordingen omschreven.
- Met name betrokken partijen van buiten de gemeentelijke organisatie missen – in het wijkontwikkelingsplan zelf maar ook in de periode daarna – een concreet plan van aanpak voor de uitvoering van projecten, waarin in ieder geval wordt ingegaan op de verdeling van verantwoordelijkheden, de te bereiken effecten, de tijdsplanning, en de wijze van financiering.

4.3 Doelbereiking: beoogde en behaalde resultaten

In de voorafgaande paragraaf werd geconstateerd dat de te bereiken doelen veelal in tamelijk algemene – niet specifieke – bewoordingen in de drie wijkontwikkelingsplannen zijn omschreven. Deze omschrijving voldoet niet alle elementen van het SMART-principe (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden). Dat maakt het moeilijk om – tussentijds en/of bij afronding van de planperiode – vast te stellen of, en zo ja in welke mate, deze doelen ook daadwerkelijk bereikt zijn. De RCA heeft tijdens haar onderzoek voor geen enkel wijkontwikkelingsplan een evaluatie aangetroffen waarin wordt ingegaan

op de mate van doelbereiking en de daarmee gerealiseerde maatschappelijke effecten.

De drie plannen verschillen van elkaar op het punt van de detaillering van te nemen maatregelen of te starten projecten in het kader van het wijkontwikkelingsplan. Zo worden in het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden eerst 29 doelen onderscheiden, waarna in het Werkprogramma deze zelfde 29 doelen gepresenteerd worden als projecten. De beschrijving van deze projecten is tamelijk algemeen; aangegeven wordt dat de op te stellen projectofferte meer informatie zal verschaffen. In het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld wordt gewerkt met een uitvoeringsprogramma dat per maatregel (er zijn in totaal 67 maatregelen) een omschrijving van de maatregel geeft, alsmede de betrokkenheid van partijen, het beleidsterrein waarbinnen de maatregelen valt, de wijze van financiering, en de einddatum voor realisatie. Hoewel deze opsomming redelijk volledig en concreet lijkt, blijkt dit in de praktijk merendeels niet het geval te zijn. De in het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld opgenomen informatie blijkt onvolledig en/of onduidelijk te zijn of ontbreekt simpelweg. Een voorbeeld is in bijgaand kader uitgewerkt.

Project Sluitersveld/ Thema recreatieve wijk:

Maatregel:	Beheer van de fysieke woonomgeving via bewoners.
Omschrijving:	Bewoners kunnen door eigen inzet de kwaliteit van de inrichting en het niveau van onderhoud van de openbare ruimte verbeteren. Nader uit te werken werkwijzen.
Bijdrage:	Goede kwaliteit van groen en water en het vergroten van de zeggenschap van de bewoners over de woonomgeving.
Wie:	Gemeente (Stadsbeheer), woningcorporatie St. Joseph, Stichting Netwerk en bewonersorganisaties.
Beleid:	Regulier beheer.
Financiering:	Via wijkontwikkelingswerk regulier, wijkbudget regulier en "Mooi zo, goed zo".
Wanneer:	Nog niet bekend.

In het Wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek is gekozen voor 6 centrale thema's. Deze thema's zijn uitgewerkt in 36 projecten. De beschrijving van de projecten en met name de doelen van deze projecten zijn in tamelijk algemene bewoordingen en meestal in niet-meetbare termen gehouden. Over de beoogde effecten is niets opgenomen.

Tijdens haar onderzoek heeft de RCA getracht om de huidige stand van zaken (voorjaar 2007) met betrekking tot de mate van doelbereiking van alle drie wijkontwikkelingsplannen in kaart te brengen. De (voormalige) stadsdeelcoördinatoren hebben hieraan een belangrijke bijdrage geleverd. In het bijlagenboek, in hoofdstuk 2, is per wijkontwikkelingsplan aangegeven in hoeverre de vooraf gestelde doelen op het moment van inventarisatie (voorjaar 2007) bereikt zijn.

Al haar bevindingen overziend, komt de RCA tot de volgende constatering:

- De beoogde doelen zijn in de wijkontwikkelingsplannen in vrij algemene bewoordingen omschreven. Ze zijn meestal niet specifiek, meetbaar, en tijdgebonden omschreven. Dit maakt het zeer moeilijk om eenduidig vast te stellen of, en zo ja in welke mate, de beoogde doelen ook bereikt zijn.
- Het is eveneens zeer moeilijk om vast te stellen in hoeverre de maatschappelijke effecten die met de wijkontwikkelingsplannen beoogd werden gerealiseerd zijn.

4.4 Evaluatie en terugkoppeling van resultaten

Voor het uitvoeren van ieder van de wijkontwikkelingsplannen werd een regiegroep in het leven geroepen, waarin vertegenwoordigers van diverse organisaties zitting hadden. Op deze regiegroep zal nader worden ingegaan in paragraaf 4.7 als de organisatie van de wijkontwikkelingsplannen nader wordt besproken. In deze paragraaf is de regiegroep van belang omdat binnen deze groep de voortgang van projecten en de terugkoppeling van resultaten aan de orde werden gesteld. Voor het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden blijkt – zowel uit de interviews als uit de verslagen van de regiegroep – dat deze terugkoppeling van resultaten vooral het uitwisselen van informatie betrof (“Hoe staat dit project er nu voor?”), en – zo geven verschillende geïnterviewden aan – te weinig diepgaand was en slechts af en toe plaatsvond. Blijkens de verslagen zou op de laatste vergadering van de regiegroep (op 13 december 2004) een presentatie worden gehouden over “wat er momenteel speelt en wat er gerealiseerd is”. Helaas heeft de RCA het verslag van deze laatste vergadering niet boven water weten te krijgen.

In de regiegroep voor het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld is een aantal keren een schriftelijke terugkoppeling door de stadsdeelcoördinator ingebracht. Daarnaast is in de regiegroep regelmatig de stand van zaken van de uitvoering

van diverse projecten besproken. In 2005 is een overzicht opgesteld van alle in dit wijkontwikkelingsplan opgesomde maatregelen en de mate van realisatie. Andere tussenevaluaties zijn alleen in kleine kring verspreid en vaak alleen in de regiegroep besproken. Voor zover de RCA heeft kunnen vaststellen heeft er tijdens de uitvoering van het wijkontwikkelingsplan geen rapportage aan gemeenteraad of College van B&W plaatsgevonden over de voortgang van de uitvoering.

In de regiegroep voor het Wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek is periodiek een voortgangsrapportage van de projecten besproken. Deze rapportage kent een vaste indeling per project naar projectleiding, lopende projecten, genoemde ideeën/subdoelen, planning, prioriteit (ja/nee), en doel bereikt. Een formele tussenevaluatie heeft niet plaatsgevonden.

In het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden wordt een eerste aanzet gegeven voor een communicatieplan, waarin (onder meer) de communicatie richting bewoners genoemd wordt. Voor Sluiversveld en Ossenkoppelerhoek is het communicatieplan in het convenant tussen gemeente en betrokken externe partijen opgenomen. Uit de interviews met vertegenwoordigers van wijkcommissies of wijkplatforms blijkt dat – in ieder geval in hun perceptie – de terugkoppeling van resultaten richting bewoners bescheiden en onvoldoende is geweest.

Al haar bevindingen overziend, komt de RCA tot de volgende constatering:

- Binnen de drie regiegroepen is de voortgang van projecten besproken en zijn bereikte resultaten teruggekoppeld. De mate van detail en de wijze van informatieverschaffing (mondeling dan wel schriftelijk) verschilt tussen de drie regiegroepen.
- Er is geen formele evaluatie uitgevoerd over de voortgang van de (projecten binnen de) wijkontwikkelingsplannen. Raad noch College van B&W is door een schriftelijke rapportage tussentijds geïnformeerd over de stand van zaken wat uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen betreft.
- Vertegenwoordigers van de wijkcommissies/platforms in de drie betrokken wijken geven aan dat terugkoppeling van resultaten naar bewoners in hun ogen onvoldoende heeft plaatsgevonden.

4.5 Positie van en informatievoorziening aan de gemeenteraad

Bij de vaststelling van de wijkontwikkelingsplannen voor Sluitersveld en Ossenkoppelerhoek is er – van de zijde van de gemeenteraad – op aangedrongen om regelmatig voortgangsrapportages en evaluaties te houden en deze te agenderen voor de vergaderingen van de gemeenteraad. De betrokken wethouder heeft vervolgens toegezegd dat de stand van zaken rond de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen en de problemen en kansen die daarbij aan de orde zijn, regelmatig – in welke vorm dan ook – in de raad aan de orde zullen komen.

De RCA heeft in notulen van commissie- en raadsvergadering geen aanwijzingen gevonden dat de drie wijkontwikkelingsplannen inderdaad als zodanig zijn besproken. Wel blijkt op specifieke onderdelen – zoals de Multifunctionele Accommodatie Aalderinkshoek (Kerkelanden), het Hedemanterrein (Sluitersveld) en het evenemententerrein (Ossenkoppelerhoek) – gerapporteerd te zijn aan de raad. Bij de bespreking van deze onderwerpen werd de relatie met het onderliggende wijkontwikkelingsplan als integraal kader echter niet gelegd. De RCA heeft op basis van haar onderzoek niet kunnen vaststellen of de raad zelf actief de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen heeft gevolgd en/of om informatie over de stand van zaken heeft verzocht.

Al haar bevindingen overziend, komt de RCA tot de volgende constatering:

- De gemeenteraad is niet geïnformeerd over de voortgang van de drie wijkontwikkelingsplannen als zodanig, ondanks toezeggingen hieromtrent wat in ieder geval de wijkontwikkelingsplannen voor Sluitersveld en Ossenkoppelerhoek betreft.
- Op specifieke – maar niet alle – onderdelen uit de wijkontwikkelingsplannen is door het College van B&W wel gerapporteerd aan de raad. Er heeft echter geen integrale informatieuitwisseling over de wijkontwikkelingsplannen aan de gemeenteraad plaatsgevonden.
- Uit het onderzoek van de RCA blijkt verder niet dat de raad zelf de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen actief heeft gevolgd of om informatie over de stand van zaken heeft verzocht.

4.6 Het wijkontwikkelingsplan als richtinggevend kader

De drie wijkontwikkelingsplannen bevatten de langetermijnstrategie voor de drie betrokken wijken. De visie op de wijk zoals verwoord in de plannen zou als belangrijk kader en toetssteen voor het te ontwikkelen beleid van betrokken (interne en externe) partijen moeten fungeren. Deze rol van richtinggevend kader hebben de wijkontwikkelingsplannen in sommige gevallen wel gespeeld, maar zeker niet voor alle betrokken partijen. Binnen de gemeentelijke organisatie zijn de wijkontwikkelingsplannen als beleidskader gehanteerd binnen een aantal – maar niet alle – vakafdelingen. De vrij algemeen geformuleerde wijkontwikkelingsplannen moesten ambtelijk vertaald worden naar concrete uitvoeringswerkzaamheden. In sommige gevallen vormden andere documenten, zoals een wijkstructuurplan, een betere leidraad voor uitvoeringsprojecten.

Betrokken partijen van buiten de gemeentelijke organisatie geven – met uitzondering van Scoop (voorheen Stichting Netwerk), een welzijnsinstelling – aan dat de wijkontwikkelingsplannen niet gebruikt zijn als richtinggevend kader voor hun eigen beleid. Vooral de hoge mate van abstractie van de plannen is daar debet aan.

Al haar bevindingen overziend, komt de RCA tot de volgende constatering:

- Voor externe betrokken partijen (met uitzondering van de welzijnsinstelling Scoop/Stichting Netwerk) hebben de wijkontwikkelingsplannen niet als richtinggevend kader voor hun eigen beleid gefungeerd.
- Binnen de gemeentelijke organisatie zijn de wijkontwikkelingsplannen door een aantal, maar niet alle (vak)afdelingen richtinggevend geweest voor het te ontwikkelen beleid.
- Interne en externe betrokken partijen hebben een vertaalslag moeten maken van de globaal geformuleerde wijkontwikkelingsplannen naar specifieke uitvoeringsmaatregelen.

4.7 Organisatie van het wijkontwikkelingsplan

Regiegroep

De drie wijkontwikkelingsplannen verschillen van elkaar wat de informatie over de organisatie van de uitvoering betreft. In het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden wordt de samenstelling en taak van de regiegroep vrij uitgebreid

beschreven. Deze regiegroep was belast met strategische beleidsvorming, planning van projecten, institutionele afstemming en faciliteren, en het creëren van draagvlak. De regiegroep nam met deze taken een centrale positie in bij de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden. In de praktijk is de taak van de regiegroep verengd tot het uitwisselen van informatie over lopende projecten. Hierdoor werd geen regie gevoerd (sturing gegeven aan) de diverse projecten. In de regiegroep Kerkelanden speelden tevens problemen van zeggenschap en mandaat, en discontinuïteit bij de ambtelijke vertegenwoordigers.

Hoewel in Sluitersveld al een regiegroep bestond ten tijde van de vaststelling van het wijkontwikkelingsplan voor deze wijk, wordt de regiegroep als zodanig niet genoemd in het Wijkontwikkelingsplan Sluiterveld. Wel wordt in het convenant dat naar aanleiding van dit wijkontwikkelingsplan gesloten werd tussen de gemeente en een aantal betrokken partijen de taken van de regiegroep genoemd. In de praktijk fungeerde het als een afstemmingsgroep waar informatie wordt uitgewisseld en niet als een groep die de regie voert over de uitvoering. Dit laatste wordt onder andere veroorzaakt door het ontbreken van beslissingsbevoegdheid bij de regiegroep.

Om de uitvoering van de verschillende projecten te bewaken en onderling af te stemmen werd ook voor het wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek een regiegroep in het leven geroepen. Ook deze regiegroep blijkt in de praktijk vooral gefungeerd te hebben als informatie-uitwisselingoverleg. Planningen, beschikbare budgetten en aanpassingen zijn in deze regiegroep niet aan de orde gekomen.

Al haar bevindingen overziend, komt de RCA tot de volgende constatering:

- In iedere wijk was een breed samengestelde regiegroep belast met het bewaken van de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen.
- Deze regiegroepen werd een belangrijke, centrale positie toebedeeld, maar hebben feitelijk niet de regie gevoerd over (dat wil zeggen sturing gegeven aan) de uitvoering van de drie wijkontwikkelingsplannen.
- De regiegroepen vormden een goede overlegstructuur voor het uitwisselen van informatie tussen betrokken partijen, maar (bindende) besluitvorming heeft niet plaatsgevonden in de regiegroep, en kon daarin ook niet plaatsvinden door het ontbreken van voldoende zeggenschap en mandaat.

Middelentoe wijzing

Voor alle drie wijkontwikkelingsplannen geldt dat de realisatie ervan - wat de uitvoering door de gemeentelijke organisatie betreft - sterk afhankelijk was van financiële middelen die vanuit reguliere budgetten, bestaande middelen, en/of vanuit projecten beschikbaar werden gesteld. Middelen voor de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen waren niet geoormerkt. Helder budgethouderschap bij de wijkontwikkelingsplannen ontbreekt.

Al haar bevindingen overziend, komt de RCA tot de volgende constatering:

- De uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen is sterk afhankelijk geweest van de beschikbaarheid van financiële middelen uit reguliere budgetten en van projectfinanciering.
- Helder budgethouderschap bij de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen ontbreekt.

Positie stadsdeelcoördinator

In de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen nemen de stadsdeelcoördinatoren een centrale positie in. Deze functionarissen zijn secretaris van de betreffende regiegroepen en coördineren de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen binnen de gemeentelijke organisatie. De feitelijke uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen vond plaats onder verantwoordelijkheid van de betrokken vakwethouders door de diverse gemeentelijke vakafdelingen. De functie van stadsdeelcoördinator kende weinig bevoegdheden; voor de uitvoering waren zij sterk afhankelijk van de binding met en betrokkenheid van de andere betrokken partijen. Bij de invoering van de Almelose Wijkaanpak (AWA) is overigens gekozen voor meer bevoegdheden voor de stadsdeelcoördinator en een andere inbedding in de gemeentelijke organisatie.

Al haar bevindingen overziend, komt de RCA tot de volgende constatering:

- De coördinerende taken van de stadsdeelcoördinatoren bij de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen konden in de praktijk slechts moeilijk en moeizaam worden vervuld door het ontbreken van voldoende bevoegdheden voor deze functionarissen. Dit is (in positieve zin) veranderd bij de invoering van de Almelose Wijkaanpak (AWA).

4.8 Bestuurlijke structuur

Op het bestuurlijke niveau van het College van B&W zijn de taken en bevoegdheden ten aanzien van de wijkontwikkelingsplannen, stadsdelen en wijkaanpak onder de leden van het college verdeeld en geregeld. Het College van B&W kent ten aanzien van de diverse uitvoeringstaken van de gemeente een aantal vakwethouders. Elke wethouder is naast vakwethouder voor een of meer beleidsterreinen ook stadsdeelwethouder (tot maart 2006 werd dit wijkwethouder genoemd, de benaming die ook in de wijkontwikkelingsplannen is opgenomen). Deze wijkwethouders zijn voorzitter van de regiegroepen. De precieze verdeling van bevoegdheden tussen de wijkwethouders en de vakwethouders is uit de interviews die de RCA met collegeleden heeft gevoerd niet duidelijk geworden.

De individuele wijkwethouders blijken goed op de hoogte te zijn van wat er in hun stadsdeel en wijken gebeurt en speelt. Er is door het college echter geen behoefte gevoeld om regelmatig gezamenlijk een rapportage op te stellen en te bespreken over de stand van zaken van de uitvoering van de drie wijkontwikkelingsplannen. Daarnaast is over de voortgang van de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen niet gerapporteerd door het College van B&W aan de gemeenteraad.

Al haar bevindingen overziend, komt de RCA tot de volgende constatering:

- De wethouders in het college van B&W zijn naast vakwethouder ook wijkwethouder (nu stadsdeelwethouder genaamd), en daarmee verbonden aan één of meer stadsdelen en wijken. De RCA heeft in haar onderzoek geen duidelijk beeld gekregen van de precieze verhouding van bevoegdheden tussen een wijkwethouder en de vakwethouders.
- De voortgang van de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen is na de vaststelling van deze plannen in het College van B&W niet collegebreed besproken.

4.9 Almelose WijkAanpak (AWA)

Aanleiding om te komen tot een nieuwe wijze van wijkaanpak is de behoefte die bij de gemeenteraad en het College is ontstaan om de bewonersparticipatie te verstevigen en een methodische wijze van werken te hanteren die meer zichtbare resultaten kan opleveren. Op 14 juli 2005 heeft de gemeenteraad de uitvoeringsnotitie "Almelose wijkaanpak (AWA)" vastgesteld. De Almelose wijkaanpak gaat uit van een tweejaarlijkse cyclische wijkaanpak, die is gericht op participatie van de bewoners in straten, buurten en wijken bij zowel de planvorming als bij de uitvoering van door de bewoners zelf gekozen initiatieven die in hun buurt of wijk centraal staan. Deze aanpak moet resulteren in wijkplannen. Deze plannen worden gefaseerd uitgevoerd binnen twee jaar. Het gaat om initiatieven die in de directe leefomgeving worden uitgevoerd. De focus ligt duidelijk op plannen van kortstondige duur; ruimtelijk-fysieke plannen met een langere termijn komen in deze plannen niet voor. In het bijlagen boek, in hoofdstuk 1, paragraaf 1.5.2, is een paragraaf over de Almelose Wijkaanpak opgenomen met daarin een tabel waarin de verschillen tussen de wijkontwikkelingsplannen en de Almelose wijkaanpak zichtbaar zijn gemaakt.

In de genoemde notitie uit 2005 is veel aandacht besteed aan de organisatorische aansturing en afstemming, de wijze van externe en interne communicatie en overleg, ambtelijke inzet en middelen en de formatie van de stadsdeelcoördinatie. Met name wordt de regierol van de gemeente in het algemeen en die van de stadsdeelcoördinator in het bijzonder met de Almelose Wijkaanpak versterkt. Aan de stadsdeelcoördinator worden meer bevoegdheden en verantwoordelijkheden toegekend. In de notitie wordt gesproken over projectleiderschap van het wijkplan, maar in de praktijk blijkt dat de stadsdeelcoördinatoren proces- in plaats van projectverantwoordelijke is bij de totstandkoming en de uitvoering van de wijkplannen. Door de stadsdeelcoördinatoren is aangegeven dat de budgethouder van de stadsdeelbudgetten het afdelingshoofd is. In de door de gemeenteraad aangenomen notitie wordt echter gesproken over het budgethouderschap over de stadsdeelbudgetten door de stadsdeelcoördinatoren.

De Almelose Wijkaanpak is in 2006 feitelijk van start gegaan. De ervaringen met de Almelose Wijkaanpak zijn nog te beperkt van aard om een oordeel te kunnen vormen. Net als bij de wijkontwikkelingsplannen worden op een

interactieve manier bewoners betrokken bij de planvorming en bij de Almelose Wijkaanpak ook nog eens bij de voorbereiding en de uitvoering. Daarmee wordt het draagvlak onder de bewoners vergroot. De start van de Almelose Wijkaanpak in de verschillende stadsdelen is nogal stroef verlopen. Een probleem doet zich voor doordat het buurtwerk door bezuinigingen vanaf 2007 niet meer in de wijk aanwezig is. Het wegvallen van het buurtwerk gaat ten koste van het draagvlak onder de bewoners en levert daardoor geen positieve bijdrage aan het van start gaan van de Almelose wijkaanpak. Inmiddels is deze bezuiniging gedeeltelijk teruggedraaid.

De Almelose Wijkaanpak wordt naast de huidige drie wijkontwikkelingsplannen tot uitvoering gebracht. De looptijden van de drie wijkontwikkelingsplannen zijn niet beëindigd en nog niet alle projecten uit de wijkontwikkelingsplannen zijn uitgevoerd. Enkele onderdelen van de wijkontwikkelingsplannen worden of zijn ondergebracht in de Almelose Wijkaanpak. Niet geheel duidelijk is wat met de resterende, nog niet afgeronde onderdelen uit de drie wijkontwikkelingsplannen gedaan wordt.

Al haar bevindingen overziend, komt de RCA tot de volgende constatering:

- Een doel van de Almelose Wijkaanpak is het vergroten van de participatie van bewoners bij de vorming en uitvoering van kortlopende (maximaal 2 jaar) plannen. De AWA is in 2006 van start gegaan maar kende een stroef begin, onder meer door het wegvallen van het buurtwerk.
- De regierol van de gemeente en die van de stadsdeelcoördinator in het bijzonder is met de invoering van de AWA versterkt. In de praktijk blijkt er onduidelijkheid te zijn over de precieze rol en bevoegdheden van de stadsdeelcoördinator.

5. Conclusies

1. Totstandkomingsproces

Op grond van de gehouden interviews concludeert de RCA dat de betrokken partijen over het algemeen (Kerkelanden) dan wel unaniem (Sluitersveld en Ossenkoppelerhoek) positief zijn over de wijze waarop het wijkontwikkelingsplan tot stand is gekomen. Met name de wijze waarop relevante partijen betrokken zijn geweest bij de totstandkoming is als positief en enthousiast, maar ook als intensief en zwaar ervaren. De RCA stelt vast dat de wijze van totstandkoming van de drie wijkontwikkelingsplannen heeft geleid tot een grote betrokkenheid van en draagvlak onder betrokken partijen.

Conclusie 1: Het totstandkomingsproces van de wijkontwikkelingsplannen is als positief ervaren.

De RCA concludeert dat een wijkontwikkelingsplan als zodanig een geschikt instrument is om op een integrale wijze veelomvattende, fysieke en niet-fysieke problemen binnen een wijk in een meerjarig kader aan te pakken. Het wijkontwikkelingsplan fungeert als katalysator voor vaak al bestaande en geplande investeringen en projecten in de wijk.

Een wijkontwikkelingsplan is uitsluitend bedoeld voor wijken om plannen voor de lange termijn te realiseren. Het wijkontwikkelingsplan geeft een toekomstperspectief dat richtinggevend dient te zijn voor het toekomstig handelen van niet alleen de lokale overheid maar ook van andere betrokken organisaties.

Conclusie 2: Het wijkontwikkelingsplan is een geschikt instrument om op een integrale wijze problemen in een wijk aan te pakken.

2. Uitgangspunten en doelen

De uitgangspunten en doelen zoals verwoord in de drie wijkontwikkelingsplannen zijn door betrokken partijen van binnen en buiten de gemeentelijke organisatie in brede zin onderschreven.

Een wijkontwikkelingsplan mag dan wel worden gezien als een ontwikkelingstraject waarbij vooraf uitgangspunten en doelen nog niet helder zijn beschreven, maar gaandeweg de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen had het uitvoeringstraject duidelijker geformuleerd moeten worden. Uitgangspunten en doelen zijn volgens de bevindingen van de RCA niet verder geconcretiseerd gedurende de uitvoeringsfase.

Conclusie 3: Uitgangspunten en doelen zijn in aanvang in de wijkontwikkelingsplannen niet concreet genoeg geformuleerd.

Conclusie 4: Naderhand zijn uitgangspunten en doelen tijdens de uitvoeringsfase ook niet geconcretiseerd.

3. Doelbereiking: beoogde en behaalde resultaten

De te behalen doelen in de wijkontwikkelingsplannen zijn op een dusdanig globale wijze geformuleerd dat het erg moeilijk is om - tussentijds en/of bij afronding van de planperiode - vast te stellen of, en in welke mate deze doelen bereikt zijn.

Het is moeilijk om te bepalen tot welke maatschappelijke effecten de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen geleid heeft. Een nulmeting heeft niet plaatsgevonden en daardoor zijn de resultaten niet meetbaar. Zichtbare resultaten zijn echter in de drie wijken wel behaald.

Conclusie 5: Doelbereiking noch de maatschappelijke effecten van de wijkontwikkelingsplannen zijn vastgesteld.

4. Evaluatie en terugkoppeling van resultaten

Een terugkoppeling van resultaten heeft binnen de regiegroepen van ieder van de drie wijken op een eenvoudige wijze plaatsgevonden. De structurele informatievoorziening naar externe betrokken partijen is bescheiden van aard geweest. Een tussentijdse evaluatie heeft tot dusverre bij geen van de drie wijkontwikkelingsplannen plaatsgevonden. Wel is er bij de wijkontwikkelingsplannen Sluitersveld en Ossenkoppelerhoek een stand van zaken van de uitvoering van projecten opgesteld zonder dat daarbij is gekeken

naar de effecten. De RCA concludeert dat daardoor onvoldoende duidelijk is of beoogde effecten zijn behaald en of sturing op procesonderdelen adequaat is uitgevoerd.

Conclusie 6: Er heeft geen evaluatie plaatsgevonden.

De RCA concludeert voorts dat de wijkbewoners de informatievoorziening over de voortgang van de wijkontwikkelingsplannen als onvoldoende hebben beschouwd. Wel is op ad hoc basis en niet altijd in relatie tot de wijkontwikkelingsplannen informatie door middel van nieuwsbrieven en wijkbijeenkomsten verstrekt, maar in de perceptie van de bewoners is dit niet voldoende en toereikend.

Conclusie 7: Wijkbewoners zijn niet voldoende geïnformeerd over de voortgang van de wijkontwikkelingsplannen als zodanig.

5. Positie van en informatievoorziening aan de gemeenteraad

De gemeenteraad is niet geïnformeerd over de voortgang van de wijkontwikkelingsplannen, ondanks de toezegging door het College tijdens de behandeling in de gemeenteraad van de wijkontwikkelingsplannen Sluitersveld en Ossenkoppelerhoek. Een lijst van toezeggingen ontbreekt, waardoor het moeilijk is gedane toezeggingen aan de raad adequaat te volgen. De RCA concludeert dat de gemeenteraad noch het College hebben gevraagd om op een gestructureerde wijze geïnformeerd te worden over de voortgang van de drie wijkontwikkelingsplannen.

Conclusie 8: De gemeenteraad is niet geïnformeerd over de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen als zodanig, ondanks eerder gedane toezeggingen.

Conclusie 9: Er ontbreekt een lijst van toezeggingen aan de gemeenteraad.

6. Het wijkontwikkelingsplan als richtinggevend kader

De wijkontwikkelingsplannen hebben op bescheiden schaal gefunctioneerd als richtinggevend kader. Het wijkontwikkelingsplan heeft deze functie alleen bij de stadsdeelcoördinatoren, een aantal vakafdelingen van de gemeentelijke organisatie en de welzijnsinstelling Scoop/Stichting vervuld. De RCA concludeert dat de wijkontwikkelingsplannen niet als basis hebben gediend voor het feitelijk handelen van interne en externe betrokken partijen, zoals met de plannen werd beoogd. Daarmee verliest het wijkontwikkelingsplan zijn kracht en het integrale karakter van het plan. Daarmee wordt afbreuk gedaan aan de verwachtingen die bij de totstandkoming van de ontwikkelingsplannen zijn gewekt.

Conclusie 10: De wijkontwikkelingsplannen hebben te weinig gefunctioneerd als richtinggevend kader.

7. Organisatie van het wijkontwikkelingsplan: de regiegroep

Elk wijkontwikkelingsplan wordt in beginsel aangestuurd door een breed samengestelde regiegroep met een aantal sturende taken. In de praktijk werd de taak van de regiegroep verengd tot het uitwisselen van informatie over lopende projecten. De RCA concludeert dat aansturing van de projecten vanuit de regiegroep ontbreekt en dat besluitvorming in de zin van aanpassing van het wijkontwikkelingsplan, planning en inzet van middelen niet plaatsvindt in de regiegroep.

Conclusie 11: De regiegroep had niet de regie over de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen.

8. Middelen toewijzing

De RCA concludeert dat middelen voor de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen niet zijn geoormerkt en financieringsafspraken met betrokken partijen niet in samenhang met de wijkontwikkelingsplannen hebben plaatsgevonden. Ook concludeert de RCA dat er geen helder budgethouderschap bij de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen aanwezig

is. Naar de mening van de RCA had de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen aan slagkracht gewonnen als wel duidelijk was geweest of naderhand duidelijk was geworden hoe de diverse maatregelen zouden worden gefinancierd en hoe de bewaking van het desbetreffende budget zou worden geregeld.

Conclusie 12: Er heeft geen oormerking van middelen voor de wijkontwikkelingsplannen plaatsgevonden.

Conclusie 13: Er was geen helder budgethouderschap bij de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen.

9. Positie stadsdeelcoördinator

De coördinerende taak van de stadsdeelcoördinator voor de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen is in de praktijk moeilijk en moeizaam vervuld door het ontbreken van voldoende bevoegdheden voor deze functionaris.

Conclusie 14: De stadsdeelcoördinatoren hadden onvoldoende bevoegdheden.

10. Bestuurlijke structuur van de wijkontwikkelingsplannen

De rolverdeling en onderlinge bevoegdheden ten aanzien van de coördinerende wijkaanpak, het wijk/stadsdeelwethouderschap en het vakwethouderschap binnen het College is naar de mening van de RCA niet voldoende duidelijk.

Conclusie 15: De rolverdeling ten aanzien van de wijk/stadsdeelwethouder binnen het College zijn onvoldoende duidelijk.

11. Almelose wijkaanpak

De RCA constateert dat de ervaringen met de in 2006 gestarte Almelose Wijkaanpak nog te beperkt van aard zijn om een oordeel te kunnen vormen. Positief te noemen is dat net als bij de wijkontwikkelingsplannen bewoners en

bewonerscommissies op een interactieve manier worden betrokken bij de planvorming. Bij de uitvoering hebben bewonerscommissies een minder centrale rol gekregen.

Conclusie 16: De RCA is van mening dat de participatie van bewoners ook bij de Almelose Wijkaanpak kan leiden tot meer draagvlak en betrokkenheid van bewoners.

De Almelose Wijkaanpak wordt naast de huidige drie wijkontwikkelingsplannen tot uitvoering gebracht. De RCA constateert dat de looptijden van de drie wijkontwikkelingsplannen nog niet zijn beëindigd en dat nog niet alle projecten uit de wijkontwikkelingsplannen zijn uitgevoerd. Enkele onderdelen van de wijkontwikkelingsplannen worden of zijn ondergebracht in de Almelose Wijkaanpak. Onvoldoende duidelijk is wat met de resterende onderdelen uit de drie wijkontwikkelingsplannen gedaan wordt en hoe de relatie is tussen de projecten uit de wijkontwikkelingsplannen en de initiatieven voortkomend uit wijkplannen uit de Almelose Wijkaanpak. Een nog te houden evaluatie van de drie wijkontwikkelingsplannen zou duidelijkheid kunnen verschaffen hoe het resterende traject van de lopende en nog op te starten projecten eruit moet zien. Daarbij dient in ogenschouw te worden genomen dat voor het resterende traject over de planning, in te zetten middelen, de beoogde effecten per project en een communicatieplan voldoende duidelijkheid dient te bestaan.

Conclusie 17: Het is onvoldoende duidelijk of en zo ja hoe projecten uit de wijkontwikkelingsplannen kunnen aansluiten bij de Almelose Wijkaanpak.

De RCA concludeert dat met de introductie van de Almelose Wijkaanpak aandacht is besteed aan enkele tekortkomingen die geconstateerd zijn bij de wijkontwikkelingsplannen, te weten taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de stadsdeelcoördinatoren, de in te zetten middelen en een structurele informatievoorziening aan de raad. In de praktijk blijkt echter naar de mening van de stadsdeelcoördinatoren onduidelijkheid te zijn over de precieze rol en bevoegdheden van de stadsdeelcoördinatoren.

Conclusie 18: Het is nog onduidelijk welke bevoegdheden de stadsdeelcoördinatoren in de praktijk hebben.

12. Overige conclusie: dossiervorming

Opnieuw is gebleken, net als bij het onderzoek naar de inhuur van derden, juridische control en subsidiebeleid, dat dossiervorming een probleem is bij de gemeente Almelo. De dossiers zijn niet voor een ieder toegankelijk en niet volledig, doordat belangrijke stukken niet in het algemene archief worden bewaard, maar op de afdeling.

Conclusie 19: Dossiers zijn niet op orde.

6. Aanbevelingen

Evaluatie:

1. De RCA beveelt aan een evaluatie van de drie wijkontwikkelingsplannen, Kerkelanden, Sluitersveld en Ossenkoppelerhoek, uit te (laten) voeren, waarbij nadrukkelijk de maatschappelijke effecten van de uitvoering worden betrokken.
2. De RCA beveelt aan de evaluaties van de drie wijkontwikkelingsplannen door het College, de gemeenteraad en externe betrokken te laten behandelen.

Vervolgtraject:

3. De RCA beveelt aan vanuit de gehouden evaluaties per wijkontwikkelingsplan een vervolgtraject uit te stippelen. In dit vervolgtraject dient duidelijkheid verschaft te worden over:
 - doelen en beoogde resultaten (SMART geformuleerd);
 - behaalde resultaten zichtbaar in relatie te brengen met de Wijkontwikkelingsplannen en de Almelose Wijkaanpak;
 - de communicatie met intern en extern betrokkenen;
 - de nog uit te voeren projecten en maatregelen;
 - de nog uit te voeren projecten in de projectplannen om te zetten, waarin de beoogde resultaten, de in te zetten financiële middelen, benodigde capaciteit, een uitvoeringsplan, planning en verantwoordelijkheden en bevoegdheden van betrokken personen en instanties zijn opgenomen;
 - verduidelijking van de relatie met en het onderlinge verband tussen wijkontwikkelingsplan en de Almelose Wijkaanpak;
 - regelmatige rapportage over de voortgang van de uitvoering van de projecten en maatregelen aan College en gemeenteraad.

Bestuurlijke structuur:

4. De RCA beveelt aan duidelijkheid te brengen in de bestuurlijke structuur tussen de vakwethouders en de stadsdeelwethouders.

Toezeggingen:

5. De RCA beveelt aan een lijst van toezeggingen van het College aan de gemeenteraad bij te houden.

Dossiervorming:

6. De RCA beveelt aan duidelijke regels voor de dossiervorming in de vorm van een checklist of handleiding beschikbaar te stellen.

7. Reactie College van Burgemeester en Wethouders

Afdeling Samenleving

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Bezoekadres:
Stadhuisplein 1
7607 EK Almelo

telefoon: **(0546) 54 11 11**
e-mail: **gemeente@almelo.nl**
internet: **www.almelo.nl**

Aan de Rekenkamercommissie Almelo
t.a.v. Drs. W.J. Oosterveld-Sanders
Stadhuisplein 1
Almelo

Uw brief	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
		2007/31064	07 november 2007
Bijlage(n)	Doorkiesnummer	Behandeld door	
	541216	A.D.C. Kok	

Onderwerp
Bestuurlijke reactie rapport RCA WOP's

Geachte Rekenkamercommissie,

Het college heeft met waardering en belangstelling kennis genomen van het rapport van de Rekenkamer Commissie Almelo.
Het is een uitvoerig onderzoek naar een drietal belangrijke wijkontwikkelingsplannen voor de revitalisering van de aandachtswijken Kerkelanden, Ossenkoppelerhoek en Sluitersveld.

Het rapport stelt belangrijke vragen op een heldere manier aan de orde. Het college ziet de behandeling in de raad met belangstelling tegemoet en wil in dialoog met de raad graag haar bijdrage leveren aan de gedachtewisseling.

Ten slotte willen wij nog opmerken dat de project resultaten die zijn behaald door de wijkontwikkelingsplannen, naar onze mening, te weinig zijn belicht.

Namens het College van Burgemeester en Wethouders,

Met vriendelijke groet,

Drs. T.J. Schouten
Wethouder Wijkaanpak

8. Nawoord Rekenkamercommissie

De Rekenkamercommissie Almelo is verheugd met de reactie van het College van Burgemeester en Wethouders. In zijn reactie geeft het College aan dat de projectresultaten die zijn behaald door de wijkontwikkelingsplannen, te weinig zijn belicht. De Rekenkamercommissie merkt hierbij op dat zij bij haar onderzoek niet alle projectresultaten afzonderlijk heeft kunnen toetsen. De Rekenkamercommissie heeft echter in haar rapport wel geconstateerd dat er in de drie wijken zichtbare resultaten zijn behaald.

Bijlagenboek Wijkontwikkelingsplannen in de gemeente Almelo

Rekenkamercommissie Almelo (RCA)
November 2007

Postadres:

**Gemeente Almelo
Rekenkamercommissie
Postbus 5100
7600 GC Almelo**

Bezoekadres:

**Stadhuisplein 1
7607 EK Almelo**

telefoon: **(0546) 54 17 65**
e-mail: **rekenkamer@almelo.nl**
internet: **www.almelo.nl**

Inhoudsopgave

	pagina
0. Inleiding	49
1.1 Bestuurlijke structuur wijkontwikkelingsplannen	51
1.2 Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden	53
1.2.0 Inleiding	53
1.2.1 Totstandkomingsproces	53
1.2.2 Uitgangspunten en doelen	55
1.2.3 Doelbereiking: beoogde en behaalde resultaten	56
1.2.4 Evaluatie en terugkoppeling van resultaten	57
1.2.5 Positie van en informatievoorziening aan de gemeenteraad	58
1.2.6 Het wijkontwikkelingsplan als richtinggevend kader	59
1.2.7 Organisatie van het wijkontwikkelingsplan	62
1.3 Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld	65
1.3.0 Inleiding	65
1.3.1 Totstandkomingsproces	65
1.3.2 Uitgangspunten en doelen	66
1.3.3 Doelbereiking: beoogde en behaalde resultaten	68
1.3.4 Evaluatie en terugkoppeling van resultaten	69
1.3.5 Positie van en informatievoorziening aan de gemeenteraad	70
1.3.6 Het wijkontwikkelingsplan als richtinggevend kader	70
1.3.7 Organisatie van het wijkontwikkelingsplan	71
1.4 Wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek	75
1.4.0 Inleiding	75
1.4.1 Totstandkomingsproces	75
1.4.2 Uitgangspunten en doelen	77
1.4.3 Doelbereiking: beoogde en behaalde resultaten	79
1.4.4 Evaluatie en terugkoppeling van resultaten	81
1.4.5 Positie van en informatievoorziening aan de gemeenteraad	82
1.4.6 Het wijkontwikkelingsplan als richtinggevend kader	84
1.4.7 Organisatie van het wijkontwikkelingsplan	84
1.5 Almeloise Wijkaanpak (AWA)	89
1.5.1 Aanleiding en opzet	89
1.5.2 Relatie en verschil met het WOP	90
1.5.3 Het vervolg van de AWA	91
2. Stand van zaken wijkontwikkelingsplannen	93
2.1 Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden	95
2.2 Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld	99
2.3 Wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek	103
3. Lijst van geïnterviewden	121
4. Geraadpleegde documenten	123

0. Inleiding

In dit bijlagenboek zijn de bevindingen van de drie wijkontwikkelingsplannen afzonderlijk, te weten in de wijken Kerkelanden, Sluitersveld en Ossenkoppelerhoek, de relatie met de Almelose Wijkaanpak (AWA), de stand van zaken per wijkontwikkelingsplan (WOP) op het moment van inventarisatie (voorjaar 2007) aangegeven. Voorts is in het bijlagenboek de lijst van geïnterviewden (hoofdstuk 3) en de lijst van geraadpleegde documenten (hoofdstuk 4) opgenomen.

In hoofdstuk 1 van het bijlagenboek worden de bevindingen per wijkontwikkelingsplan uitgebreid en gedetailleerd besproken. Hoofdstuk 4 van het hoofdrapport bevat een samenvatting van de bevindingen van het onderzoek van de RCA naar deze drie wijkontwikkelingsplannen.

1.1 Bestuurlijke structuur wijkontwikkelingsplannen

In de volgende paragrafen worden de bevindingen van de drie WOP's en de Almelose Wijkaanpak weergegeven. Bij de bevindingen wordt per WOP onder andere ingegaan op de organisatiestructuur en de positie van de gemeenteraad. Ook de rol van de wethouders wordt bij de bevindingen besproken. De rol van het gezamenlijke college is een andere en overstijgt die van elke WOP afzonderlijk. Op het bestuurlijke niveau van het college van B&W zijn taken en bevoegdheden ten aanzien van de wijkontwikkelingsplannen, stadsdelen en wijkaanpak onder de leden van het college verdeeld en geregeld. Onderstaand wordt kort ingegaan op de specifieke rol van het college ten aanzien van de WOP's en wijkaanpak.

Het college van B&W kent ten aanzien van de diverse uitvoeringstaken van de gemeente een aantal vakwethouders. Deze vakwethouders zijn primair verantwoordelijk voor de uitvoering van de gemeentelijke taken.

Daarnaast is elke wethouder van het college van B&W van de gemeente Almelo naast vakwethouder tevens stadsdeelwethouder. Voor de verkiezingen van maart 2006 werd gesproken van wijkwethouders, zodat we deze term vaak tegenkomen in de wijkontwikkelingsplannen. De desbetreffende wijkwethouders waren en zijn tevens voorzitter van de regiegroepen.

Naast de huidige stadsdeelwethouders is er nog een coördinerend wijkwethouder in het kader van de Almelose Wijkaanpak (AWA). Wat de bevoegdheden van de stadsdeelwethouders ten opzichte van de vakwethouders zijn, is uit de gesprekken met collegeleden niet duidelijk geworden. Tevens is niet vast komen te staan wat de bevoegdheden van de coördinerend wijkwethouder zijn ten opzichte van de stadsdeelwethouders en de vakwethouders.

Hoewel de individuele stadsdeelwethouders goed op de hoogte zijn van wat er in hun stadsdeel en wijken gebeurt en speelt, is er door het college kennelijk geen behoefte gevoeld om regelmatig gezamenlijk een rapportage te willen bespreken over de uitvoering van de maatregelen en projecten uit de diverse wijkontwikkelingsplannen. Dit is in de afgelopen jaren dan ook niet gebeurd. Daarnaast is over de voortgang van de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen ook niet gerapporteerd aan de gemeenteraad.

1.2 Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden

1.2.0 Inleiding

Het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden is het eerste wijkontwikkelingsplan dat in Almelo werd opgesteld. De totstandkoming en opstelling van dit Wijkontwikkelingsplan vond plaats in de periode 1997-1998. Op 8 april 1999 werd het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden door de gemeenteraad vastgesteld. Een dergelijk plan was een nieuw beleidsinstrument waarmee in Almelo nog geen ervaring was opgedaan. Aan de vaststelling van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden werd ook landelijk veel aandacht besteed.

De gemeente Almelo won in december 2006 de Burgerparticipatieprijs van het Ministerie van VROM voor de samenwerking tussen bewoners en gemeente bij de opstelling en uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden. De prijs van € 15.000 mag de gemeente Almelo inzetten voor nieuwe burgerparticipatieprojecten. De ervaringen met deze vorm van interactieve beleidsvorming zijn gebruikt bij het opstellen van de wijkontwikkelingsplannen voor de wijken Sluitersveld en Ossenkoppelerhoek.

Korte typering van de wijk bij de totstandkoming van het WOP.

De wijk Kerkelanden is – wat inwonersaantal en oppervlakte betreft – de kleinste wijk van Almelo. Het aantal mensen dat in de Kerkelanden woont, is de afgelopen decennia sterk teruggelopen, van 3.000 inwoners in 1975 tot 2.195 in 1998 (toen het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden werd opgesteld). Hoewel de kleinste Almeloëse wijk, was het – in ieder geval eind jaren '90 – ook de wijk die verhoudingsgewijs met de meeste problemen te kampen had, zowel in fysiek, sociaal als economisch opzicht.

De wijk ligt in het westelijke deel van Almelo en wordt ingesloten door de Aalderinkssingel aan de westkant, de Wierdensestraat aan de zuidkant en spoorlijn aan de noord- en oostkant. De Kerkelanden is een ingesloten wijk en in sociaal opzicht ook een gesloten wijk: bewoners leven in van elkaar gescheiden groepen die weinig met elkaar van doen (willen) hebben. De Kerkelanden is bovendien weinig aantrekkelijk voor andere Almeloërs; in het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden wordt gesteld (p. 23) dat wie er niets te zoeken heeft, er ook niet komt. Binnen de wijk wordt bijna uitsluitend gewoond en zijn er vrijwel geen naar buiten gerichte activiteiten. De economische bedrijvigheid is zeer beperkt van omvang; wel is er veel bedrijvigheid in het grijze circuit (bron: WOP Kerkelanden, p. 29).

Bijna de helft van de bewoners is van buitenlandse afkomst. Deze concentratie wordt door autochtone én allochtone bewoners als problematisch ervaren, en biedt weinig kansen voor succesvolle integratie. Het werkloosheidsniveau is hoog (op 1 jan. 1998 31%); en het percentage mensen dat afhankelijk is van een uitkering is in de Kerkelanden het hoogst van Almelo. Het gemiddelde inkomensniveau is navenant erg laag (1998: 28% onder het stedelijk gemiddelde). De verhouding tussen koop- en huurwoningen is 32 % koop- en 68 % huurwoningen. Het woningbestand is vrij eenzijdig opgebouwd.

1.2.1 Totstandkomingsproces

De complexiteit van de problematiek in de wijk de Kerkelanden vergde "een specifieke aanpak, waarbij beleidsmatige samenhang, samenwerking met instellingen en uitvoerende organisaties en betrokkenheid van de wijkbewoners als ook een resultaatgerichte uitvoering centraal staan" (bron: raadsvoorstel

WOP Kerkelanden). Het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden is deels gebaseerd op het rapport "Er was eens een wijk ...". Dit rapport is in 1996 door de werkgroep Kerkelanden – een bewonersinitiatief – opgesteld en begin 1997 door het College van Burgemeester en Wethouders behandeld. Om te fungeren als een volwaardig wijkontwikkelingsplan behoeft het rapport "Er was eens een wijk ..." op een aantal punten bewerking, aanvulling, en betere onderbouwing door middel van cijfermatig materiaal (bron: WOP Kerkelanden, pag. 7,8).

Het rapport "Er was eens een wijk ..." voorziet in een visie op de ontwikkeling van de wijk Kerkelanden aan de hand van een vijftal onderwerpen: (1) samenleven; (2) criminaliteit, drugs en alcoholmisbruik; (3) economie; (4) kinderen; en (5) bouwen en verbouwen. Deze thema's zijn in het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden gehandhaafd waaraan een zesde thema, voorzieningen, werd toegevoegd.

Het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden is tot stand gekomen in samenspraak met bewoners van de Kerkelanden, vertegenwoordigers van de woningbouwstichting Beter Wonen, Stichting Netwerk (welzijns-, buurt- en opbouwwerk), de politie, de school voor basisvorming Het Iepron, medewerkers van de speltheek en peuterspeelzaal, een medewerkster van de Stichting Oecumenisch Ontmoetingswerk Kerkelanden, en diverse gemeentelijke diensten. In totaal ging het hier om zo'n 30 tot 40 personen (bron: WOP Kerkelanden, p. 8). De gemeente nam bij de opstelling (en later ook bij de uitvoering) van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden het voortouw. Er is een drietal dagconferenties gehouden - steeds met tussenliggende periodes van ongeveer 2 maanden - waarin aan de hand van discussies over de zes hiervoor genoemde thema's het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden is samengesteld.

Tijdens de derde werkconferentie werd een omvangrijk nieuwbouwproject van het ROC gepresenteerd. Uit schriftelijke documenten blijkt dat deze wijze van presentatie de wijkbewoners heeft overrompeld; bovendien zou het nieuwbouwplan ingrijpende consequenties hebben voor de wijk Kerkelanden. Daarnaast zou – blijkens correspondentie tussen de woningstichting Beter Wonen en de gemeente – de definitieve versie van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden nooit met deze woningstichting zijn besproken, terwijl deze organisatie een belangrijke en strategisch partner is voor de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden.

Ofschoon er dus enkele kanttekeningen bij het totstandkomingsproces geplaatst kunnen worden, constateert de RCA op basis van de gehouden interviews dat betrokken partijen over het algemeen positief oordelen over de wijze waarop het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden tot stand is gekomen. Door partijen zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie is meestal met enthousiasme aan de opstelling van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden meegewerkt. Hierbij wordt nadrukkelijk de grote, enthousiaste en positieve betrokkenheid van bewoners genoemd, die ook door de andere bewoners van de wijk werd gedragen.

Uit de interviews en uit schriftelijk onderzoeksmateriaal blijkt ook dat bij aanvang van het proces om een Wijkontwikkelingsplan voor de Kerkelanden op te stellen er verschil van inzicht bestond tussen de Almeloze Woningstichting Beter Wonen en de gemeente Almelo over de herstructureringsplannen voor deze wijk. Waar de gemeente een groot deel van het woningbestand wilde slopen, wilde de woningstichting het merendeel van de woningen opknappen. Het is de gemeente niet gelukt om harde afspraken te maken met deze partner over de herstructurering van de Kerkelanden. Wel sluit de visie van de

Woningstichting Beter Wonen – naar haar zeggen - goed aan bij de visie zoals die in het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden uiteindelijk is verwoord.

Na de opstelling van het Wijkontwikkelingsplan heeft het ongeveer een jaar geduurd voordat het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden binnen de gemeente vastgesteld werd (B&W-voorstel, raadsbesluit). De stadsdeelcoördinator wijt deze relatief lange periode ten dele aan de onwennigheid en onbekendheid met dit nieuwe beleidsinstrument binnen de gemeentelijke organisatie. De interactieve wijze van beleidsvorming verzette zich tegen de op dat moment (eind jaren '90) gebruikelijke cultuur binnen de gemeentelijke organisatie. Ook was de rolverdeling en de verdeling van de bevoegdheden tussen de wijkwethouder (die de participatie in de wijk aanstuurt) en de vakwethouders (die inhoudelijke zaken behartigen) in het kader van de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen onderwerp van discussie.

De RCA constateert dat de betrokken partijen over het algemeen positief zijn over de wijze waarop voor de wijk Kerkelanden een wijkontwikkelingsplan tot stand is gekomen. De betrokkenheid van relevante partijen van zowel binnen en buiten de gemeentelijke organisatie bij deze nieuwe vorm van beleidsvorming was – ondanks onbekendheid en onwennigheid met het fenomeen Wijkontwikkelingsplan - groot. De RCA constateert verder dat de bewonersparticipatie als positief en enthousiast is ervaren. De daadwerkelijke vaststelling van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden door gemeentebestuur en –raad had wellicht sneller kunnen plaatsvinden.

1.2.2 Uitgangspunten en doelen

Het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden bevat de lange termijn strategie voor de Kerkelanden en heeft in principe een realisatietijd (looptijd) van zo'n 10 jaar. In het Wijkontwikkelingsplan wordt aangegeven (p.8, 9) dat het geen uitgekristalliseerd en dichtgetimmerd plan is. Projecten die genoemd worden zijn zeer globaal beschreven, en ontwikkelingen die zich voordoen in deze periode van 10 jaar kunnen aanleiding zijn het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden te wijzigen. Wel wordt gesteld dat het Wijkontwikkelingsplan alle basisvoorwaarden bevat voor een nadere uitwerking van de projecten.

In het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden worden de zes in paragraaf 1.2.1 genoemde thema's nader besproken. Dit gebeurt aan de hand van een korte (zowel kwantitatieve als kwalitatieve) analyse van het thema, een schets van het toekomstbeeld, de te bereiken doelen, en uitwerkingen van deze doelen in projecten. Op deze wijze worden binnen de zes thema's in totaal 29 doelen onderscheiden.

In het Werkprogramma van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden (p. 53 e.v.) worden deze 29 doelen gepresenteerd als projecten. Zo is een doel binnen thema 3 "Samenleven" het versterken van de deelname aan het sociale en maatschappelijke leven (sociale participatie). Dit doel wordt vervolgens als project III-1 "Sociale participatie" geïntroduceerd. Bij ieder van de 29 projecten wordt aangegeven met welke projecten het betreffende project relaties heeft, welke problemen/kansen zich voordoen, wat de te bereiken doelen en subdoelen zijn, welke randvoorwaarden gesteld zijn, en welke partners wanneer en op welke wijze bij het proces betrokken worden.

Over het algemeen geven de geïnterviewden aan dat de analyse en doelstellingen zoals verwoord in het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden door alle betrokken partijen zijn onderschreven. De Woningstichting Beter Wonen is

van mening dat het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden te veelomvattend en te breed van opzet is. Omdat de te bereiken resultaten naar haar mening niet meetbaar zijn heeft het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden meer het karakter van een wensen- en ideeënlust gekregen. Naar de mening van de RCA is de beschrijving van doelen en projecten in tamelijk algemene bewoordingen en meestal in niet-meetbare termen gehouden.

Ondanks instemming met de uitgangspunten en de doelen zoals gesteld in het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden, geven diverse betrokkenen aan dat in het plan een duidelijke organisatie- en uitvoeringsstructuur voor de periode ná de totstandkoming van het Wijkontwikkelingsplan ontbreekt. In het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden zelf (p. 11) wordt een organisatievorm gepresenteerd waarbij de regiegroep Kerkelanden een centrale positie inneemt. Verder wordt bij vrijwel alle projecten in het werkprogramma gesteld dat de op te stellen projectofferte meer informatie zal verschaffen over de precieze betrokkenheid (tijdstip, inhoud) van de partners. Over de benodigde financiële middelen wordt in het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden gesteld (p. 55) dat " ... er nog naar nodige middelen ter dekking van het Werkprogramma Kerkelanden moet worden gezocht."

Het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden bevat derhalve géén plan van aanpak voor de uitvoering van projecten, waarin duidelijk, expliciet en gedetailleerd wordt beschreven welke partij of partijen wat gaan aanpakken, wie daarvoor verantwoordelijk is/zijn, welke budgetten daarbij horen, wat de planning is in termen van activiteiten en tijd, welke tussentijdse doelstellingen behaald dienen te worden, etc. Vooral partijen buiten de gemeentelijke organisatie gaven aan dit als een gemis ervaren te hebben.

De RCA constateert dat de uitgangspunten en doelen zoals weergegeven in het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden breed – d.w.z. door betrokken partijen binnen en buiten de gemeentelijke organisatie – worden onderschreven. De RCA vindt het aannemelijk dat dit onder meer komt door de vrij algemene bewoordingen waarin deze uitgangspunten en doelen zijn gesteld. De RCA constateert verder dat met name betrokken partijen buiten de gemeentelijke organisatie een concreet plan van aanpak voor de uitvoering van projecten in het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden hebben gemist. Hierbij wordt bedoeld op aspecten als planning, verantwoordelijkheden, en tussentijdse doelen, maar bovenal op duidelijkheid vooraf over de financiering van de uitvoeringsprojecten.

1.2.3 Doelbereiking: beoogde en behaalde resultaten

In de voorgaande paragraaf is vastgesteld dat de doelen in het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden in tamelijk algemene bewoordingen zijn geformuleerd. Er zijn geen kwantitatieve normen aangegeven. Evenmin is aangegeven in welke tijdsspanne de verschillende doelen gerealiseerd zouden moeten worden. Deze wijze van doelformulering maakt het moeilijk om eenduidig vast te stellen of, en zo ja, in welke mate de beoogde doelen gerealiseerd zijn. Uit de interviews blijkt dat diverse betrokkenen daar ook verschillend over oordelen. Waar vanuit de gemeentelijke organisatie wordt aangegeven dat de doelen grotendeels bereikt zijn dan wel dat het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden bijna uitgevoerd is, geeft bijvoorbeeld de wijkcommissie aan dat niet helemaal helder is wat er van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden nu wel of niet als afgerond mag worden beschouwd.

Met het bereiken van de in het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden geformuleerde doelen dienden bepaalde maatschappelijke effecten in de wijk te weeg gebracht te worden. Deze effecten zijn als zodanig niet heel expliciet benoemd in het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden. Wel valt uit de geschetste toekomstbeelden bij ieder van de zes thema's op te maken wat de betrokken partijen voor ogen stond bij de ontwikkeling van de wijk Kerkelanden in een periode van 10 tot 12 jaar.

Een document waarin duidelijk is aangegeven in hoeverre de gestelde doelen zijn bereikt en tot welke effecten dit heeft geleid heeft de RCA niet aangetroffen tijdens haar onderzoek. Wel is in de regiegroep – waarop in paragraaf 7 uitgebreider zal worden ingegaan – de voortgang van alle projecten gevolgd. Naar de mening van de RCA kan deze wijze van rapportage niet als een volwaardige manier van doelbereikingsonderzoek worden beschouwd.

Een oordeel over een gedeelte van de te bereiken resultaten is wellicht af te leiden uit andere onderzoeken zoals de leefbaarheidsonderzoeken, de stadsmonitor en de Omnibusenquête. Een expliciete relatie tussen de resultaten uit deze onderzoeken en het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden als integraal perspectief voor de Kerkelanden is – voor zover de RCA heeft kunnen vaststellen – echter niet gelegd.

De RCA constateert dat de te behalen doelen in het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden op een dusdanig globale wijze zijn geformuleerd dat het erg moeilijk is om - tussentijds en/of bij afronding van de planperiode – vast te stellen of, en in welke mate deze doelen bereikt zijn. Hierdoor is het ook zeer moeilijk om te bepalen tot welke maatschappelijke effecten de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden geleid heeft. Een oordeel hierover valt wellicht deels af te leiden uit andere onderzoeken (leefbaarheidsonderzoek, stadsmonitor), maar dit is – voor zover de RCA heeft kunnen nagaan – nooit expliciet voor het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden gebeurd.

1.2.4 Evaluatie en terugkoppeling van resultaten

In de vergaderingen van de regiegroep (zie ook hierna in paragraaf 7) is de voortgang van de afzonderlijke projecten gevolgd. Zowel uit de interviews als uit de verslagen van de regiegroep blijkt dat deze wijze van terugkoppeling van resultaten vooral het uitwisselen van informatie betrof ("hoe staat dit project er nu voor?"). Uit de notulen van de regiegroepvergadering van 14 oktober 2004 blijkt dat op 13 december 2004 – de laatste bijeenkomst van de regiegroep – een presentatie zal worden gehouden over "wat er momenteel speelt en wat er gerealiseerd is". Helaas heeft de RCA het verslag van deze laatste vergadering niet boven water kunnen krijgen, en heeft zij zich dus geen mening kunnen vormen over de aard en inhoud van deze presentatie.

Tijdens de interviews hebben verschillende gesprekspartners aangegeven dat achteraf gezien de terugkoppeling van resultaten beter had gekund. Naar hun mening is er onvoldoende vaak en te weinig diepgaand gekeken naar bereikte resultaten.

De externe informatievoorziening vooral naar wijkbewoners toe kan als tamelijk mager beschouwd worden. De wijkcommissie geeft aan dat over de verschillende projecten uit het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden te weinig gecommuniceerd is met de wijkbewoners. Uit de verslagen van de regiegroepbijeenkomsten valt op te maken dat vertegenwoordigers van de wijk

bijna iedere vergadering de wijkwethouder erop hebben gewezen dat de informatievoorziening aan bewoners te kort schoot en dat bijvoorbeeld beloofde nieuwsbrieven en informatieavonden nog niet waren gerealiseerd. De RCA heeft binnen de gemeentelijke organisatie geen exemplaren van dergelijke Nieuwsbrieven kunnen achterhalen. Door één van de stadsdeelcoördinatoren is aangegeven dat bewoners over een aantal specifieke projecten zoals het wijkstructuurplan en de bouw van de multifunctionele accommodatie, zijn geïnformeerd. Dat ging in de vorm van informatiebijeenkomsten voor bewoners en via huis aan huis verspreide informatiekranen. Echter deze verstrekte informatie is niet rechtstreeks in verband gebracht met het wijkontwikkelingsplan als zodanig.

Het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden is zoals gezegd een plan voor een termijn van ongeveer tien jaar. Diverse betrokkenen geven aan dat – gezien deze lange looptijd – het van uitermate groot belang is bewoners regelmatig te informeren over de stand van zaken van de diverse uitvoeringsprojecten waarbij concrete resultaten worden gepresenteerd. Hoewel de wijkcommissie de hele tijd actief betrokken is gebleven, was de lange planningshorizon voor veel projecten en het uitblijven van concrete resultaten in de eerste jaren demotiverend voor veel wijkbewoners. De betrokkenheid van wijkbewoners verminderde daardoor, hetgeen wellicht voorkomen had kunnen worden als tussentijds meer gecommuniceerd was met bewoners over de resultaten van een aantal kleinere, korter lopende projecten.

Wat de beoogde informatievoorziening betreft, geeft het wijkontwikkelingsplan Kerkelanden een eerste aanzet tot een communicatieplan (p. 48-53). In een samenvattende communicatiematrix wordt aangegeven welke communicatiemiddelen geschikt zijn voor welke van de in totaal 21 onderscheiden doelgroepen. Aangegeven wordt verder dat dit plan een globaal communicatieplan is en dat voor de diverse projecten uit het werkprogramma afzonderlijke communicatieplannen moeten worden opgesteld. In dit onderzoek heeft de RCA de communicatieplannen van de diverse projecten uit het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden verder niet onderzocht. De RCA kan daardoor niet vaststellen of deze communicatieplannen voor de afzonderlijke projecten inderdaad zijn opgesteld, en – indien dat laatste het geval is geweest – hoe de informatievoorziening daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

De RCA constateert dat de evaluatie en terugkoppeling van resultaten binnen de regiegroep op een eenvoudige wijze heeft plaatsgevonden. De structurele informatievoorziening naar externe betrokken partijen is eveneens bescheiden van aard geweest. Vooral de wijkbewoners hebben de informatievoorziening over de voortgang van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden als onvoldoende beschouwd. Onduidelijk is hoe, wanneer en met behulp van welke communicatiemiddelen de gemeentelijke organisatie over het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden en/of specifieke onderdelen en projecten daaruit gecommuniceerd heeft met de wijkbewoners en andere doelgroepen en betrokken partijen.

1.2.5 Positie van en informatievoorziening aan de gemeenteraad

Op 8 april 1999 heeft de gemeenteraad van Almelo het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden formeel vastgesteld als streefvisie voor deze wijk. In het raadsbesluit wordt ook aangegeven dat de raad met de overige partners deel zal nemen aan de verwezenlijking van het plan en nadere uitwerkingsvoorstellen dienaangaande zal afwachten. Het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden is na vaststelling niet in de gebruikelijke planning- en controlcyclus opgenomen. Dit

was op dat moment binnen de gemeentelijke organisatie overigens ook niet gebruikelijk. Hierdoor was de voortgang van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden zowel ambtelijk als bestuurlijk moeilijk te volgen.

In commissie- en raadsvergaderingen is na de vaststelling van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden het Wijkontwikkelingsplan als zodanig nauwelijks besproken. Wel zijn deelprojecten, die gestart zijn naar aanleiding van en op basis van het Wijkontwikkelingsplan, door de raad behandeld. In die zin is de raad op specifieke - maar niet alle - onderdelen uit het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden geïnformeerd. Zo nam de besluitvorming rondom de Multifunctionele Accommodatie Aalderinkshoek – dat wel getypeerd is als het kernproject van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden – veel tijd in beslag. De relatie met het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden (als de “paraplu” waaronder projecten als de MFA werden gerealiseerd) werd in deze discussies overigens niet expliciet gelegd.

De RCA heeft in notulen van commissie- en raadsvergaderingen geen aanwijzingen gevonden dat de raad zelf expliciet om informatie aangaande de resultaten van de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden heeft verzocht.

Bij de vaststelling van het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld is er overigens door de PvdA-fractie op gewezen dat er in de Kerkelanden geluiden gehoord werden als “het WOP ligt er nu wel, maar nu gebeurt er niets meer; gebeurt er nog wel iets?”. Deze fractie deed toen de suggestie om voortgangsrapportages op te stellen. De RCA heeft niet kunnen vaststellen dat deze suggestie is opgevolgd. Ook de raad is er – voor zover de RCA heeft kunnen nagaan – naderhand niet meer op teruggekomen.

De afsluitende evaluatie die binnen de regiegroep is besproken is niet behandeld in het College van B&W en/of de raad.

De RCA constateert dat de raad niet integraal geïnformeerd is over de voortgang van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden als zodanig. Wel is op specifieke onderdelen van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden door het College van B& W gerapporteerd aan de raad. Deze wijze van rapportage doet naar de mening van de RCA geen recht aan het integrale karakter van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden. De RCA constateert verder dat uit haar onderzoek niet is gebleken dat de raad zelf de uitvoering het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden actief heeft gevolgd of om informatie over de stand van zaken heeft verzocht.

1.2.6 Het wijkontwikkelingsplan als richtinggevend kader

Het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden bevat de langetermijnstrategie voor de Kerkelanden. Deze visie zou hiermee als kader en toetsteen voor het te ontwikkelen beleid van betrokken partijen kunnen fungeren. Het Wijkontwikkelingsplan heeft de potentie om de samenhang tussen verschillende uitvoeringsmaatregelen te bewaken. Uit de interviews blijkt dat het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden deze functie slechts op beperkte schaal heeft gehad.

Binnen de gemeentelijke organisatie is het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden regelmatig als beleidskader gehanteerd. Het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden geeft op verschillende gebieden de gewenste ontwikkeling in globale bewoordingen aan. Een aantal (maar niet alle) vakafdelingen binnen het gemeentelijk apparaat heeft het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden als kader

gehanteerd bij de concrete uitwerking van globaal geformuleerde doelen uit het Wijkontwikkelingsplan. Voor de ruimtelijke invulling van de wijk is het wijkstructuurplan (vastgesteld in 2002) echter een beter handvat omdat dit een nadere ruimtelijke vertaalslag van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden is.

De relatie tussen de activiteiten die de verschillende afdelingen van het gemeentelijk apparaat uitvoeren en de ontwikkelingsvisie uit het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden is niet altijd gemakkelijk te leggen en is door de gemeentelijke organisatie zelf ook niet expliciet gelegd. Bij externe partijen heeft het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden niet de status van richtinggevend kader gehad. Zo geeft de Woningstichting Beter Wonen aan dat zij het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden niet als leidraad of toetsingskader voor de eigen plannen heeft gebruikt. Door de hoge mate van abstractie van het Wijkontwikkelingsplan en de daarin benoemde deelprojecten vindt deze organisatie het ook lastig een dergelijke toetsing uit te voeren.

Voor de bijeenkomsten van de regiegroep vormde het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden de context waarbinnen overlegd werd, en gaf het Wijkontwikkelingsplan in deze zin richting aan deze vergaderingen. De regiegroepbijeenkomsten waren echter uitsluitend informatief van aard, er konden geen bindende afspraken tussen deelnemende partijen gemaakt worden.

De RCA constateert dat het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden op zeer bescheiden schaal gefunctioneerd heeft als richtinggevend kader. Het Wijkontwikkelingsplan heeft deze functie alleen binnen een aantal (maar niet alle) vakafdelingen van de gemeentelijke organisatie vervuld. Voor de daadwerkelijke realisatie van de globale doelen uit het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden moesten deze afdelingen een vertaalslag maken naar concrete uitvoeringswerkzaamheden. Hierdoor is de relatie tussen het uiteindelijke uitgevoerde beleid op specifieke onderdelen en het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden als de oorspronkelijke basis voor dit beleid zeker voor externe betrokkenen onduidelijk en moeilijk te achterhalen.

1.2.7 Organisatie van het wijkontwikkelingsplan

Regiegroep

In het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden wordt op p. 11 de organisatie voor de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan weergegeven. Een centrale rol is weggelegd voor de zogenaamde regiegroep waarin vertegenwoordigers zitten van de diverse organisaties, te weten de wijkwethouder (voorzitter, namens gemeentebestuur), twee wijkbewoners (vanuit het dagelijks bestuur van de wijkcommissie), een directielid van Stichting Netwerk, een lid van het MT van de politie, een directielid van de woningstichting Beter Wonen, een vertegenwoordiger van de Stichting Openbaar Primair Onderwijs, een vertegenwoordiger van het ROC Twente Plus, een vertegenwoordiger van het bijzonder voortgezet onderwijs, een vertegenwoordiger van het Platform Verslavingszorg, een directielid van de dienst SWOW, een directielid van de dienst SWA (beide toenmalige diensten van de gemeentelijke organisatie), en de wijkcoördinator (als secretaris). In het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden wordt verder aangegeven wat de taak van deze regiegroep zal zijn (p. 12). Het gaat hierbij om (1) strategische beleidsvorming; (2) planning van projecten; (3) institutionele afstemming en faciliteren; (4) creëren van draagvlak.

Uit de interviews en uit de verslagen van de regiegroepbijeenkomsten blijkt dat binnen de regiegroep feitelijk alleen informatie over de stand van zaken van de

diverse projecten werd uitgewisseld. Bevraging op elkaars onderwerpen vond echter nauwelijks plaats. Daarvoor werden bilaterale overlegmomenten gebruikt. De informatie die werd uitgewisseld betrof overigens – zo blijkt uit de interviews – nooit financiële zaken (“Over geld werd nooit gesproken”). Ook wordt door enkele externe partijen aangegeven dat het afstemmingsoverleg erg op operationele aspecten (korte termijn/uitvoering) was gericht en onvoldoende een lange termijnperspectief had waarbij de grote lijnen werden bewaakt.

Bovengenoemde eerste twee functies (strategische beleidsvorming en planning van projecten) van de regiegroep zijn daardoor naar de mening van de RCA niet of tenminste onvoldoende vervuld. De regiegroep voerde dus feitelijk niet de regie over de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden.

De regiegroep kwam eerst vier keer per jaar bijeen. Volgens de stadsdeelcoördinator was gedurende de eerste twee jaar na vaststelling van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden er weinig deelname van zowel interne (ambtelijke organisatie) als externe partijen aan de regiegroepvergaderingen. Deelname aan de regiegroep verbeterde toen een aantal projecten in uitvoering kwam. Tijdens de regiegroepbijeenkomst van 17 december 2001 (de eerste bijeenkomst waarover de RCA een verslag heeft aangetroffen) wordt in de rondvraag opgemerkt dat vier vergaderingen per jaar te weinig worden geacht. Welke deelnemer(s) dit vond(en) kan niet uit het verslag worden opgemaakt; de frequentie is daarna overigens niet verhoogd. In 2005 is de frequentie teruggebracht naar twee keer per jaar (volgens de vertegenwoordiger van het protestants christelijk onderwijs een te lage frequentie), en in 2006 heeft de regiegroep zichzelf opgeheven toen het merendeel van de projecten uit het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden gerealiseerd was.

Deze ontwikkeling door de jaren heen verklaart wellicht waarom de RCA de beschikking heeft gekregen over verslagen van de regiegroepbijeenkomsten vanaf december 2001 t/m oktober 2004. De RCA heeft géén verslagen aangetroffen over eventuele vergaderingen die voor december 2001 dan wel na oktober 2004 zijn gehouden. De verslagen bevestigen het beeld van vergaderingen waarin over en weer informatie werd uitgewisseld en informerende vragen over de voortgang van projecten gesteld werden. In het oudste verslag waarover de RCA de beschikking had (d.d. 17 december 2001) wordt gesproken over een tijdbalk aan de hand waarvan de regiegroep de stand zaken met betrekking tot de multifunctionele accommodatie en andere projecten kan doornemen. In latere verslagen is deze tijdbalk niet aangetroffen. Mogelijk is een dergelijke tijdsplanning wel gebruikt in de regiegroep maar is deze niet bijgevoegd bij de verslagen.

Uit de interviews blijkt dat het vrijwel onmogelijk was om binnen de regiegroep tot bindende afspraken te komen. Vertegenwoordigers hadden soms onvoldoende zeggenschap en mandaat, en/of het was onduidelijk in welke hoedanigheid vertegenwoordigers betrokken waren in de diverse groepen (naast de regiegroep waren er ook diverse projectgroepen). Daarnaast was het gebrek aan continuïteit in de ambtelijke vertegenwoordiging een knelpunt. Door vertrek en ziekte liet soms de overdracht van informatie en kennis binnen de gemeentelijke organisatie te wensen over. Hierdoor was het moeilijk om op ambtelijk niveau voldoende vaart in het proces te houden hetgeen ook nadelig was voor het goed functioneren van de regiegroep.

De RCA heeft op basis van bovenstaande bevindingen niet kunnen vaststellen of de regiegroep in staat is geweest om de functies van institutionele afstemming en faciliteren, en het creëren van draagvlak uit te voeren.

De RCA constateert dat bij de vaststelling van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden een centrale positie was toebedeeld aan de regiegroep waarin vertegenwoordigers van diverse organisaties zitting hadden. Deze regiegroep was een viertal taken toebedeeld: strategische beleidsvorming, planning van projecten, institutionele afstemming en faciliteiten, en het creëren van draagvlak. In de praktijk werd de taak van de regiegroep verengd tot het uitwisselen van informatie over lopende projecten. De RCA sluit niet uit dat de overlegvorm van de regiegroep voor de betrokken partijen als voordeel heeft opgeleverd dat vertegenwoordigers van diverse partijen elkaar regelmatig troffen en op die manier makkelijker toegang hadden tot ieders organisatie. De RCA constateert tevens dat binnen de regiegroep geen regie (sturing) werd gegeven aan de diverse projecten, omdat de bespreking van deze projecten uitsluitend informeel van aard was. Daarnaast leverde vertegenwoordiging in de regiegroep soms onduidelijkheden op met betrekking tot zeggenschap en mandaat, en werd de discontinuïteit bij de ambtelijke vertegenwoordigers door externe partijen als een vertragende factor voor de uitvoering binnen de gemeentelijke organisatie ervaren.

Middelentoewijzing

Zoals al eerder gesteld in dit hoofdstuk (zie onder meer paragraaf 2) werden in het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden zelf aan de diverse projecten geen budgetten gekoppeld. Voor zover de gemeente betrokken was bij de uitvoering van projecten moest financiering daarvoor via regulier beleid en/of via afzonderlijke projecten plaatsvinden. Uit de interviews komt het beeld naar voren dat de gemeentelijke organisatie - in tegenstelling tot externe partijen - deze wijze van werken niet als storend heeft ervaren. Externe partijen geven vrijwel zonder uitzondering aan dat het bij aanvang ontbreken van geoormerkte budgetten de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden heeft belemmerd.

Waar voor vraagstukken uit het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden extra budget benodigd was, was het bij vaststelling van het Wijkontwikkelingsplan nog allerm minst zeker of de gemeenteraad daar ook extra middelen voor ter beschikking wilde en kon stellen.

Zoals hiervoor al vermeld werd daarnaast in de regiegroep niet gestuurd op de inzet van (financiële) middelen en mensen van alle betrokken partijen. Wat naar de mening van een aantal geïnterviewden ook bevorderend zou hebben gewerkt is de beschikbaarheid van relatief geringe budgetten voor kleine, urgente problemen ("kleine klaagzangen") die daarmee snel en accuraat opgelost zouden kunnen worden.

De RCA constateert dat de realisatie van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden – wat de uitvoering door de gemeentelijke organisatie betreft - sterk afhankelijk was van financiële middelen die vanuit regulier beleid /of vanuit projecten beschikbaar werden gesteld. Ook constateert de RCA dat er geen helder budgethouderschap bij het WOP aanwezig is.

Positie stadsdeelcoördinator

In de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden neemt de stadsdeelcoördinator een centrale positie in. Deze functionaris was secretaris van de regiegroep en coördineerde de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan binnen de gemeentelijke organisatie. De feitelijke uitvoering van projecten vond plaats onder verantwoordelijkheid van de betrokken vakwethouders door de diverse vakafdelingen. Door het ontbreken van bevoegdheden ten aanzien

van deze afdelingen was het niet altijd gemakkelijk om de coördinatie goed vorm te geven.

Ten tijde van de vaststelling van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden bestond daarnaast binnen de gemeente Almelo nog niet veel ervaring met het werken in een projectleiderstructuur. Pas per 1 maart 2004 is de systematiek van projectmatig werken (PMW) ingevoerd, en is gekozen voor een versterking van de kennis van en expertise in projectleiding. De werkwijze die tot 2004/5 gebruikelijk was had onder meer tot gevolg dat de stadsdeelcoördinator geen (financiële) overzichten kon genereren over de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de diverse onderdelen van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden. Zowel overzicht als aansturing waren gefragmenteerd.

De RCA constateert dat de coördinerende taak van de stadsdeelcoördinator voor de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden in de praktijk moeilijk en moeizaam vervuld kon worden door het ontbreken van voldoende bevoegdheden voor deze functionaris. Daarnaast had de gemeentelijke organisatie nog weinig ervaring opgedaan met de systematiek van projectmatig werken, een systematiek die goed aan had gesloten bij het Wijkontwikkelingsplan als beleidsinstrument.

1.3 Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld

1.3.0 Inleiding

Het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld en het Wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek vormen het tweede c.q. derde WOP van de gemeente Almelo. Bij het opstellen van het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld is gebruik gemaakt van de ervaringen die zijn opgedaan met het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden. Zo is voorafgaande aan het opstellen van het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld een beleidsnotitie opgesteld als een startdocument, waarin is opgenomen wat er speelde in de wijk en waar mogelijkheden bestonden voor invloed en inspraak door wijkbewoners. Dit startdocument is tot stand gekomen in een overleg tussen ambtenaren van diverse disciplines, als een eerste aanzet tot integraal werken binnen de ambtelijke organisatie. De beleidsnotitie is vervolgens voorgelegd voor commentaar aan de organisaties, die actief waren in de wijk. Hoewel deze aanpak met het vooraf opstellen van een beleidsnotitie afwijkt van de aanpak die is gehanteerd bij de totstandkoming van het Wijkontwikkelingsplan voor Kerkelanden, is wel dezelfde vorm van interactieve beleidsvorming in samenspraak met bewoners gehanteerd als bij het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden.

Korte typering van de wijk bij de totstandkoming van het WOP.

De wijk Sluitersveld ligt ten noordoosten van het stadscentrum, en wordt begrensd door de Sluitersveldsingel (noord), het kanaal Almelo-Nordhorn (zuid), de Van Rechteren Limpurgsingel (west) en aan de oostkant loopt de wijk over in landelijk gebied. Ten tijde van het opstellen van het WOP woonden er in de wijk 5200 mensen, verdeeld over 5 buurten. De wijk Sluitersveld is een multifunctionele wijk waar niet alleen gewoond, maar ook gewerkt wordt. Er bevinden zich tal van bedrijven, zowel industrieel als ambachtelijk. Al van oudsher loopt de Ootmarsumsestraat als een levensader door de wijk. Het is een winkelstraat met een kwalitatief hoogwaardig winkelbestand met veel verkeersdrukte.

1.3.1. Totstandkomingsproces

In de wijk Sluitersveld werd al voor het opstellen van het Wijkontwikkelingsplan sinds 1977 wijkgericht samengewerkt. Er was een wijkplatform, waarin verschillende professionele en bewonersorganisaties elkaar ontmoetten. Ook kende en kent de wijk Sluitersveld enkele buurtcommissies en een wijkcommissie. Deze wijkcommissie is opgericht in 1977 en bestaat in 2007 al 30 jaar.

Voorafgaand aan het opstellen van het Wijkontwikkelingsplan is in 1996, samen met het wijkplatform, een Wijkactieplan opgesteld. Voor het opstellen van het Wijkactieplan heeft de wijkcommissie in 1994 al een toekomstschets voor de wijk Sluitersveld opgesteld, getiteld "Sluitersveld 2025", waarin is aangegeven welke veranderingen en verbeteringen er volgens de wijkcommissie in de periode tot 2025 in de wijk zouden moeten plaatsvinden.

In de periode december 2000 tot en met januari 2002 is er door verschillende organisaties, door wijkbewoners en de gemeente gewerkt aan de ontwikkeling van het Wijkontwikkelingsplan. Er werd samengewerkt door bewoners van Sluitersveld, vertegenwoordigers van de gemeente Almelo, woningstichting St. Joseph, ondernemersvereniging Sluitersveld, de politie, de openbare basisschool weth. A.J. Frederiks, het bestuur Openbaar Primair Onderwijs

Almelo, R.K. Basisschool St. Joris en haar bestuur van Stichting Katholiek Onderwijs St. Bernardus, Stichting Netwerk, Stichting Welzijn Ouderen Almelo, Reggeland Zorgorganisatie, woon- en zorgcentrum "Friso", thuiszorg Noord-West Twente, maatschappelijk werk Noord-West Twente, stichting De Trefhoek, V.S.O. school 't Heetveld, kerken (Katholieke kerk St. Josephparochie, Emmaüskerk) en zorgcentrum de Colckhof. In de periode maart-oktober 2001 heeft een aantal werkconferenties plaatsgevonden in wijkcentrum De Trefhoek, waaraan vertegenwoordigers van genoemde organisaties (ca. 60 personen) hebben deelgenomen. Achtereenvolgens is gesproken over de huidige situatie in de wijk en de (te verwachten) ontwikkelingen, de toekomstvisie en een eerste aanzet tot maatregelen. (Wijkontwikkelingsplan blz. 3 van De Uitvoerders). Steeds werd de tijd genomen om de resultaten van de werkconferenties te laten bezinken en na te bespreken in de bewonerskerngroep en het wijkplatform.

De bewonerskerngroep bestond uit 20 wijkbewoners, die door professionals waren geselecteerd en waarbij gelet was op een evenwichtige verdeling over buurten, leeftijd en geslacht. De legitimiteit van de geselecteerde bewoners is niet met andere wijkbewoners besproken. Dit om de geselecteerde 20 bewoners in staat te stellen zonder last of ruggespraak te kunnen spreken. Alle bewoners van de wijk werden na afloop van elke werkconferentie via een nieuwsbrief over de resultaten van de werkconferentie geïnformeerd.

De wijze van werken bij de totstandkoming van het Wijkontwikkelingsplan was bedoeld om het draagvlak bij alle betrokkenen zo groot mogelijk te laten zijn. De slogan "Een vernieuwd Sluitersveld, waar noaberschap telt" is een waarde die door alle betrokken wijkbewoners (nog steeds) onderschreven en uitgedragen wordt, zo blijkt uit het interview met de stadsdeelcoördinator.

Uit alle gehouden interviews blijkt, dat men over de wijze, waarop het WOP tot stand is gekomen unaniem positief gestemd is. Met name de betrokkenheid van bewoners en organisaties en het daardoor gecreëerde grote draagvlak binnen de wijk voor het Wijkontwikkelingsplan zijn punten, die in de gesprekken steeds weer werden genoemd.

De RCA constateert, dat de betrokken partijen unaniem positief gestemd zijn over de wijze waarop het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld tot stand is gekomen. Men heeft gebruik gemaakt van de ervaringen, opgedaan bij het opstellen van het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden en dit heeft in ieder geval er toe geleid dat het traject van opstellen en besluitvorming sneller is gegaan dan bij het Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden, zonder dat dit ten koste is gegaan van de betrokkenheid van de bewoners.

1.3.2 Uitgangspunten en doelen

Het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld bevat een lange termijn plan, waarin de toekomstvisie van de wijk is geschetst voor het jaar 2015. Het plan heeft dus een looptijd van ongeveer 13 jaar. De toekomstvisie is als volgt samengevat: *Het Sluitersveld is in 2015 een recreatieve, toegankelijke en gevarieerde wijk en bovendien een wijk met een groot hart.* Per thema is een aantal doelen en speerpunten genoemd (Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld, deel toekomstvisie blz. 4 en 5), die daarna verder zijn uitgewerkt in te nemen maatregelen in het uitvoeringsprogramma, het laatste deel van het Wijkontwikkelingsplan. In totaal zijn er 67 maatregelen in het Wijkontwikkelingsplan opgenomen, te weten 18 maatregelen in het kader van de "recreatieve wijk", 12 voor de "toegankelijke wijk", 13 in het kader van de "gevarieerde wijk" en 24 maatregelen, die moeten bijdragen aan de "wijk met een groot hart".

Het Wijkontwikkelingsplan was bedoeld als een streefbeeld en niet als een voorspelling van de toekomst. Dat betekent dat het Wijkontwikkelingsplan een aantal te nemen maatregelen bevat, die in de toekomst nog verder vorm gegeven en ingevuld moesten worden.

Uit de interviews en uit schriftelijk onderzoeksmateriaal blijkt dat men over het algemeen van mening is dat er geen uitgangspunten en doelen ontbreken in het Wijkontwikkelingsplan. Wel wordt opgemerkt, dat de formulering van de doelen en uitgangspunten wel wat concreter had gekund. Bijvoorbeeld de genoemde doelen "Meer recreatief gebruik van groen en water in en om de wijk" en "Vergroten van de sociale kwaliteit van de buurt/wijk" zijn niet "SMART¹" geformuleerd.

Doordat de bewonersparticipatie en de participatie van de overige betrokken partijen in de wijk zo groot is geweest bij de totstandkoming van het Wijkontwikkelingsplan, is het draagvlak voor de doelen en uitgangspunten, zoals genoemd in het Wijkontwikkelingsplan erg groot te noemen.

Regiegroep

Evenals na het opstellen van het Wijkontwikkelingsplan voor Kerkelanden is gebeurd, is ook voor de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld een regiegroep in het leven geroepen. Merkwaardigerwijs wordt in het Wijkontwikkelingsplan zelf over deze regiegroep niets opgemerkt, maar uit verslaglegging blijkt dat de regiegroep al ten tijde van het vaststellen van het Wijkontwikkelingsplan door de raad bestond.

Uit het tussen de betrokken partijen gesloten convenant (getekend op 14-8-2002) blijkt, dat de regiegroep de volgende taken heeft:

- Het zorgdragen voor de organisatie, coördinatie en afstemming van de uitvoering van het wijkontwikkelingsplan
- Het (laten) opstellen, bewaken en bijstellen van de planning van projecten.
- Het doen van voorstellen aan de participerende organisaties en wijkcommissie met betrekking tot het aanpassen of wijzigen (en zonodig herdefiniëren) van het wijkontwikkelingsplan Sluitersveld.
- Het zorgdragen voor draagvlak onder de bewoners van het Sluitersveld en de participerende organisaties.

Uit het gesloten convenant is af te leiden dat de regiegroep als volgt is samengesteld:

- De wijkwethouder, thans stadsdeelwethouder (voorzitter)
- De wijkcoördinator, thans stadsdeelcoördinator (secretaris)
- Per deelnemende organisatie één vertegenwoordiger (bestuur/directie)
- Een vertegenwoordiger van de wijkcommissie (wijkbewoner)
- De voorzitter van het wijkplatform (wijkbewoner)
- Een vertegenwoordiger van het centraal management team van de gemeente Almelo

De regiegroep komt minimaal 3 keer per jaar bij elkaar.

Uit de verslaglegging van de regiegroepbijeenkomsten blijkt, dat de naam regiegroep eigenlijk niet op zijn plaats is, omdat dit suggereert dat deze groep de regie voert bij de uitvoering. Uit de verslaglegging van de regiegroep blijkt dat dit niet het geval is. De regiegroepbijeenkomsten zijn met name bedoeld voor informatie-uitwisseling.

¹ SMART staat voor specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden

De RCA constateert dat naar de mening van betrokkenen de doelen en uitgangspunten op een juiste en volledige wijze in het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld zijn verwoord. Wel had de formulering hier en daar wat concreter gekund.

De regiegroep wordt als instituut niet in het Wijkontwikkelingsplan genoemd, maar uit de verslaglegging blijkt dat de bijeenkomsten van de regiegroep met name worden gebruikt voor afstemming van allerlei zaken, die al dan niet voortvloeien uit het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld.

1.3.3 Doelbereiking: beoogde en behaalde resultaten

In het Wijkontwikkelingsplan is voor het realiseren van de doelen een uitvoeringsprogramma opgenomen. Per thema zijn is aantal maatregelen opgenomen. Het uitvoeringsprogramma kent per maatregel de volgende detailinformatie:

- de maatregel en een omschrijving, waar de maatregel een bijdrage aan moet leveren;
- welke partijen gaan de maatregel uitvoeren;
- binnen welk beleid(sterrein);
- hoe de financiering moet plaatsvinden;
- wanneer de maatregel moet zijn gerealiseerd;

In totaal zijn er 67 maatregelen genoemd, die een bijdrage moeten leveren aan de genoemde doelen. Hoewel bovenstaande opsomming redelijk volledig en concreet lijkt, blijkt in de praktijk, dat dit merendeels niet het geval is. Vooral bij de financiering blijken nogal eens reguliere budgetten te worden genoemd, waarbij niet wordt aangegeven hoe deze budgetten dan ter beschikking van de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan moeten worden gesteld. Ook in de laatste kolom "wanneer" ontbreekt nogal eens een concreet tijdstip. In de kolom wie het gaat uitvoeren worden wel de partijen genoemd, maar niet wie er dan het voortouw neemt in de uitvoering. Als voorbeeld de maatregel "beheer van de fysieke woonomgeving via wijkbewoners". Als bijdrage wordt genoemd "'goede kwaliteit van groen en water" en "vergroten van de zeggenschap van de bewoners over de woonomgeving". De gemeente (SB), St. Joseph, Netwerk en de Bewonersorganisaties worden genoemd als de instanties, die dit moeten gaan aanpakken. De financiering moet plaats vinden via wijkontwikkelingswerk regulier, wijkbudget regulier en "Mooi zo, goed zo". Er is nog niet ingevuld wanneer de maatregel moet plaatsvinden. (Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld, deel uitvoeringsprogramma, blz. 5)

Er is in het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld geen concrete uitvoeringsorganisatie in de vorm van een projectorganisatie opgenomen. Alles lijkt af te hangen van de bereidwilligheid van de genoemde partijen om de uitvoering ter hand te nemen. Om dit te bereiken is een convenant gesloten. In dit convenant is opgenomen dat er een gezamenlijke projectorganisatie en een gezamenlijke communicatie zal worden opgezet. De RCA stelt vast dat er naast de regiegroep geen projectorganisatie is opgezet en ook een communicatieplan heeft de RCA niet kunnen achterhalen.

Voor het opstellen van het wijkontwikkelingsplan is een gemeentelijke projectleider aangesteld. Na het vaststellen van het wijkontwikkelingsplan heeft deze projectleider met ingang van 1 juni 2002 de ambtelijke organisatie verlaten en er is na die tijd geen projectleider voor de uitvoering van het wijkontwikkelingsplan aangesteld.

Uit de interviews en schriftelijk onderzoeksmateriaal is af te leiden, dat ondanks het ontbreken van een duidelijk omschreven regie, er door de regelmatige contacten tussen de verschillende participanten toch goede resultaten zijn

behaald. Zo worden de plannen van woningcorporatie St. Joseph en de uitvoering daarvan genoemd als voorbeeld, waarbij door overleg met bewoners de plannen anders zijn uitgevoerd dan men aanvankelijk van plan was. Overleg met de wijkbewoners heeft geleid tot een kwaliteitsimpuls. In hoeverre dit het gevolg is geweest van het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld is niet met zekerheid vast te stellen.

De RCA constateert dat de te behalen doelen in het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld zijn vertaald in maatregelen, maar dat voor een aantal maatregelen (met name niet fysieke maatregelen) onvoldoende is vast te stellen of en in welke mate de maatregelen zijn gerealiseerd. De RCA stelt vast dat er geen sprake is van het opzetten van een projectorganisatie, alhoewel dit wel in het gesloten convenant is vastgelegd.

1.3.4 Evaluatie en terugkoppeling van resultaten

Uit de interviews die de RCA heeft gehouden en het schriftelijke onderzoeksmateriaal (waaronder de verslagen van de regiegroep) blijkt dat er een aantal keren in de regiegroep een schriftelijke terugkoppeling is geweest, waarbij de stand van zaken met betrekking tot de diverse maatregelen uit het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld in kaart is gebracht. Daarnaast is in de regiegroep regelmatig de stand van zaken van de uitvoering van diverse projecten besproken.

De RCA heeft de beschikking gekregen over een overzicht van de maatregelen, die in het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld zijn genoemd, waarbij is aangegeven welke maatregelen gerealiseerd zijn en welke niet. Dit overzicht dateert uit 2005. Uit de verslagen van de regiegroep en de interviews is gebleken, dat er vaker een tussenevaluatie heeft plaatsgevonden, maar dat deze in kleine kring is verspreid, en vaak alleen in de regiegroep is besproken. De RCA heeft in overleg met de (voormalige) stadsdeelcoördinator getracht het overzicht weer actueel te krijgen.

Voor zover de RCA heeft kunnen vaststellen, heeft er tijdens de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan geen rapportage plaatsgevonden aan de gemeenteraad over de voortgang van de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld. Ook in het college van Burgemeester en Wethouders is een schriftelijke rapportage over de voortgang van de uitvoering niet aan de orde geweest.

Op welke wijze de bewoners van de wijk Sluitersveld over de voortgang van de uitvoering van het wijkontwikkelingsplan zijn geïnformeerd, wordt uit de verslagen van de regiegroep niet duidelijk. Wel wordt duidelijk dat er een wijkinformatieavond is gehouden over het Wijkontwikkelingsplan, maar dat was nog rond het moment van het vaststellen van het Wijkontwikkelingsplan. Verder blijkt uit de verslaglegging van de regiegroep dat er aanvankelijk wel gedacht is over een communicatieplan (verslag regiegroep 24-4-2002), waarin de communicatie met de bewoners verder vorm gegeven zou moeten worden, maar de RCA heeft niet kunnen vaststellen of dit communicatieplan er daadwerkelijk is gekomen. In de latere verslagen van de regiegroep wordt hierop niet meer terug gekomen. De geïnterviewde bewoners zijn van mening dat de communicatie naar de bewoners wel beter had gekund. Het is voor de RCA onduidelijk of en hoe er over de voortgang van de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan met de bewoners is gecommuniceerd.

De RCA constateert dat er formeel geen (tussen)evaluaties van het Wijkontwikkelingsplan Sluiterseveld hebben plaats gevonden. Wel zijn er in de regiegroep tussenevaluaties aan de orde geweest, maar die zijn niet besproken in de gemeenteraad en het college van B en W. De RCA constateert dat er in de regiegroep is gesproken over een communicatieplan, waarin de communicatie naar de bewoners verder vorm zou moeten krijgen, maar dat het onduidelijk is of dit er ook is gekomen. Het is voor de RCA niet duidelijk of en hoe er met de bewoners over de voortgang is gecommuniceerd. Naar de mening van de geïnterviewde bewoners had de communicatie naar de bewoners wel beter gekund.

1.3.5 Positie van en informatievoorziening aan de gemeenteraad

Op 28 februari 2002 heeft de gemeenteraad van Almelo het Wijkontwikkelingsplan Sluiterseveld, samen met het Wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek, formeel vastgesteld als streefvisie voor de wijk Sluiterseveld. Bij de bespreking van het Wijkontwikkelingsplan in de gemeenteraad van Almelo, is er van de kant van de gemeenteraad op aan gedrongen om regelmatig voortgangsrapportages en evaluaties te houden en die te agenderen voor de vergaderingen van de gemeenteraad. Door de wethouder wordt gesteld dat hij in de voorafgaande commissievergadering al heeft toegezegd, dat de stand van zaken rond de uitvoering van de Wijkontwikkelingsplannen en de problemen en kansen die daarbij aan de orde zijn, regelmatig in welke vorm dan ook, in de raad aan de orde zullen komen. In commissie- en raadsvergaderingen is na de vaststelling van het Wijkontwikkelingsplan Sluiterseveld het Wijkontwikkelingsplan als zodanig nauwelijks besproken. Wel zijn deelprojecten, die zijn gestart naar aanleiding van en op basis van het Wijkontwikkelingsplan, door de raad behandeld. In die zin is de raad op specifieke – maar niet alle – onderdelen uit het Wijkontwikkelingsplan geïnformeerd.

De RCA heeft in notulen van commissie- en raadsvergadering geen aanwijzingen gevonden dat de raad zelf expliciet om informatie aangaande de resultaten van de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan Sluiterseveld heeft verzocht.

De RCA constateert dat de raad niet is geïnformeerd over de voortgang van het Wijkontwikkelingsplan Sluiterseveld als zodanig. Wel is op specifieke onderdelen van het Wijkontwikkelingsplan door het college van B&W gerapporteerd aan de raad. Deze wijze van rapportage doet naar de mening van de RCA geen recht aan het integrale karakter van het Wijkontwikkelingsplan. De RCA constateert verder dat uit haar onderzoek niet is gebleken dat de raad zelf actief om informatie over de voortgang van de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan Sluiterseveld heeft verzocht, zoals was toegezegd.

1.3.6 Het wijkontwikkelingsplan als richtinggevend kader

Het Wijkontwikkelingsplan Sluiterseveld bevat de streefvisie voor de wijk voor een periode van circa 15 jaar. Deze visie zou hiermee als kader en toetssteen voor het te ontwikkelen beleid van betrokken partijen moeten fungeren.

Uit de interviews blijkt dat er in een aantal gevallen het Wijkontwikkelingsplan Sluiterseveld duidelijk heeft gefunctioneerd als een richtinggevend kader. Zo werd bij de Stichting Netwerk (Scoop) het Wijkontwikkelingsplan Sluiterseveld

als basis gebruikt voor de op te stellen jaarplannen van de Stichting. Voor woningcorporatie St. Joseph heeft het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld niet gefungeerd als richtinggevend kader. De wijk was toch wel geherstructureerd, ook als het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld er niet was geweest. Wel heeft men de communicatie met de bewoners als positief ervaren en zijn oorspronkelijke plannen ook op grond van deze communicatie met bewoners aangepast.

In de ambtelijke organisatie is het beeld divers. Voor die ambtenaren, die nauw betrokken zijn (of zijn geweest) bij het opstellen van het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld, is het Wijkontwikkelingsplan nog steeds een document, dat als leidraad fungeert. Zo is het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld bij het opstellen van de beleidsnota Toerisme als onderlegger gebruikt en zijn de ideeën uit het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld op het gebied van het thema "recreatieve wijk" in deze beleidsnota verwerkt. Ook voor de stadsdeelcoördinator is het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld een document, waarop regelmatig wordt teruggegrepen. Aan de andere kant is te constateren dat voor ambtenaren, die verder af staan van het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld, het Wijkontwikkelingsplan niet als leidraad fungeert.

Deze geschetste diversiteit is ook het beeld, dat de bewoners hebben over de betrokkenheid van de ambtelijke organisatie bij het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld. Als voorbeeld wordt genoemd het feit, dat de borden, die bij de ingang van de wijk waren geplaatst met de slogan "Sluitersveld, waar naoberschap telt" door een ambtelijk dienst, die minder binding hebben met het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld weer weg zijn gehaald. Bestuurlijk wordt gesteld dat iedereen, ook binnen de ambtelijke organisatie, zich aan het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld heeft gecommitteerd. Naar de mening van de RCA betekent dat echter niet dat dit ook vanzelfsprekend betekent dat het Wijkontwikkelingsplan daarmee leidraad is voor het handelen.

Bij de ondersteuning van de bewonersparticipatie heeft de buurtwerker van de Stichting Netwerk (thans Scoop) een belangrijke rol gespeeld. Door bezuinigingen is de functie van buurtwerker inmiddels komen te vervallen en is er geen ondersteuning meer in de wijk bij bewonersparticipatie. Dit lijkt haaks te staan op de breed gedragen wens om meer bewoners actief te betrekken bij hun buurt of wijk.

De RCA constateert dat het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld in een aantal gevallen heeft gefungeerd (en nog fungeert) als een richtinggevend kader, maar dat dit niet voor alle betrokkenen het geval is (geweest). In de ambtelijke organisatie is het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld niet voor alle afdelingen richtinggevend (geweest). De RCA constateert verder dat het opheffen van de functie van de buurtwerker van de Stichting Scoop geen positief effect heeft gehad op het stimuleren van de bewonersparticipatie in de wijk.

1.3.7 Organisatie van het wijkontwikkelingsplan

Regiegroep

Uit de verslaglegging blijkt, zoals vermeld in paragraaf 4.2.2, dat er ten tijde van de vaststelling van het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld al een regiegroep bestond. In het Wijkontwikkelingsplan zelf wordt de regiegroep niet genoemd. In het gesloten convenant worden de taken van de regiegroep genoemd, zoals vermeld in paragraaf 4.2.2. De regiegroep heeft al ten tijde van het opstellen van het wijkontwikkelingsplan een rol gehad.

Uit de verslagen van de vergadering van de regiegroep wordt duidelijk dat de regiegroep een rol heeft vervuld om de voortgang van de uitvoering van de maatregelen te bewaken en onderling af te stemmen. Van het laten opstellen, bewaken en bijstellen van de planning van projecten is de RCA niets gebleken.

De RCA heeft vastgesteld dat de regiegroep geen beslissingbevoegdheid had over de uitvoering van de maatregelen, genoemd in het Wijkontwikkelingsplan. Naast de regiegroep bestond er geen uitvoeringsorganisatie in de vorm van bijvoorbeeld een projectgroep met een heldere opdracht voor de uitvoering van de maatregelen uit het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld.

Uit het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld en het schriftelijke onderzoeksmateriaal wordt niet duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk was in de uitvoering van de maatregelen. Uit de verslagen van de regiegroep blijkt wel dat er verschillende maatregelen ten uitvoer werden gebracht, maar niet is duidelijk wie daarin het initiatief had. Uit het beschikbare onderzoeksmateriaal is niet duidelijk af te leiden of en hoe de gemeente bij de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan een regierol had.

De RCA constateert dat er bij de uitvoering van de maatregelen uit het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld geen duidelijke uitvoeringsorganisatie aanwezig was en is. De regiegroep is in praktijk een afstemmingsgroep, waar informatie werd uitgewisseld en niet een groep, die de regie op de uitvoering heeft, zoals de naam suggereert en zoals volgens het gesloten convenant de bedoeling was.

Middelentoewijzing

Er zijn bij het vaststellen van het WOP Sluitersveld geen extra financiële middelen beschikbaar gesteld. De genoemde maatregelen moesten, waar het de gemeentelijke middelen betreft, worden gefinancierd uit de reguliere budgetten en bestaande middelen, maar deze middelen zijn niet als zodanig geoormerkt.

Uit het schriftelijke informatiemateriaal en de verslagen van de regiegroep blijkt dat er geen afspraken zijn gemaakt over welke instantie hoeveel financiële middelen beschikbaar zou stellen voor de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld. Daarnaast blijkt uit de verslagen van de regiegroep dat er geen zicht was op de financiële middelen ten behoeve van de uitvoering van de maatregelen uit het Wijkontwikkelingsplan en de besteding van deze middelen. Het thema financiën kwam in de besprekingen in de regiegroep niet aan de orde.

Naar de mening van de RCA had de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan aan slagkracht gewonnen als wel duidelijk was geweest of naderhand duidelijk was geworden hoe de diverse maatregelen zouden worden gefinancierd en hoe de bewaking van het desbetreffende budget zou worden geregeld.

De RCA constateert dat voor de realisatie van het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld geen extra financiële middelen beschikbaar zijn gesteld, maar dat voor wat betreft de gemeentelijke organisatie de middelen moesten komen uit de reguliere budgetten en bestaande middelen. Deze reguliere middelen zijn echter niet voor de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan geoormerkt. Ook constateert de RCA dat er geen helder budgethouderschap bij het WOP aanwezig is.

Positie stadsdeelcoördinator

Het is duidelijk dat bij de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld een belangrijke rol was en is weggelegd voor de stadsdeelcoördinator. Zowel in de ambtelijke organisatie als in de regiegroep heeft deze functionaris een coördinerende rol. De feitelijke uitvoering van de maatregelen uit het Wijkontwikkelingsplan vond, voor zover het de ambtelijke organisatie betreft, plaats door de diverse vakafdelingen. Door het ontbreken van bevoegdheden voor de stadsdeelcoördinator ten aanzien van deze afdelingen was het niet gemakkelijk om de coördinatie goed vorm te geven.

Met ingang van 1 maart 2004 is de systematiek van projectmatig werken (PMW) binnen de ambtelijke organisatie ingevoerd, en is gekozen voor versterking van de kennis van en expertise in projectleiding. Dit heeft evenwel niet geleid tot het aanstellen van een projectleider voor de uitvoering van de maatregelen van het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld.

De RCA constateert dat de coördinerende taak van de stadsdeelcoördinator voor de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld in de praktijk moeilijk vorm gegeven kon worden door het ontbreken van voldoende bevoegdheden van deze functionaris.

1.4 Wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek

1.4.0 Inleiding

Het wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek is het derde en daarmee het laatste wijkontwikkelingsplan dat tot stand is gekomen. Op 28 februari 2002 is het WOP Ossenkoppelerhoek door de gemeenteraad vastgesteld. Het WOP is voortgekomen uit de in 1999 vastgestelde Stadsvisie 2010 en vanuit deze visie is het Meerjaren Ontwikkelingsprogramma Grotestedenbeleid (MOP) opgesteld. Het MOP geeft inzicht in de maatregelen die Almelo wil nemen om van Almelo in fysiek-ruimtelijke, sociaal-maatschappelijke en economische zin een complete stad te maken.

In het MOP is aandacht geschonken aan de reeds in 1996 gestarte Almelse wijkaanpak. De wijk Ossenkoppelerhoek werd hierbij als een speerpuntwijk genoemd. Om de leefbaarheid en veiligheid in de wijk te verbeteren is voorgesteld voor de wijk een integraal plan te maken. Voor de wijk Ossenkoppelerhoek is, gelet op de behoefte aan een stevige meerjarenimpuls, gekozen voor een plan voor de langere termijn, het zogenaamde wijkontwikkelingsplan.

Korte typering van de wijk bij de totstandkoming van het WOP.

De wijk Ossenkoppelerhoek is gelegen ten zuidwesten van het centrum van de stad en er wonen ruim 7.500 mensen. Bij het opstellen van het WOP kan de wijk gekenmerkt worden als een relatief oude wijk met relatief veel oudere woningen c.q. portiekflats. Met name het oostelijke deel van de wijk heeft een uiteenlopende samenstelling van bewoners en levensstijlen. De wijk kent een aantal sociaal-maatschappelijke en sociaal- economische problemen. Zo participeert een groot deel (33%) van de allochtone bevolking nauwelijks in de wijk, herbergt de wijk een aantal zogenaamde multi-probleemhuishoudens, is de betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van het kind een zorgpunt, ligt de werkloosheid boven het stadsgemiddelde, is er onvoldoende koopkracht voor een redelijk winkelaanbod, scoort de leefbaarheid en veiligheid in de wijk lager dan Almelo als geheel, is er een geringe betrokkenheid bij de woonomgeving en is op sommige plekken sprake van drugsoverlast.

1.4.1 Totstandkomingsproces

Eind december 2000 is gestart met het op een interactieve wijze opstellen van een wijkontwikkelingsplan voor de wijk Ossenkoppelerhoek. Bij het opstellen van het WOP is gekeken naar de structuur van het WOP Kerkelanden, zoals de thematische aanpak van de problemen, het ontwikkelen van een toekomstvisie voor de wijk en bespreking met verschillende belanghebbenden in diverse werkgroepen. Vooraf zijn op ambtelijke niveau randvoorwaarden genoemd om conflictsituaties ten aanzien van bestaand of voorgenomen gemeentelijk beleid zoveel mogelijk te voorkomen. De deelnemende partijen in het proces hebben zelf gedurende het totstandkomingsproces een vijftal aandachtspunten naar voren gebracht die in het WOP zijn meegenomen. Deze aandachtspunten zijn (zie het collegebesluit van 14 februari 2002 pagina 1):

1. de wens om de sporthal - welke wordt gezien als een stedelijke voorziening - binnen de wijk te houden in relatie tot de (politieke) discussie ten aanzien van de locatie van de eventueel nieuw te bouwen sporthal;

2. de wens om sportvoorzieningen zoveel mogelijk in de wijk te behouden in relatie tot de stedelijke discussie over het onderbrengen van de sportvelden naar de zogenaamde flexlocaties;
3. de positie c.q. locatie van het wijkcentrum in relatie tot het stedelijk beleid om te komen tot een bundeling van wijkvoorzieningen;
4. de prioritering van de aangegeven projecten;
5. om de voortgang van het proces te waarborgen dient jaarlijks een planning te worden opgesteld waarin tevens de benodigde middelen beschikbaar worden gesteld.

Het WOP Ossenkoppelerhoek is tot stand gekomen in coproductie met diverse betrokkenen uit de wijk. Bewoners, ondernemers, woningcorporaties, overige strategische partners, politie, maatschappelijk werk (Stichting Netwerk), de scholen en de gemeente hebben gedurende een jaar gewerkt aan dit plan. In totaal zijn circa zestig personen rechtstreeks betrokken geweest bij dit plan. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een gezamenlijk product.

Aan de communicatie is tijdens het proces veel aandacht besteed. Er zijn werkconferenties gehouden waaraan alle direct betrokkenen konden deelnemen, informatiebijeenkomsten georganiseerd, nieuwsbrieven huis aan huis bezorgd en ook door middel van zogenaamde tentgesprekken zijn bewoners geïnformeerd over het plan en in de gelegenheid gesteld hun mening kenbaar te maken. Deze vorm van interactieve beleidsvorming moest de mensen prikkelen om over de wijk na te denken. In het WOP wordt aangegeven (zie WOP, Inleiding pagina 6) dat het wijkplatform niet de belangenbehartiger of spreekbuis van en voor de bewoners is, maar dat het een plek is voor informatie en meningsvorming.

In de interviews geven diverse betrokkenen aan dat het totstandkomingsproces als een intensief traject werd ervaren, waarbij het in het begin moeilijk was om betrokkenen aan tafel te krijgen. Door het wijkplatform is aangegeven dat de betrokkenheid van de bewoners van de wijk groot is geweest. De bewoners waren verheugd dat er naar hun mening werd gevraagd. Betrokkenen kijken met tevredenheid terug op de totstandkoming van het WOP.

Het WOP is binnen een jaar tot stand gekomen. De RCA constateert dat al in een vroegtijdig stadium door de ambtelijke organisatie is aangegeven over welke onderwerpen en onder welke randvoorwaarden gesproken zou worden. Ook is aangesloten bij verschillende reeds gestarte dan wel geplande activiteiten. Deze zijn in het WOP geschoven.

Alle betrokken partijen hebben door middel van het ondertekenen van een convenant zich verbonden aan de uitkomsten van het opgestelde WOP. Het convenant bevat echter zelf geen resultaatafspraken. Het document moet worden gezien als een afsluiting van het totstandkomingsproces en als een intentieverklaring.

De gemeenteraad is in de beginfase van de totstandkoming van het WOP niet echt actief betrokken geweest. Raadsleden zijn wel aanwezig geweest bij de verschillende tentgesprekken, maar een intensieve behandeling van het WOP in de desbetreffende raadscommissies en in de gemeenteraad heeft niet plaatsgevonden. Het WOP Ossenkoppelerhoek is in de gemeenteraadsvergadering van 28 februari 2002 zonder noemenswaardige discussie door de gemeenteraad vastgesteld.

De WOP is op een interactieve manier met vele betrokkenen uit de wijk tot stand gekomen. De RCA constateert dat de betrokkenen partijen positief zijn over de wijze waarop dat is gebeurd. Daarbij heeft men de ervaringen van het eerder tot stand gekomen WOP Kerkelanden gebruikt.

1.4.2 Uitgangspunten en doelen

Over een wijkontwikkelingsplan wordt in het WOP Ossenkoppelerhoek het volgende opgemerkt: "Om de leefbaarheid en veiligheid in de wijk integraal te verbeteren wordt voorgesteld per wijk een integraal plan te maken. Een plan voor de lange termijn is een zogenaamd wijkontwikkelingsplan." (zie Inleiding, pag. 3). Het WOP behelst een periode van tien jaar. Het is een plan dat zich gedurende deze tien jaren moet gaan ontwikkelen. In het WOP wordt aangegeven dat het WOP geen uitgekristalliseerd plan is. Plannen en projecten moeten nog verder uitgewerkt en opgestart worden. Projecten worden daardoor niet gedetailleerd en uitputtend beschreven. De opzet van de projecten is veelal globaal en beschrijvend van aard.

In het WOP Ossenkoppelerhoek is gekozen voor de uitwerking van zes thema's, namelijk:

- Sociale samenhang
- Onderwijs en jeugd
- Veiligheid en leefmilieu
- Wijk economie
- Voorzieningen
- De fysieke ruimte, bouwen en wonen

Elk thema is nader uitgewerkt aan de hand van een analyse van het thema, een toekomstbeeld en visie op de wijk, de te bereiken doelen en de uitwerking van de doelen in projecten. Binnen de zes thema's zijn 36 projecten geformuleerd. Uit de interviews blijkt dat sommige betrokkenen bij het opstellen van het WOP Ossenkoppelerhoek de lijst van onderwerpen c.q. projecten erg veel vinden.

Geïnterviewden geven aan dat in het algemeen de analyse van de problemen en de aangedragen onderwerpen op voldoende wijze in het WOP zijn verwoord. Nieuwe ideeën en voorstellen werden volgens sommige geïnterviewden te snel gekanaliseerd binnen de reeds bestaande plannen. Met name had men meer oog moeten hebben voor de sociale aspecten van de wijk en meer ruimte moeten geven aan de inbreng van betrokkenen.

Ten aanzien van de stedenbouwkundige opgaven voor de wijk zouden volgens de woningcorporaties de verschillende partners de investeringsafspraken vastleggen in een overeenkomst of in een convenant. Er is wel een convenant ondertekend door alle betrokken partijen, maar niet ten aanzien van de investeringsafspraken en de stedenbouwkundige opgaven. In het convenant wordt wel verwezen naar het WOP, maar deze bevat geen gezamenlijke afspraken, wel de doelstelling om tot een wijkstructuurplan in 2002-2003 te komen. Aanvankelijk had de in de wijk actieve woningcorporatie een andere koers bij het maken van de stedenbouwkundige plannen: men wilde meer herstructurering in plaats van nieuwbouw. Die visie werd niet direct gedeeld met de andere betrokkenen. Achteraf gezien is de uitwerking van de plannen in een goede verstandhouding tot stand gekomen. Het ontwikkelingsproces heeft men redelijk in de hand gehouden.

Per project is een uitwerking naar problemen/kansen, te bereiken doelen, betrokken partners, randvoorwaarden en de relatie met andere projecten gedaan. Het valt op dat ten aanzien van een invulling van de planning en de kosten per project niet of nauwelijks iets in het WOP is opgenomen. Met name de in de wijk actieve woningcorporatie heeft het niet benoemen van haalbare termijnen en investeringsafspraken als lastig ervaren bij de uitvoering van de verschillende projecten. Naar de mening van de woningcorporatie zijn de meeste plannen te breed van opzet en zijn de doelen niet in meetbare termen beschreven, waardoor niet duidelijk was hoe de uitvoering plaats moest vinden. Een duidelijk gemis vindt men het ontbreken van afspraken over hoe het vervolgtraject ingezet zou worden. Een operationaliseringsplan en een uitvoeringsorganisatie als vervolg op het wijkontwikkelingsplan is door de RCA niet aangetroffen.

Het WOP, het raadsbesluit en het onderliggende collegebesluit geven aan dat het WOP geen eindproduct is, maar slechts het begin van een proces waarin afstemming van acties kan plaatsvinden. Projecten moeten nog verder worden uitgewerkt en het WOP moet bij zowel de gemeente als ook bij de andere partners leiden tot het beschikbaar stellen van middelen om tot uitvoering van de projecten over te gaan. In het WOP ligt besloten om in overleg met de partners jaarlijks een planning op te stellen van de uit te voeren projecten met het beschikbare budget (WOP, pag. 8, raadsbesluit van 28 februari 2002, pag. 3 en collegebesluit van 14 februari 2002, pag. 2). De RCA heeft niet kunnen nagaan of er jaarlijks een planning van de projecten is opgesteld. Wel is er een aantal keren, niet jaarlijks, een lijst opgesteld van de voortgang van de projecten. Van een gedetailleerde planning per project heeft de RCA geen documenten aangetroffen.

Naar de mening van de RCA is de beschrijving van doelen en projecten in tamelijk algemene bewoordingen en meestal in niet-meetbare termen gehouden. Het WOP bevat geen plan van aanpak voor de uitvoering van projecten, waarin duidelijk, expliciet en gedetailleerd wordt beschreven welke partij of partijen wat gaan aanpakken, wie daarvoor verantwoordelijk is/zijn, welke budgetten daarbij horen, wat de planning is in termen van activiteiten en tijd, welke tussentijdse doelstellingen behaald dienen te worden, welke resultaten en effecten men wil bereiken etc. Het gemis van een plan van aanpak voor de uitvoering, het stellen van haalbare termijnen en een daarop gestoelde uitvoeringsorganisatie is met name door betrokken partijen van buiten de gemeentelijke organisatie als een tekortkoming in het verdere verloop ervaren.

De RCA constateert dat de uitgangspunten, doelen en projecten zoals verwoord in het wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek door betrokken partijen van binnen en buiten de gemeentelijke organisatie in brede zin zijn onderschreven. De RCA constateert dat met name betrokken partijen buiten de gemeentelijke organisatie een concreet plan van aanpak voor de uitvoering van projecten in het WOP en een vooraf ingestelde uitvoeringsorganisatie hebben gemist. Aspecten zoals planning, verantwoordelijkheden, heldere en meetbare doelen, beoogde effecten van de maatregelen en met name de financiering van de verschillende uitvoeringsprojecten zijn in het WOP, zowel bij de totstandkoming van het traject als bij het plan niet of niet in voldoende mate vastgelegd.

Regiegroep

Om de uitvoering van de verschillende projecten te bewaken en onderling af te stemmen is er voor het WOP Ossenkoppelerhoek een regiegroep in het leven geroepen. Evenals bij de opzet van het WOP Sluitersveld is in organisatorische

zin aangesloten op de ervaringen van de wijk Kerkelanden en is - gelet op de lange termijn van het WOP - gekozen voor een regiegroep. De regiegroep kan gezien worden als een min of meer een permanente organisatievorm waarin de deelnemende organisaties hun activiteiten kunnen onderbrengen. Daarbij houden deelnemers hun eigen verantwoordelijk. De uitwerking van het WOP vindt plaats in gezamenlijke projecten en voor elk project zou een projectleider worden aangewezen. Terugkoppeling vindt plaats binnen de regiegroep (zie WOP Ossenkoppelerhoek pagina's 8 en 9).

De regiegroep is al bij de totstandkoming van het WOP actief geweest. Bij aanvang van de uitvoering van het WOP zijn de volgende organisaties in de regiegroep vertegenwoordigd:

- de wijkwethouder (voorzitter)
- twee wijkbewoners (vanuit het wijkplatform)
- directielid Stichting Netwerk (later onder de naam Scoop)
- lid management politie
- directielid woningcorporaties
- vertegenwoordigers openbaar en bijzonder onderwijs
- lid centraal managementteam gemeente
- de wijkcoördinator (secretaris)

De wijkwethouder is voorzitter van de regiegroep, bestuurlijk coördinator en aanspreekbaar op de procescoördinatie en de vakwethouders zijn verantwoordelijk voor de inhoudelijke coördinatie van de uitvoering en uitwerking van het wijkontwikkelingsplan. Dat de vakwethouder inhoudelijk verantwoordelijkheid draagt heeft te maken met zijn vakinhoudelijke expertise, relaties in het veld en met hogere bestuurslagen en het bewaken van stedelijke uitgangspunten in een wijkgerichte vertaling.

De taken van de regiegroep zijn als volgt omschreven (zie WOP Ossenkoppelerhoek pagina 8):

- het doen van voorstellen voor, het aanpassen of wijzigen (en zonodig opstellen) van analyses, visies, doelen en projecten;
- het (laten) opstellen, bewaken, en bijstellen van de planning;
- het zorgdragen voor de organisatie, coördinatie en afstemming van de uitvoering van het plan;
- het zorgdragen voor het draagvlak onder de bewoners van de wijk en de participerende organisaties.

Een belangrijke taak van de regiegroep is jaarlijks een planning op te stellen van de uit te voeren projecten en het benodigde budget. Hiermee kan dan jaarlijks de voortgang van het proces worden gewaarborgd en de actuele stand van zaken inzichtelijk worden gemaakt (bron: raadsbesluit 28 februari 2002, SWA/2001/14757, pagina 3).

In paragraaf 7. Organisatie van het WOP wordt nader ingegaan op het functioneren van de regiegroep.

1.4.3 Doelbereiking: beoogde en behaalde resultaten

In het wijkontwikkelingsplan is aangegeven dat het geen uitgekristalliseerd eindplaatje is. Het plan richt zich op de lange termijn en zal zich gedurende de komende tien jaren nog verder moeten ontwikkelen. In de vorige paragraaf heeft de RCA geconstateerd dat de projecten in het WOP geen uitgewerkte plannen met bijbehorende middelen en planningen voor de uitvoering kennen. In het WOP is aangegeven dat het plan zowel bij de gemeente als bij de andere

partners moet leiden tot het beschikbaar stellen van menskracht en middelen om tot daadwerkelijke uitvoering over te kunnen gaan. Jaarlijks zou een planning worden opgesteld van uit te voeren projecten met vermelding van de benodigde middelen en menskracht.

Per project zijn de te bereiken doelen en subdoelen beschreven. Veelal in termen van de gewenste richting, zoals het vergroten van betrokkenheid, het bevorderen van de samenwerking en het ontwikkelen van diverse voorzieningen. De RCA heeft niet in het WOP of in andere documenten en rapportages kunnen vaststellen in op welke wijze doelbereiking is nagestreefd. Niet is aangegeven met welke middelen de verschillende maatregelen uitgevoerd zouden moeten worden en evenmin is vermeld volgens welk tijdsplan de uitvoering zou moeten plaatsvinden.

Beoogde effecten zijn niet opgenomen in de projectplannen, doelen zijn niet volgens het SMART-principe * geformuleerd en nulmetingen om effecten naderhand te kunnen meten zijn niet uitgevoerd. Een nulmeting heeft bij geen enkele WOP plaatsgevonden. Dit was en is ook niet op alle onderdelen mogelijk. Voor het onderzoek is het lastig na te gaan in welke mate de beoogde doelen gerealiseerd zijn. Er zijn wel zichtbare resultaten geboekt, maar de vraag is of het gewenste effect bereikt is. Over de effecten is voor zover de RCA heeft na kunnen gaan niet gerapporteerd. In de regiegroep is wel uitvoerig de stand van zaken van de uitvoering van de projecten besproken, maar dit kan moeilijk worden gezien als een onderzoek naar de doelbereiking.

In de interviews geven enkele externe partners aan dat zij niet altijd een eenduidig zicht hebben gehad op de doelen en de resultaten. Volgens de geïnterviewden heeft dat onder andere te maken met het ontbreken van een gestructureerd overleg, waardoor afspraken over de uitvoering niet altijd zichtbaar zijn geweest, en doordat behaalde resultaten niet direct gekoppeld werden aan het WOP.

Het WOP Ossenkoppelerhoek dateert van 2002 en is op het moment van het onderzoek halverwege de plan- en uitvoeringsfase. Een aantal maatregelen is in de afgelopen periode tot uitvoering gebracht en een aantal verkeren nog in de fase van planvorming of uitvoering. Sommige projecten zullen niet meer worden uitgevoerd.

Met name een aantal stedenbouwkundige projecten, zoals de realisering van een woonzorgcomplex aan het Vincent van Goghplein en de herstructurering van twee kleine bedrijfsterreinen, zijn nog in een fase van planvorming. Het tempo wordt mede beïnvloed door de afhankelijkheid van derden (bijvoorbeeld de woningstichting) of van de afhankelijkheid van het verloop van andere projecten (zoals de vervanging van de sporthal aan de Rembrandtlaan die afhankelijk is van de ontwikkelingen van het sportcomplex IISPA). De ontwikkelingstermijn zal waarschijnlijk langer zijn dan de geplande 10 tot 15 jaar. Het WOP heeft daardoor tot op heden nog steeds actualiteitswaarde.

Omdat de projecten bij de totstandkoming van het WOP nog verder moesten worden uitgewerkt en opgestart zonder dat daar direct een plan van aanpak, middelen en een planning aan gekoppeld zijn, is het onvermijdelijk dat een aantal projecten later in het proces zijn gewijzigd of als niet haalbaar zijn beschouwd. Zo is het project buurtbemiddeling wegens het ontbreken van financiële middelen niet uitgevoerd. Een analyse van een draagvlak voor een winkelcentrum heeft volgens geïnterviewden niet tot het gewenste resultaat

* SMART staat voor specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden.

geleid. De plannen voor een wijkvoorziening zijn door de gemeenteraad gewijzigd. De doelstelling met betrekking tot de nieuwbouw in de wijk is tot nu toe niet gehaald, de renovatieplannen van de woningcorporatie echter wel. De woningcorporatie had aanvankelijk een andere koers bij het maken van de stedenbouwkundige plannen. Enkele omvangrijke projecten, zoals de ontwikkelingen van de zuidrand en de Jac. Perkstraat bleken niet realiseerbaar te zijn. Overigens is het opvallend dat één van de projecten uit het WOP het wijkstructuurplan, vanwege de verdere ontwikkeling van het Masterplan is stilgelegd.

Geïnterviewden geven aan dat het WOP een meerwaarde heeft gehad als katalysator van vaak al bestaande of geplande investeringen in de wijk. Naar de mening van enkele geïnterviewden zouden investeringen in de wijk waarschijnlijk ook gepleegd zijn (o.a. renovatie van de flats), maar in een ander (lager) tempo en met minder beleving bij de bewoners. De ontwikkeling van het evenemententerrein is door het WOP versneld op de kaart gezet. Een succes dat door het WOP ontstaan is en door alle geïnterviewden gedeeld wordt is de jaarlijkse organisatie van Rembrandt Fiësta, een door vrijwilligers uit de wijk georganiseerd multicultureel evenement. De sociale samenhang is volgens door dit soort ontmoetingsmomenten versterkt en er is sprake van een toenemende betrokkenheid bij de wijk.

De RCA constateert dat de te behalen doelen in het WOP Ossenkoppelerhoek op een dusdanig globale wijze zijn geformuleerd dat het zeer moeilijk is om - tussentijds en/of bij afronding van de planperiode - vast te stellen of, en in welke mate deze doelen bereikt zijn. Hierdoor is het tevens ook zeer moeilijk om te bepalen tot welke effecten de uitvoering van het WOP Ossenkoppelerhoek geleid heeft.

Voorts constateert de RCA dat in het WOP van begin af aan geen middelen, plannen van aanpak en planningen zijn opgenomen, waardoor het zicht op resultaten en beoogde effecten niet eenduidig is geweest onder betrokken partners.

1.4.4 Evaluatie en terugkoppeling van resultaten

In het raadsbesluit van 28 februari 2002 is opgenomen dat binnen de regiegroep Ossenkoppelerhoek jaarlijks aan de hand van een bijgestelde planning de actuele stand van zaken ten aanzien van de maatregelen en de gehaalde doelstellingen inzichtelijk zal worden gemaakt (bron: raadsbesluit 28 februari 2002, SWA/2001/14757, pagina 3). De regiegroep neemt met dit besluit een voorname positie in waar het gaat om de bewaking van de voortgang van de uitvoering van de afzonderlijke projecten en de wijze waarop gerapporteerd wordt.

Uit stukken, zoals de verslagen van de vergaderingen van de regiegroep en de periodiek geactualiseerde lijst van de voortgang van projecten, blijkt dat over de uitvoering van de projecten binnen het gremium van de regiegroep is gesproken. Er bestaat een voortgangsrapportage van de projecten over de stand van zaken. Deze rapportage wordt periodiek in de regiegroep besproken. De laatste stand van zaken waarover de RCA beschikt dateert van februari 2006. De rapportage kent een vast indeling per project naar projectleiding, lopende projecten (opsommend beschreven), genoemde ideeën/subdoelen, planning, prioriteit (ja/nee) en doel bereikt. Daarnaast komt, los van de regiegroep, het wijkplatform vier maal per jaar bijeen, één keer gezamenlijk met de wijkwethouder. Bij het bezoek aan het wijkplatform door de wijkwethouder worden standaard de projecten doorgenomen. Hiervoor worden

alle bewoners van de wijk Ossenkoppelerhoek uitgenodigd. Ook schreef de wethouder regelmatig een stuk in de wijkkrant, waarin de laatste stand van zaken werd medegedeeld. Deze resultaten werden niet altijd in verband gebracht met het WOP.

Uit het onderzoek is niet gebleken dat op een andere wijze dan in de regiegroep of het wijkplatform en op andere tijdstippen gerapporteerd is over de voortgang van de projecten. In het WOP is geen speciale communicatie- en informatieparagraaf opgenomen over de wijze van rapporteren, de frequentie ervan en de wijze waarop betrokkenen, met name wijkbewoners maar ook de raad geïnformeerd worden over de stand van zaken.

Wel is op ad hoc basis en niet altijd in relatie tot de wijkontwikkelingsplannen informatie door middel van nieuwsbrieven en wijkbijeenkomsten verstrekt, maar in de perceptie van de bewoners is dit niet voldoende en toereikend.

De regiegroep is volgens geïnterviewden meer een platform geweest waarbij de leden van de groep en indien noodzakelijk aangevuld met aangewezen projectleiders vooral informatie uitwisselden over de voortgang van de projecten. Deze informatieuitwisseling vond plaats door middel van een schriftelijke rapportage en veelal door rechtstreekse informatie van de projectleiders binnen de regiegroep.

Terugkoppeling van de stand van zaken van de uitvoering van de projecten naar andere betrokkenen dan de leden van de regiegroep heeft nauwelijks plaatsgevonden. Het wijkplatform verkeerde in de veronderstelling dat de bewoners net zoveel betrokken zouden moeten worden bij de uitvoering van de projecten als bij het opstellen van de WOP. Geïnterviewden geven aan dat achteraf gezien de terugkoppeling van resultaten beter had gekund. Naar hun opvatting heeft men te weinig concrete resultaten uit het WOP gepresenteerd.

Een tussentijdse evaluatie heeft niet plaatsgevonden. Volgens één van de stadsdeelcoördinatoren heeft men het voornemen een tussentijdse evaluatie, zo halverwege de looptijd van het WOP, in 2007 te laten plaatsvinden. Tijdens de interviews hebben gesprekspartners aangegeven dat er geen gezamenlijke momenten zijn geweest waarbij men heeft teruggekeken op de resultaten en effecten van de uitgevoerde projecten, evenmin naar de ingezette middelen en het tijdspad van de uitvoering.

De RCA merkt op dat een tussentijdse evaluatie wenselijk zou zijn geweest. Om te bezien of projecten in samenhang met het totale plan kunnen worden bijgestuurd en om te bezien of de resultaten voldoen aan de uitgangspunten zoals verwoord in het WOP.

De RCA constateert dat een terugkoppeling van resultaten binnen de regiegroep op een eenvoudige wijze heeft plaatsgevonden. Een tussentijdse evaluatie heeft tot dusverre niet plaatsgevonden. Daardoor is onvoldoende duidelijk of beoogde effecten zijn behaald en of sturing op procesonderdelen adequaat is uitgevoerd. De structurele informatievoorziening naar externe betrokken partijen is wel gebeurd, maar is bescheiden van aard geweest. Vooral de wijkbewoners hebben de informatievoorziening over de voortgang van het WOP als niet voldoende beschouwd.

1.4.5 Positie van en informatievoorziening aan de gemeenteraad

De opzet van het wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek is in het kader van Grotestedenbeleid globaal enkele keren in de verschillende raadscommissies

besproken. Bij het totstandkomingsproces, met name bij de verschillende bijeenkomsten met bewoners uit de wijk, hebben raadsleden hun betrokkenheid en aanwezigheid bij het proces getoond. In de raad zijn bij de behandeling van het raadsvoorstel geen noemenswaardige opmerkingen gemaakt, niet ten aanzien van de wijze waarop het WOP tot stand is gekomen en ook niet ten aanzien van de overeengekomen doelen en resultaten. Wel is er ten aanzien van de voortgang van de projecten door de raad gevraagd naar tussentijdse voortgangsdOCUMENTEN en evaluatiemomenten. Daarop is door het College instemmend geantwoord en de raad zou ook zelf het initiatief nemen te vragen naar zogenoemde voortgangsrapportages (zie de notulen van de openbare vergadering van de gemeenteraad van Almelo van 28 februari 2002 onder agendapunt 5 en 6). Het WOP is zonder enige aanpassingen in het voorstel door de raad vastgesteld.

Het WOP heeft na het raadsbesluit geen afzonderlijke plek gekregen bij de investerings- en kredietaanvragen en in de reguliere verantwoordingsdocumenten. Met het WOP zijn geen speciale kredieten voor de daarin geformuleerde projecten vastgesteld. Er zijn geen extra middelen ingezet voor de uitvoering van de projecten uit de WOP's. De financiering moest geschieden uit de reguliere budgetten. Projecten zijn voor kredietaanvragen afzonderlijk aan de raad voorgelegd. In de programmabegrotingen van de afgelopen jaren is het WOP Ossenkoppelerhoek niet als afzonderlijk programmaonderdeel in de begroting opgenomen en daarmee ook niet in de tussentijdse verantwoordingsdocumenten en de jaarrekening. Hierdoor is de voortgang van het WOP zowel ambtelijk als bestuurlijk moeilijk te volgen geweest.

De gemeenteraad is niet tussentijds door het College op de hoogte gesteld van de voortgang van het (totale) WOP als zodanig. Er is wel over onderdelen gesproken, zoals de herstructurering/woningbouwactiviteiten, verkeerstechnische aanpassingen zoals de Rembrandtlaan, het evenemententerrein en de aanpassing van het winkelcentrum. In die zin is de raad op specifieke, maar niet op alle, onderdelen uit het WOP geïnformeerd.

Evenmin heeft een gestructureerde tussentijdse evaluatie plaatsgevonden in de raad. De RCA heeft in notulen van commissie- en raadsvergaderingen geen aanwijzingen gevonden dat de raad zelf expliciet om informatie aangaande de resultaten van de uitvoering van het WOP Ossenkoppelerhoek heeft gevraagd. Uit de gesprekken met de desbetreffende wijk/stadsdeelwethouders is naar voren gekomen dat de WOP's binnen het College geen bijzondere status kennen. Er is over de afzonderlijke WOP's niet speciaal in het College op een gestructureerde wijze gerapporteerd en daarmee ook niet aan de gemeenteraad.

De RCA constateert dat de gemeenteraad niet geïnformeerd is over de voortgang van het WOP Ossenkoppelerhoek als zodanig. Dat terwijl dat bij de raadsbehandeling van het vaststellen van het WOP wel om gevraagd is. Wel is op specifieke onderdelen van het WOP door het College gerapporteerd aan de gemeenteraad, maar een relatie met het WOP als een integraal kader werd daarin niet gelegd. Naderhand hebben de gemeenteraad noch het College tijdens de uitvoering van het WOP gevraagd om op een gestructureerde wijze gerapporteerd te worden over de voortgang van het WOP.

1.4.6 Het wijkontwikkelingsplan als richtinggevend kader

Het WOP Ossenkoppelerhoek is als plan neergelegd om te dienen voor verdere uitwerking van de verschillende projecten en planonderdelen. Het WOP richt zich op de lange termijn en moet zich gedurende de tien jaar ontwikkelen. Het geeft, zoals het collegebesluit van 14 februari 2002 het verwoordt, richting aan investeringen, het beleid en de activiteiten van de gemeente en andere partijen die in de wijk actief zijn (zie het collegebesluit van 14 februari 2002, SWA/2001/15129). Het WOP zou zowel bij de gemeente als bij de andere partners moeten leiden tot het beschikbaar stellen van menskracht en middelen om ook daadwerkelijk tot uitvoering van de projecten en daarmee tot realisering van de visie over te gaan.

Uit de gehouden interviews blijkt dat het WOP slechts op beperkte schaal is gehanteerd als een richtinggevend kader en als toetsingkader. De externe partijen zijn verdeeld over het nut het WOP te hanteren als leidraad. De woningcorporatie die actief is in de wijk Ossenkoppelerhoek gebruikt het WOP niet als toetsingsmiddel voor het eigen beleid. Men vindt de benoemde projecten in het WOP te abstract beschreven en daardoor weinig concreet voor het eigen beleid. Een werkgroep van het wijkplatform gebruikt het WOP om de projecten op het gebied van milieu en verkeer te kunnen volgen. Als een richtinggevend kader heeft het volgens de geïnterviewden niet gewerkt.

Binnen het ambtelijke apparaat ziet men het WOP als een soort naslagwerk: een boekwerk met een vrije interpretatie. Het WOP geeft een gewenste ontwikkeling van de wijk aan, maar is als uitvoeringsplan te algemeen van opzet. Stedenbouwkundigen geven aan dat een wijkstructuurplan meer handvatten biedt voor de uitvoering van de ruimtelijke projecten.

Betrokkenen geven aan dat met het werken met een WOP een nieuwe werkwijze werd geïntroduceerd. Voor ambtenaren was het WOP nieuw: het gaat om een interdisciplinaire en projectmatige aanpak. Een leerproces, een wijze waarop men mee moest leren denken, was aanvankelijk nieuw in de organisatie. Zo ook met het wijkontwikkelingsplan. Bij de woningcorporaties is men al langer bekend met projectmatig werken. Medewerkers zijn nauw betrokken bij de projecten en men heeft het vizier op de lange termijn gericht. Het projectmatig werken is in de ambtelijke organisatie geleidelijk aan ingevoerd, formeel in 2004 bij het verschijnen van het basisdocument projectmatig werken (zie Besluiten GMO basisdocument projectmatig werken van 7 maart 2004).

De RCA constateert dat het WOP niet als zodanig als richtinggevend kader voor de uitvoering van de diverse projecten heeft gefungeerd. Het WOP is gebruikt als basisdocument en als streefvisie, waarin een richting voor de toekomst van de wijk is beschreven. Het WOP is minder bruikbaar voor de uitvoering van de projectplannen.

1.4.7 Organisatie van het wijkontwikkelingsplan

Regiegroep

In paragraaf 2 is de centrale positie van de regiegroep in de wijkorganisatie beschreven. Een organisatievorm waarin de uitvoering van de projecten wordt bewaakt en onderling wordt afgestemd en waarbij de deelnemende partijen hun eigen verantwoordelijkheid behouden. De uitwerking van het WOP vindt plaats

in gezamenlijke projecten. Er zijn projectleiders aangewezen die de voortgang van de verschillende projecten terugkoppelen binnen de regiegroep.

De regiegroep is in de afgelopen jaren jaarlijks drie tot vier keer bijeen geweest. De bijeenkomsten zijn wisselend door de deelnemers bezocht. Uit de verslagen van de regiegroepbijeenkomsten blijkt dat de voortgang van de verschillende projecten in een informatieve sfeer wordt besproken. Periodiek wordt een voortgangslijst van de projecten aan de leden van de regiegroep voorgelegd. Een onderlinge afstemming van de projecten vindt niet echt plaats. De projecten worden afzonderlijk, maar niet in samenhang met elkaar en het WOP, binnen de regiegroep besproken. Planningen, beschikbare budgetten en aanpassingen zijn in de regiegroep niet aan de orde gekomen. De regiegroep fungeert daardoor min of meer als een informatieplatform. Uit de verslagen van de regiegroep blijkt niet dat er besluiten zijn genomen of dat men tot bindende afspraken is gekomen. Er bestaat besluitenlijst.

Niet duidelijk was wat er van de regiegroep werd verwacht (zie verslag regiegroep WOP Ossenkoppelerhoek 6 juni 2002, pagina 2). Betrokken partijen hebben hun deelname aan het WOP door het ondertekenen van een convenant bevestigd. Echter het convenant heeft geen bindend karakter en elke organisatie is verantwoordelijk voor en aanspreekbaar op haar eigen handelen. Zo zijn buiten de regiegroep om bilaterale bijeenkomsten van de professionele organisaties geweest over de uitvoering van enkele projecten uit het WOP. Een terugkoppeling van dergelijke bijeenkomsten heeft volgens geïnterviewden - zoals ook blijkt uit de regiegroepverslagen - niet altijd plaatsgevonden. De RCA merkt op dat daardoor een ongelijke informatieuitwisseling tussen de verschillende deelnemers heeft plaatsgevonden.

Met betrekking tot de uitvoeringsorganisatie van het WOP is een document opgesteld waarin de rollen van betrokkenen is weergegeven. Met name de onderlinge afstemming binnen de regiegroep wordt als belangrijk ervaren. Voorts blijkt uit de notulen van de regiegroep, dat over het functioneren van de uitvoeringsorganisatie en de inbedding van het WOP binnen de ambtelijke organisatie gesproken is. In de notulen van 20 februari 2003 wordt aangegeven dat over deze inbedding in de organisatie in de volgende vergadering (mei 2003) een besluit zal worden genomen. Uit de notulen van de volgende vergaderingen blijkt echter dat het onderwerp niet meer ter sprake is gekomen en dat derhalve geen besluit is genomen.

Over het functioneren van de regiegroep wordt door de geïnterviewden verschillend gedacht. Met name externe betrokkenen hebben een andere opvatting dan betrokkenen van de gemeente. Externe betrokkenen gingen ervan uit dat de regiegroep de grote lijnen van het WOP zou bewaken en regie zou gaan voeren over de uitvoering. In de ogen van deze externe betrokkenen zijn de bijeenkomsten van de regiegroep informatiebijeenkomsten geweest waarbij de stand van zaken van de uitvoeringsprojecten werden besproken. Van een duidelijke regie op de projecten door de regiegroep is volgens hen geen sprake geweest. Projecten zijn separaat opgepakt en uitgevoerd. Beslissingen over afzonderlijke projecten zoals de sporthal zijn niet gerelateerd aan het WOP, maar afzonderlijk ingebracht en afgehandeld. Geïnterviewden hebben de eenheid van uitvoering van het WOP gemist. Daardoor is onvoldoende geprofiteerd van onderlinge verbanden en gezamenlijke probleemaanpak. Ook het ontbreken van geoordeelde middelen heeft de uitvoering van het WOP belemmerd.

Medewerkers van de ambtelijke organisatie geven aan dat de regiegroep voldoende functioneert en waarderen de betrokkenheid en inzet van de externe

deelnemers. Met name de wijkcommissie en het wijkplatform zijn volgens hen goed georganiseerd. De wederzijdse informatie-uitwisseling tijdens de bijeenkomsten van de regiegroep ervaart men als waardevol en belangrijk om beslissingen te nemen. De regiegroep komt volgens hen vaak genoeg bijeen. Grote projecten die nog op de plank liggen zijn meer voor de toekomst en passen binnen het nieuwe veelomvattende Masterplan van de gemeente Almelo. De uitvoering van de taken van de regiegroep kan daardoor minder intensief zijn. Wel is het volgens de geïnterviewden nodig de regiegroep in stand te houden om bijvoorbeeld elkaar op de hoogte te stellen over de uitvoering en nieuwe ontwikkelingen.

Naast de regiegroep kent men projectgroepen en één of meerdere projectleiders. In de praktijk werken deze projectgroepen niet naar ieders tevredenheid. Op ambtelijk niveau vindt intern geen structurele afstemming tussen de projectleiders plaats. Intern wordt ad hoc overlegd. Er is geen strakke aansturing van de projecten door de projectleiders. Het wijkplatform geeft aan dat veel van de projectgroepen nooit bij elkaar zijn geweest. De RCA heeft geen verslagen van dergelijke projectgroepen aangetroffen of kunnen inzien om vast te stellen wat de werkwijze en resultaten van de projectgroepen zijn geweest. De RCA constateert dat de rol van de verschillende projectgroepen onvoldoende is ingevuld en dat er geen sprake is van een duidelijke aansturing van de projectgroepen.

De RCA constateert dat voor de coördinatie, organisatie, afstemming en planning van de uitvoering van het WOP een belangrijke positie is toebedeeld aan de regiegroep. In de praktijk heeft de regiegroep min of meer gefungeerd als een informatieplatform waarbij de voortgang van de projecten wordt besproken.

Besluitvorming in de zin van aanpassing van het WOP, planning en inzet van middelen vindt niet plaats in de regiegroep. Voordeel van dit overleg is dat betrokken partijen elkaar regelmatig treffen en op de hoogte brengen van de eigen activiteiten. Daarentegen vinden buiten de regiegroep om bilaterale bijeenkomsten plaats die niet altijd teruggekoppeld worden. Daardoor ontstaat een ongelijke informatieuitwisseling tussen de verschillende betrokken partijen. Met name de externe betrokkenen hebben een minder positieve opvatting over het functioneren van de regiegroep en projectgroepen. Van gemeentelijke zijde ervaart men de regiegroep wel als voldoende functioneel werkend.

Op ambtelijk niveau vindt weinig tot geen intern overleg plaats in en tussen de verschillende projectgroepen. De RCA merkt op dat er van een duidelijke aansturing van de diverse projectgroepen niet gesproken kan worden. Het ontbreken van geoormerkte middelen voor de verschillende projecten kan een oorzaak zijn in de aansturing en in de onderlinge afstemming op ambtelijk niveau.

Middelentoewijzing

Zoals al eerder vermeld zijn bij het WOP Ossenkoppelerhoek voor de diverse projecten en maatregelen geen extra financiële middelen en afzonderlijke budgetten beschikbaar gesteld. Bij de uitvoering van het WOP is afgezien om budgethouders te benoemen.

De financiering van de projecten en maatregelen, voor zover de gemeente betrokken was bij de uitvoering, kwam uit de reguliere budgetten (zoals uit de budgetten voor stadsbeheer, riolering en verkeersmaatregelen) en voor nieuw beleid werd kredieten bij de gemeenteraad (zoals de aanpassing van het Beeklustpark) aangevraagd. Het betrof dan steeds een aanvraag voor afzonderlijke projecten zonder dat er sprake was van een directe samenhang met de projecten voortkomend uit het WOP.

Uit de verslagen van de regiegroep blijkt dat de financiering van de projecten en maatregelen niet een agendapunt is geweest. Over de financiering van de projecten is met externe partners niet in WOP-verband gesproken en niet teruggekoppeld in de regiegroep. Een duidelijk inzicht in de wijze van financiering, financieringsafspraken met betrokken partijen, de in te zetten middelen, de bestede middelen en de verantwoording nadien is bij het WOP Ossenkoppelerhoek niet direct voorhanden. Projecten zijn wel uitgevoerd. Op een andere wijze zijn financiering en besteding van middelen aan de orde geweest, niet in directe samenhang met het WOP.

De RCA constateert dat de uitvoering van projecten en maatregelen voortkomend uit het WOP Ossenkoppelerhoek, voor zover het gemeentelijk aandeel betrof, sterk afhankelijk was van financiële middelen die vanuit de reguliere budgetten en afzonderlijke kredietaanvragen beschikbaar werden gesteld. Middelen voor de uitvoering van het WOP zijn niet geoormerkt en financieringsafspraken met betrokken partijen hebben niet in samenhang met het WOP plaatsgevonden. Ook constateert de RCA dat er geen helder budgethouderschap bij het WOP aanwezig is.

Positie stadsdeelcoördinator

Bij de uitvoering van het WOP is een belangrijke rol weggelegd voor de stadsdeelcoördinator. Zowel in de ambtelijke organisatie als in de regiegroep heeft deze functionaris een coördinerende rol en is hij/zij een belangrijke ondersteuning voor de wijkwethouder. Intern is de functie van stadsdeelcoördinator in de organisatie bij één van de afdelingen ondergebracht (eerst bij de afdeling Bestuursondersteuning, Beleidscoördinatie en Onderzoek, momenteel bij de afdeling Samenleving). De functie kent weinig bevoegdheden en het beheer over budgetten voor WOP-projecten is daarin niet ondergebracht. De stadsdeelcoördinatoren geven aan dat ze weinig bevoegdheden bij de uitvoering van de WOP's hebben. Ze varen op de binding met en betrokkenheid van de andere partners. Ze geven aan geen invloed te hebben om zaken op te starten, hooguit om ze onder de aandacht te brengen. Ze hebben weinig invloed op de collega-ambtenaren en collega-ambtenaren zien de stadsdeelcoördinator niet direct als de spin in het WOP-web.

Ten aanzien van de positie van de stadsdeelcoördinator constateert de RCA dat de coördinerende taken van de stadsdeelcoördinator moeizaam vervuld kon worden door het ontbreken van voldoende bevoegdheden.

1.5 Almelose Wijkaanpak (AWA)

1.5.1 Aanleiding en opzet

Na bijna zeven jaar met het concept van wijkgericht werken gewerkt te hebben is in 2003 bij de gemeenteraad en het college de behoefte ontstaan deze wijze van werken te evalueren en te voorzien van een nieuwe impuls voor de nabije toekomst. Aanleiding voor het zoeken naar een vernieuwde werkwijze was de bewonersparticipatie te verstevigen die de afgelopen jaren was verwaterd (zie Uitvoeringsnotitie Almelose wijkaanpak, pagina 3) en een methodische wijze van werken te hanteren die meer zichtbare resultaten kan opleveren. Voorts werd door college en raad gevraagd meer aandacht te besteden aan het gewenste ambitieniveau, de in te zetten middelen en de organisatie van het wijkgericht werken.

Op 25 juni 2003 heeft een verkennend raadsdebat plaatsgevonden. Vervolgens is vanuit de raad een werkgroep ingesteld die een evaluatie van het wijkgericht werken heeft uitgevoerd. In de raadsvergadering van 16 september 2004 heeft de raad besluiten geformuleerd gericht op het versterken van het wijkgericht werken. Deze besluiten zijn verder uitgewerkt en in de raadsvergadering van 14 juli 2005 is de uitvoeringsnotitie "Almelose wijkaanpak (AWA)" vastgesteld. De besluiten uit 2004 waren er onder andere op gericht de stadsdeelcoördinatoren een belangrijkere rol te geven dan toen het geval was door de daarbij behorende verantwoordelijkheden en bevoegdheden aan te passen. Voorts werd aangegeven dat voor ieder stadsdeel ontwikkelingsplannen zouden worden opgesteld met daaraan gekoppeld uitvoeringsplannen en jaarlijkse actielijsten. De voortgang van het wijkgericht werken zou jaarlijks moeten worden geëvalueerd. Als hoofddoelstellingen voor het wijkgericht werken heeft de gemeenteraad besloten (bron: besluit gemeenteraadsvergadering van 16 september 2004):

- Het verbeteren van de leefbaarheid van de stadsdelen;
- Het minimaal handhaven en bij voorkeur verbeteren van de het veiligheidsgevoel in de stadsdelen;
- Het nadrukkelijker verbeteren van de betrokkenheid van bewoners bij initiatieven in de dagelijkse leefomgeving.

In de notitie Almelose wijkaanpak is de nieuwe Almelose wijkaanpak vervolgens uitgewerkt. Deze aanpak gaat uit van een tweejaarlijkse cyclische wijkaanpak, die is gericht op participatie van de bewoners in straten, buurten en wijken bij zowel de planvorming als bij de uitvoering. Deze aanpak moet resulteren in wijkplannen. Deze plannen worden gefaseerd uitgevoerd binnen twee jaar. Het gaat om initiatieven die in de directe leefomgeving worden uitgevoerd. De focus ligt duidelijk op kortstondige plannen.

In de notitie is veel aandacht besteed aan de organisatorische aansturing en afstemming, de wijze van externe en interne communicatie en overleg, ambtelijke inzet en middelen en de formatie van de stadsdeelcoördinatie. Met name wordt de regierol van de gemeente in het algemeen en in die van de stadsdeelcoördinator in het bijzonder met de AWA versterkt. Aan de stadsdeelcoördinator worden meer bevoegdheden en verantwoordelijkheden toegekend zoals het projectleiderschap van stadsdeel- en wijkplannen in hun stadsdeel, verantwoordelijkheid over de uitvoering van het wijkplan, budgethouder van het stadsdeelbudget, voorzitterschap van het interne stadsdeeloeverleg en van het wijkservicepuntteam en/of wijkfunctionarissenoverleg.

In de notitie wordt gesproken over projectleiderschap van het wijkplan, maar in de praktijk blijkt dat de stadsdeelcoördinatoren proces- in plaats van projectverantwoordelijke zijn bij de totstandkoming en de uitvoering van de wijkplannen. Door de stadsdeelcoördinatoren is aangegeven dat de budgethouder van de stadsdeelbudgetten het afdelingshoofd is. In de door de gemeenteraad aangenomen notitie wordt echter gesproken over het budgethouderschap over de stadsdeelbudgetten door de stadsdeelcoördinatoren.

1.5.2. Relatie en verschil met het WOP

Zoals gezegd onderscheidt de AWA zich van een WOP door de focus te richten op kortstondige plannen met een doorlooptijd van twee jaar. Het is toegespitst op participatie op buurt- en straatniveau (op tactisch beleids- en uitvoeringsniveau en bedoeld voor bewoners). In de Almelse wijkaanpak staat de daadwerkelijke betrokkenheid dan wel participatie van zoveel mogelijk bewoners bij de aanpak van de door hen zelf gekozen problemen in hun buurt of wijk centraal.

Ruimtelijk fysiek plannen met een langere termijn komen in deze plannen niet voor. De (nieuwe) wijkplannen zijn niet meer visiedocumenten zoals de wijkontwikkelingsplannen waarin een langetermijnperspectief op een wijk of buurt wordt geschetst. Bewoners kunnen bij de wijkplannen invloed uitoefenen op de uitvoeringsprogramma's. De hieruit ontstane actielijsten moeten echter wel passen binnen de bestaande gemeentelijke prioriteiten en vastgestelde programma's.

Bij de evaluatie van het wijkgericht werken is geconstateerd (bron: raadsbesluit van 22 september 2004 pagina 3) dat de eerder ingeslagen weg van wijkgericht werken wordt voortgezet. De ervaringen met wijkontwikkelingsplannen zijn "niet onverdeeld positief". Over het algemeen wordt geoordeeld dat de termijnen waarmee gewerkt wordt vaak te lang zijn en dat de plannen een grote inspanning vragen van organisaties en mensen die daarbij betrokken zijn. De betrokkenheid kan daardoor verminderd worden, aldus de opstellers van de evaluatie. Zoals gezegd worden voor ieder stadsdeel ontwikkelingsplannen en uitvoeringsplannen opgesteld. De huidige WOP's kunnen daarin verwerkt worden.

Ten opzichte van een WOP krijgen stadsdeelcoördinatoren nieuwe en meer op de functie toegesneden taakomschrijvingen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. In de uitvoeringsnotitie Almelse wijkaanpak (pagina 9) is over de positie van de stadsdeelcoördinatie het volgende opgemerkt. "In het wijkgericht werken heeft stadsdeelcoördinatie de lastige opdracht het fysieke en sociale beheer bij elkaar te brengen, op elkaar af te stemmen en in harmonie met elkaar te laten uitvoeren. Het lastige zit daarin dat de beleid- en uitvoeringsdimensies vaak activiteitengericht zijn en in verticale lijnen ("top-down") verlopen, terwijl het wijkgericht werken als proces vooral horizontale afstemming vergt." Bedoeling is met de AWA de formatie van de stadsdeelcoördinatie uit te breiden met 1 fte.

Bewoners krijgen mogelijkheden een beroep te doen op de ureninzet voor uitvoering van onderhoud aan openbaar groen en wegen en kunnen de inzet van welzijnswerk bepalen voor sociaal-economische activiteiten per stadsdeel. Ook moeten organisaties bij de AWA rekening houden met wensen en ideeën van burgers. Een belangrijke aanpassing is dat in de AWA genoemde wijkbudgetten een meer prominente plaats krijgen dan in een WOP. De zogenaamde smeeroeliebudgetten (afkomstig uit het Grotestedenbeleid, GSB

III) worden samengevoegd met de wijk- en buurtbudgetten. Tegelijkertijd moet nadrukkelijker gekeken worden naar de geformuleerde outputdoelstellingen bij de inzet van middelen.

Tabel verschillen WOP en AWA:

	WOP	AWA
Beleidsniveau	Integraal strategisch, tactisch niveau	Operationeel
Looptijd	10 tot 15 jaar	2 jaar
Plannen	Meerjarige plannen	Jaarplannen
Visie	Ruimtelijk-fysiek, economisch en sociaal-maatschappelijk	Leefbaarheid met nadruk bewonersparticipatie
Afbakening	Wijkniveau	Buurt- straatniveau
Regie, aansturing	Regiegroep, intern en extern	Gemeente
Stadsdeelcoördinatie	Nauwelijks bevoegdheden	Bevoegdheden o.a. projectleider
Inzet buurtwerk	Activa/Scoop	Geen buurtwerkers
Deelname/inzet bewonersorganisaties	Wel	Wel, alleen in de voorbereidingsfase
Inzet wijk/buurtbewoners	Via bewonersorganisaties	Individueel, met inzet van bewoners
Middelen	Geen, uit regulier beleid	Stadsdeelbudgetten

1.5.3 Het vervolg van de AWA

De gemeenteraad heeft op 14 juli 2005 het raadsbesluit over de Almeloze wijkaanpak (AWA) met de bijhorende uitvoeringsnotitie vastgesteld. In het raadsbesluit is vermeld dat gestart zou worden in september 2005. Pas in het voorjaar 2006 is men daadwerkelijk gestart met werkconferenties en buurtgesprekken. De gemeenteraad heeft op 7 februari 2006 bij aangenomen motie het college gevraagd op de hoogte te blijven over de voortgang, projecten voor te leggen aan de raad en in kennis worden gesteld van het evaluatieverslag over de projecten. Voorts is in het genomen raadsbesluit van 14 juli 2005 opgenomen dat een evaluatie zou worden gehouden na afloop van de eerste cyclus in 2008.

In de stadsdelen noordoost, noordwest, zuidoost en het centrum is de implementatie van de nieuwe Almeloze wijkaanpak gestart. Als eerste is men in 2006 gestart in de buurt Boomsplaats. Door middel van werkconferenties en buurtgesprekken heeft men de wensen en ideeën uit de buurt geïnventariseerd. In de wijk Sluiterseveld is de nieuwe Almeloze wijkaanpak medio 2006 geïntroduceerd. Er zijn bijeenkomsten met buurtbewoners geweest. Door het wegvallen van het buurtwerk per 1 januari 2007 is het werk stil komen te liggen. De wijkcommissie oordeelt minder positief over de AWA, omdat zij bij de AWA in de wijk minder betrokken is.

In de wijk Ossenkoppelerhoek is men nog niet gestart. Ook hier speelt het personeelsgebrek een probleem. Een ander probleem doet zich voor doordat het buurtwerk door bezuinigingen vanaf 2007 niet meer in de wijk aanwezig is. De AWA is in Kerkelanden nog niet van start gegaan, er zijn nog geen bijeenkomsten met bewoners geweest. Er is wel informatie over de AWA aan de bewoners gegeven.

Bewonersorganisaties zijn minder positief over de AWA. Een mogelijke verklaring kan gelegen zijn in het feit dat er een herverdeling van de financiële middelen voor wijkorganisaties is gekomen. In het verleden hadden de bewonerscommissies een vaststaand bedrag te besteden voor wijkactiviteiten.

Daarover konden zij vrijelijk beslissen. Met de introductie van de AWA zijn deze gelden opgegaan in de stadsdeelbudgetten, waarover alle wijk/buurtbewoners kunnen meeslissen over de besteding deze budgetten. Hiermee is de invloed van de wijkcommissie verminderd. Dit is niet direct een gevolg van het instrument van de AWA, maar omdat het ongeveer gelijktijdig ingevoerd is, hebben sommigen moeite dit onderscheid te maken.

De Almeloëse Wijkaanpak is in 2006 feitelijk van start gegaan. De RCA constateert dat de ervaringen met de AWA nog te beperkt van aard zijn om een oordeel te kunnen vormen. De AWA wordt naast de huidige drie WOP's tot uitvoering gebracht. De looptijden van de drie WOP's zijn niet beëindigd en alle maatregelen en projecten uit de WOP's zijn nog niet uitgevoerd. De regierol van de gemeente en die van de stadsdeelcoördinator in het bijzonder is met de invoering van de AWA versterkt. Aan de stadsdeelcoördinator worden meer bevoegdheden toegekend. In de praktijk blijkt er echter naar de mening van de stadsdeelcoördinator onduidelijkheid te bestaan over de precieze rol en bevoegdheden van de stadsdeelcoördinator.

2. Stand van zaken wijkontwikkelingsplannen

Tijdens haar onderzoek heeft de RCA getracht om de huidige stand van zaken (april 2007) met betrekking tot de mate van doelbereiking van alle drie wijkontwikkelingsplannen in kaart te brengen. De (voormalige) stadsdeelcoördinatoren hebben hieraan een belangrijke bijdrage geleverd. In dit hoofdstuk is per wijkontwikkelingsplan aangegeven in hoeverre de vooraf gestelde doelen op het moment van inventarisatie (april 2007) bereikt zijn. De weergave van de stand van zaken per project per WOP (naar nummering, thema, indeling) sluit zoveel mogelijk aan op de indeling van bestaande rapportagedocumenten. De opzet van deze documenten verschillen onderling en daarmee ook de weergave van stand van zaken april 2007.

2.1 Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden

Stand van zaken april 2007

I. Doelen Bouwen en verbouwen

- a. Realisering van een open en toegankelijke stedenbouwkundige structuur (project herstructurering)
- b. Realiseren van een gevarieerd en kwalitatief goed aanbod van woningtypes (differentiatie)
- c. Verbeteren van de verkeersveiligheid van (jeugdige) fietsers en voetgangers (verkeersveiligheid)
- d. Realiseren van huisvesting senioren (huisvesting senioren).
- e. Opstellen van een wijkstructuurplan

Lopende. Er is een wijkstructuurplan aanwezig. Woningcorporatie Beter Wonen geeft hieraan door verbetering van de woningen en uitvoering groenplan.

Woningcorporatie Beter Wonen is ermee bezig. Op 1 juni gestart met de renovatie van de woningen aan de 'hofjes'

Aangepakt in het kader van de realisering van het MFA en ROC. Aanpassing van de Thorbeckelaan, Alderinkssingel, Treubstraat, rotonde, Kiss & Ride strook bij MFA, zijn inmiddels uitgevoerd.

Er heeft geen herstructurering met vernieuwbouw plaatsgevonden. Ouderenhuisvesting blijft een aandachtspunt. Ouderenwerk van Scoop is met het project bezig.

Wijkstructuurplan is opgesteld. Het Almeline-terrein met achterland en de stationsomgeving moeten nog opgepakt worden. Realisatie van het ROC-terrein is inmiddels uitgevoerd.

II. Doelen Voorzieningen

- a. Concentreren van de wijkgebonden voorzieningen in een nieuw wijkcentrum met meer uitstraling (concentratie wijkgebonden voorzieningen/wijkcentrum)
- b. Inrichten van een gemeenschappelijk servicepunt door gemeente, wijkontwikkelingswerk, politie en Beter Wonen (gemeenschappelijk servicepunt)
- c. Het versterken van de levensvatbaarheid van de winkels in de wijk (winkelbestand)

Een wijkservicepunt (WSP) en een multifunctioneel accommodatie met drie basisscholen, huisvesting voor twee wijkcentra, SCOOP (soc.cult. werk, jongerensoos, etc.), peuterspeelzaal en een gymzaal (MFA Eniver) zijn gerealiseerd.

Wijkservicepunt is gerealiseerd.

Een uitgevoerd rapport eind jaren 90 toonde weinig levensvatbaarheid voor het winkelbestand in de wijk Aldrinkshoek/Kerkelanden aan. Voor het Winkelcentrum de Maat wordt getracht na een gedeeltelijke vernieuwing een renovatie voor het overige deel te bewerkstelligen.

In Kerkelanden gaat het, na ingrijpende opknapbeurt, met de winkelstrip aan de Goeman Borgesiusstraat beter.

WOP Kerkelanden

- d. Realiseren van voldoende speel- en ontmoetingsvoorzieningen voor de jeugd van alle leeftijdscategorieën (voorzieningen voor de jeugd)
- e. Het realiseren van een stedelijke voorziening en het concentreren van het MBO / VMBO

III. Doelen Samenleven

- a. Versterken van de deelname aan het sociale en maatschappelijke leven (sociale participatie)
- b. Verbeteren van de integratie en van het sociale veiligheidsgevoel (sociale samenhang)
- c. Verbeteren van het aanzien van de buurt en de wijk (aanzien buurt/wijk)
- d. Doorbreken van het sociale isolement van kleinere (probleem) groepen in de wijk (sociale uitsluiting)

Stand van zaken april 2007

In het MFA is een jongerensoos en op de groen strook van de Aalderinkssingel, zijde kerkelanden wordt een goed beveiligd speelveld aangelegd.

ROC gebouw gerealiseerd. Wachten is op de afbouw van de sportzaal (juli 2007). VMBO Pius X 't Noordik in aanbouw, in najaar gereed.

Het MFA is dé ontmoetingsplaats in de wijk. Door het wegvallen van het opbouwwerk worden de activiteiten voor volwassenen begeleid door vrijwilligers. De activiteiten voor de jeugd worden begeleid door de jongerenwerkers in de jeugdsoos. Deze activiteiten worden goed bezocht. De soosruimte heeft een aanzuigende werking op de jeugd. Het is er op de activiteitavonden vaak zo druk dat de jongerenwerkster haar handen overvol heeft. Het wijkservicepunt bemiddelt voor wijkbewoners die actief willen zijn voor de wijk. De wijkaanpak is een vorm waarin wijkbewoners samen met professionele organisaties actief kunnen zijn in en voor hun wijk of buurt

MFA Eniver speelt hierin een belangrijk rol, maar concrete activiteiten worden ontwikkeld o.a. vanuit de wijkaanpak.

Aanzien van de wijk is aanmerkelijk verbeterd, mede door de realisatie van de MFA en de verkeersstructurele voorzieningen. Wijk ziet er goed uit. Beter Wonen voert een groenplan uit dat het aanzicht van de wijk aanmerkelijk verbeterd. Ook de kleurrijke vernieuwing van de woningen in de wijk en de ingrijpende verbetering van de woningen aan de voorste hofjes (duplex woningen zijde Thorbeckelaan) dragen hier in hoge mate aan bij. Individueel casemanagement en vangnet zorg ondergebracht in de stedelijke aanpak en in WSP-team.

WOP Kerkelanden

Stand van zaken april 2007

IV. Doelen Economie

- a. Stimuleren van kleinschalige bedrijvigheid (wijkbedrijvigheid)
- b. Saneren van bedrijvigheid in het grijze circuit (saneren grijze circuit)
- c. Creëren van mogelijkheden voor (werkloze) bewoners om deel te nemen aan het arbeidsproces of om maatschappelijk nuttige taken te verrichten (wijkwerkgelegenheid)
- d. Verbeteren van de aansluiting onderwijs en de arbeidsmarkt (aansluiting onderwijs arbeidsmarkt)
- e. Wijkbewoners optimaal te laten profiteren van de werkgelegenheid, die ontstaat door de revitalisering van de wijk (wijkwerkwinkel)

Niet meer gekozen voor de wijkbedrijvigheid, maar voor andere ontwikkelingen in de wijk zoals vestiging ROC en kantorenbouw. De wijk biedt weinig mogelijkheden voor kleinschalige bedrijvigheid.

Handhaving milieuoverlast door aanpak illegale bedrijvigheid bij woningen/bewoners.

Valt onder stedelijk beleid. Kerkelanden heeft mee kunnen liften met de stedelijke ontwikkelingen en werkgelegenheidsgroei. Wel veel verloop onder bewoners.

Leerlingen van de basisscholen bezochten bedrijven. Voor VMBO zijn stedelijke projecten ontwikkeld (stedelijk beleid).

Niet gerealiseerd vanwege onvoldoende draagvlak.

V. Doelen Kinderen

- a. Versterking van de profilering en uitstraling van het onderwijs in de Kerkelanden en Aalderinkshoek (samenwerking basisscholen)
- b. Bevorderen van de nauwe samenwerking tussen de basisschool, ouders, buurt- en wijkbewoners en diverse instellingen en instanties in zogenaamde brede buurtschool (brede buurtschool)
- c. Het verbeteren van de thuissituatie voor bepaalde groepen kinderen in de Kerkelanden (verbeteren thuissituatie)
- d. Bevorderen van nauwe samenwerking tussen scholen, ouders, buurt- en wijkbewoners en diverse instellingen en instanties om ontsporingen bij kinderen en jongeren eerder te signaleren en hierop vroegtijdig te kunnen inspelen (preventief jeugdwerk)

Eenzijds gerealiseerd door de bouw van de MFA; anderzijds door de verdere implementatie van het BBS-concept en de samenwerking bij o.a. de Verlengde schooldag.

De samenwerking binnen het Brede Buurtschool (BBS)-concept heeft een nieuwe impuls gekregen door de realisatie van de MFA. De samenwerking is een voortdurend proces waarbij ook de partners die niet in de MFA zijn gehuisvest betrokken zijn.

Jeugdhulpverlening wordt aangepakt op buurtnetwerk of schoolnetwerk niveau.

Buurtnetwerk voor jeugdhulpverlening gerealiseerd.

WOP Kerkelanden

- e. Verruimen van de mogelijkheden voor kinderen en jongeren om de vrije tijd zinvol in te vullen (zinvolle tijdsbesteding voor de jeugd)
- f. Bevorderen van het gebruik van de peuterspeelzaal door allochtone wijkbewoners en bewoners uit de nabijgelegen wijken (peuterspeelzaal)
- g. Bevorderen van het gebruik van de speltheek door allochtone wijkbewoners en bewoners uit de nabijgelegen wijken (speltheek)

VI. Doelen Criminaliteit, alcoholmisbruik en drugsgebruik

- a. Verminderen van de hoeveelheid veel voorkomende criminaliteit (criminaliteitspreventie)
- b. Beheersbaar maken van aan drugs gerelateerde problemen (drugsproblematiek)
- c. Beheersbaar maken van aan alcoholmisbruik gerelateerde problemen (alcoholproblematiek)
- d. Het terugdringen van de leegstand tot op of onder het niveau van het stedelijk gemiddelde (leegstand)

Stand van zaken april 2007

Jongerensoos en de Bredebuurtschool spelen hierin een belangrijke rol.

Het bevorderen van het gebruik van de peuterspeelzaal door allochtone wijkbewoners blijft een voortdurend aandachtspunt. Van de 51 geplaatste peuters zijn momenteel 7 peuters afkomstig uit een andere wijk:

- 2 peuters uit de Binnenstad
- 4 peuters uit het Nieuwstraatkwartier
- 1 peuter uit de Windmolenbroek

Volgens de telling van 15 april jl. waren 37 van de 58 kinderen allochtoon (64%).

Speltheek is wel in de MFA aanwezig.

Het gebruik van de peuterspeelzaal door allochtone wijkbewoners wordt door de beroepskrachten bevorderd.

Wijkveiligheidsplan en een uitvoeringsplan moeten nog ter hand worden genomen. De wijkaanpak is in deze een goed instrument. Een stedelijk instrument is de werkgroep vindplaatsen gericht op groepen jongeren op straat. Verder is de ambulant jongerenwerker in de Kerkelanden actief met groepen alhier. Kan worden meegenomen in het wijkveiligheidsplan.

Idem.

Leegstand terug gedrongen door vernieuwing en verbetering van het woningbestand.

2.2 Wijkontwikkelingsplan Sluiversveld

Projecten	Stand van zaken 01-04-2007
Thema: Recreatieve wijk	
R1	Herstellen oude waterlopen
R2	Recreatief ontwikkelen van het waterknooppunt bij Banis-gemaal
R3	Recreatie Kanaalzone passend binnen profiel van rust- en stiltegebied
R4	Speeltuín/kinderboerderij
R5	Culturele en sportactiviteiten scholen
R6	Versterking kampeerfaciliteit
R7	Het Sportpark en gymzalen betrekken bij de wijk
R8	Natuurijsbaan en aanvullende voorzieningen
R9	Meer speelvoorzieningen en trapveldjes in combinatie met een functionelere inrichting van speelplekken
R10	Jongerenontmoetingsplekken
R11	Nettere vormgeving fietsroute Almelo-Nordhorn-kanaal
R12	Verbeteren kwaliteit groenvoorziening
R13	Beheer van de fysieke woonomgeving via wijkbewoners
	Terugbrengen van de Lolee, is gerealiseerd Particulier initiatief, geen onderzoek door Economische zaken gedaan Plan Kanaalzone en Waterplan Almelo vastgesteld Geen beleid ontwikkeld. St. Joseph heeft de plek ontmanteld en verkocht. Gebouw aan de Verzetslaan ook verkocht. Activiteiten (School met de Plus in de basisscholen) vallen onder het BOS-project. Grote deelname aan de sportactiviteiten op elke dinsdag- en donderdagmiddag. Verlengde Schooldag met 3 middagen per week Buitenschoolse activiteiten in osg. Erasmus. Toekenning landelijke subsidie: Breedte Onderwijs Sport-impuls (BOS) Camping Pooksbelt wordt verder ontwikkeld. In kader brede buurtschool ondergebracht bij afd. SML, niet meer in de regiegroep. Samenwerking brugklas osg Erasmus en groepen 8 basisscholen. Afbraak gepland gymzaal Heetveld. Gereed Voetbalkooi gerealiseerd in 2000 Wijkspeelplan uitgevoerd in 2002. In kader van speelruimtebeleidsplan kinderen betrokken geweest bij het plan. Verder nog niets mee gebeurt. Uitbreiding bij Baniersweg (speelveld). Wachten op vertrek jeu de boules baan, daarna aanleg speelplaats Geen plaats voor JOP aanwezig. Contact alleen via wijkcentrum jongeren. Bestaande voorzieningen: voetbalkooi Verzetslaan, trapveldje De Wheer. Aanleg betonplaten voor fietspad gerealiseerd Verlichting is gerealiseerd Groenvoorziening is gedeeltelijk aangebracht Op basis van leefbaarheids-veiligheidsmonitor waardering toegenomen. Er is een initiatief van STJA om de wijk met waterornamenten te verfraaien. Kwaliteitsfonds voor inrichting openbare ruimte Hedeman. Weinig klachten over overlast. Door bewoners uit de Markgraven zelf initiatieven opgepakt.

Projecten		Stand van zaken 01-04-2007
R14	Cleanteams	Geen duidelijke afspraken met stadsdeelbeheerder en Soweco. Stadsdeelbeheer en woningcorporaties van mening regie terugbrengen bij de gemeente. Geen beleidsissue meer. Onderzoek geweest naar verplaatsing Markgraven-noord naar Ootmarsumsestraat. Verhuizing nog zonder alternatief. Ligt stil, eventuele verplaatsing naar Schelfhorst of Noord-oost. Niet uitgevoerd in kader van bezuinigingen. In overleg met bewoners. Aanleg bankjes en lantaarnpalen aan de Ootmarsumsestraat. Beeld "de arenlezende vrouw" aan de muur van Markgraven Noord. Torentjesproject van de basisscholen door de wijk. Molenvroute gerealiseerd.
R15	Volkstuinjes	
R16	Hondentoiletten	
R17	Recreatieve aankleding van de wijk	
R18	Toeristische bewegwijzering	
Thema: Toegankelijke wijk		
T1	Realiseren gratis parkeervoorzieningen	Langs de Ootmarsumsestraat gereed. Winkelplein St. Josephstraat in voorbereiding.
T2	Veiligheidsmaatregelen Ootmarsumsestraat	Aanleg van vier oversteekplaatsen gereed. Stoepranden worden aangepast
T3	Maatregelen verkeersveiligheid rondom scholen	Verkeersluw maken nabij de scholen.
T4	Verkeersverbinding Markgraven en Rumerslanden	Aanleg in voorbereiding.
T5	Openbare ruimte toegankelijk voor minder validen en sociaal veilig	Op- en afritten rolstoeltoegankelijk maken Beperking reclame-uitingen Ootmarsumsestraat. Controle op versperringen op de Ootmarsumsestraat.
T6	Onderzoek toegankelijkheid voor hulpdiensten	Toegankelijkheid verbetert door verkeersverbinding met Markgraven
T7	Behouden openbaar vervoer op de Ootmarsumsestraat	Gereed.
T8	Fietsroute naar centrum/buitengebied	Aanleg fietsroute Tukkersdijk gereed.
T9	Aanpassen gele straatverlichting	Herinrichting Ootmarsumsestraat Nieuwe woongebieden Vervanging door witte verlichting afhankelijk van beschikbaar budget en prioriteiten binnen budget.
T10	Verlichting langs de fietsroutes	Fietsroute langs het kanaal Almelo-Nordhorn indien budget beschikbaar aanleg mogelijk.
T11	Extra brug over Almelo-Nordhorn-kanaal	Bij Markgraven. Geen goedkeuring door de graaf, blijft liggen (niet binnen 5 jaar). Linkerbruggetje is gerenoveerd
T12	Verbeteren verbinding Sluitersveld met Schelfhorst en Schelfhorstpark	Idee in ontwikkeling van een loopbrug (niet binnen 5 jaar).

Projecten	Stand van zaken 01-04-2007
Thema: Gevarieerde wijk	
V1 Eigen identiteit in woningen en een goede verhouding woning i.r.t. kavel	Gemengd koop- en huurwoningen gerealiseerd op Hedemanterrein en t.z.t. ontwikkeling St.Josephbuurt (samenwerking STJA/Josephbuurt).
V2 Woonkeur	Is gemeentelijk beleid geworden.
V3 Gedifferentieerde woningbouw	Zie boven
V4 Zorg in de wijk ("Zorgcontinuüm")	Gepland op Hedemanterrein, commissie Zorg en Welzijn ontplooit activiteiten en ontmoetingen voor ouderen. Uitvoering woonzorgbeleid in voorbereiding. Ondergebracht in nieuwbouwwijk Noord-oost (wijziging bestemmingsplan kanaalpercelen).
V5 Wild' wonen	Niet te realiseren bij huidige voorwaarden. (Nieuwe) visie in ontwikkeling t.a.v. multifunctionele accommodaties.
V6 Multifunctionele wijkaccommodatie	Ruimte voor kleinschalige buurtmanifestaties naast de school bij met podium Kinderopvang in De Ruinck (Torentje Hedeman) gerealiseerd, buitenschoolse opvang per 1-8-2007.
V7 Kindercentrum	Winkelconcentratie tussen de Kerkhofsweg en de Josephstraat. In ontwikkeling, zit nog niet in bestemmingsplan
V8 Concentratie winkellint Ootmarsumsestraat	Ligt bij afd. EZ. Nieuwbouwplannen in ontwikkeling Chiel Dethmersstr/evenemententerrein.
V9 Ruimte voor kleinschalige bedrijvigheid	Ondergebracht bij Plusmarkt (gerealiseerd).
V10 Postagentschap + bank	Ondergebracht onder WMO-beleid. Woonzorgzone is nog in ontwikkeling (commissie Zorg en Welzijn en Scoop).
V11 Onderzoek behoefte en mogelijkheden boodschappen-dienst / bezorgdienst	Gerealiseerd.
V12 Bouw Sluiterseveldschool	Scoop/BOS-medewerker ondergebracht in WSP.
V13 Brede Buurtschool Sluiterseveld	
Thema: wijk met een groot hart	
HG1 Realisering openbare pleinen	Gerealiseerd schoolplein, Eskerplein, Hedemanplein, Kerkhofswegplein.
HG2 Winkel en ontmoetingsgebied Ootmarsumsestraat	Op Eskerplein ontmoetingsfunctie niet gerealiseerd. Daarvoor in de plaats parkeerplaatsen.
HG3 Selectief slopen woningen	Indien herstructurering dit toelaat
HG4 Begeleiding ouderen bij herhuisvesting	Onderdeel bij de herstructurering. Onderdeel woonzorgzone, woonzorgbeleid.
HG5 Oprichten vereniging wijkeigenaren	Niet gerealiseerd. Geen initiatief meer.
HG6 Stimuleren eigen verenigingsleven	Niet gerealiseerd. Geen initiatief meer.
HG7 Welkom voor nieuwe wijkbewoners	Doorlopend (succesvol). Door wijkcommissie en organisaties

Projecten		Stand van zaken 01-04-2007
HG8	Verbeteren besteding wijkbudget	Gekoppeld aan de Almelse Wijkaanpak. Wijkcommissie budget zelf in beheer gehad, maar niet voorgelegd aan andere organisaties. Budget momenteel ondergebracht bij stadsdeelbudgetten. Stadsdeelbeheerder en wijkwethouder bepalen mate van besteding.
HG9	Evenementen- en activiteiten	Particuliere initiatieven (wijkcommissie, ondernemers, scholen uit de wijk), zoals Sinterklaas en St.Maarten.
HG10	Sport- en buurtwerk	Ondergebracht bij BOS-activiteiten.
HG11	Stimuleren vrijwilligerswerk	Nieuwe nota vrijwilligerswerk in voorbereiding.
HG12	Basisinzet welzijnswerk	Loopt. Buurtwerk, kinderwerk en tienerwerk aanwezig
HG13	Stimuleren ontmoeting	Loopt. Door wijkcommissie, werkgroep Zorg en Welzijn, organisaties
HG14	Wijkgericht minima-beleid	Niet meer van toepassing voor wijk Sluiterseveld.
HG15	Sociaal-maatschappelijke begeleiding probleemgezinnen	Ondergebracht bij bureau jeugdzorg i.s.m. scholen en zorgteam
HG16	Buurtbemiddeling	STJA bereid te investeren. Bij gemeente komt het niet van de grond (afd. SML en Veiligheid). Gebruik maken van het justitieel loket.
HG17	Sociaal-culturele activiteiten voor de jeugd	Eenmaal per maand bij de Trefhoek. Locatie de Trefhoek is niet gastvrij voor de jeugd. Scoop en de Trefhoek zijn ermee bezig. Gaat wel moeizaam.
HG18	Aanpak overlastgevende jongeren	Nauwelijks meer aan de orde. Geen sprake van structurele overlast.
HG19	Veilige school	Status onbekend. Convenant "Veiligheid op Scholen". Dit betreft alle scholen in het primair en voortgezet onderwijs in de gemeente Almelo. Aanleg kanosteiger bij Erasmusbruggetje t.b.v. sportactiviteiten OSG Erasmus Wordt gefinancierd uit GOA-gelden. Veiligheidsarrangement Openbare Scholengemeenschap Erasmus
GH20	Opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering	Ondergebracht bij brede buurtschoolproject.
GH21	Activiteiten voor ouderen	Door WOP en wijkcommissie ontwikkeld. Werkgroepen (werkgroep Zorg en Welzijn en werkgroep Samen) voeren uit. Afhankelijk van de behoefte van ouderen.
GH22	Steunpunt vrijwilligerszorg	Ondergebracht bij WMO-beleid en woonzorgzone.
GH23	Stimuleren gebruik internet	Ondergebracht in de Trefhoek met financiering van € 8.000 uit impuls burgerparticipatie (GSB gelden). Jongeren maken er geen gebruik van, wel ouderen. Trefhoek heeft voldaan aan de voorwaarden (geen effect doelgroep).
GH24	Wijkservicepunt	Gerealiseerd.

2.3 Wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek April 2007

1. Sociale Samenhang

1.1 Ontmoetingsplaatsen

Projectleiding	• gemeentelijk: SML • extern: geen
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Woonzorgzone. In deze woonzorgzone zal een laagdrempelige zorgvoorziening komen, en een ontmoetingsplaats voor de gebruikers en wijkbewoners. - straatspeeldagen - sportbuurtwerk - Rembrandt Fiësta - Wijkcentrum 't Veurbrook - Trefpunt Van Goghplein - Beeklustpark - In het kader van BOS is een sportmobiel aangeschaft, die bij de scholen langsgaat met speel- en sportmateriaal - Openstellen van schoolplein De Beemd, locatie 't Groenendal - Gebruik maken schoolpleinen i.h.k.v. speelgelegenheid
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- IISPA - Discussie gaande over het bundelen van het onderwijs - Rembrandtveld/speelveld - Mogelijk onderdeel van Almelose WijkAanpak
Planning	genoemd in WOP: 2002 e.v.
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	beide
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces, maar veel is gerealiseerd

1.2 Ontmoetingsmomenten

Projectleiding	• Gemeentelijk: SML • Extern: Scoop
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Woonzorgzone. In deze woonzorgzone zal een laagdrempelige zorgvoorziening komen, en een ontmoetingsplaats voor de gebruikers en wijkbewoners. - Rembrandt Fiësta - Straatspeeldagen - Sportbuurtwerk - In het kader van BOS is een sportmobiel aangeschaft, die bij de scholen langsgaat met speel- en sportmateriaal - Peuter-, kinder-, meiden-, tiener- en jongerenwerk - Vakantiespelweek - Diverse activiteiten Beeklustpark - Project wereldkinderen (dans) - Bevorderen integratie door verschillende activiteiten, o.a. in wijkcentrum 't Veurbrook - Werkgroep Vindplaatsen - Ook ontmoetingsmomenten tussen de professionals onderling, bijvoorbeeld wijkfunctionarissenoverleg - Diverse ontmoetingsmomenten tussen professionals en wijkbewoners (bijvoorbeeld wijkplatform) - Door de nieuwe WijkAanpak bewoners nog

	meer dan momenteel betrekken bij hun woonomgeving
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- IISPA - Discussie gaande over het bundelen van het onderwijs - Rembrandtveld/speelveld - (Mogelijk) onderdeel van Almelose WijkAanpak - sociale kalender - Open dag kerken
Planning	Genoemd in WOP: 2002 e.v.
Prioriteit	ja
Wijk- of gemeentebreed	beide
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces, maar veel is gerealiseerd

1.3 Buurtbeheer/buurtverbetering

Projectleiding	• gemeentelijk: SB en SML • extern: Beter Wonen en St. Joseph Maar ook een nadrukkelijke rol voor de bewoners!
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Samenwerking gemeente Almelo en woningcorporaties over onderhoud, met goede werkafspraken - Peuter-, kinder-, meiden-, tiener- en jongerenwerk - reorganisatie groenploegen - restauratie Beeklustpark en ideeën voor restauratie Groeneveldspark - project stadsetiquette - regelmatig overleg tussen woningcorporaties en wijkagent - bevorderen integratie door verschillende activiteiten - woonbegeleiding en/of wijkconciërge door woningcorporaties - Door de Almelose Wijkaanpak bewoners nog meer dan momenteel betrekken bij hun woonomgeving, en zodoende buurt verbeteren - Verbeteren parkeergelegenheden door woningcorporaties bij nieuwbouw (of renovatie) - Project 'meedoen met groen'; betrekken bewoners. - Inzet sportbuurtwerk
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- WijkServicePunt - Mogelijk onderdeel van Almelose WijkAanpak
Planning	Genoemd in WOP: 2002 e.v. Nu: verschillende projecten lopen. In 2008 zal meer duidelijkheid komen over het Groeneveldspark. Bewoners kunnen ihkv AWA een projectaanvraag indienen. Tot op heden weinig reacties, ook niet op 'meedoen met groen'
Prioriteit	ja
Wijk- of gemeentebreed	gemeentebreed
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces, maar veel is gerealiseerd. Voor WSP zie 3.1

1.4 **Buurtbemiddeling**

Projectleiding	- Gemeentelijk: VH - Extern: Beter Wonen en St. Joseph Maar ook een nadrukkelijke rol voor de bewoners!
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- In de voorjaarsnota is een voorstel voor buurtbemiddeling opgenomen, waarbij buurtbewoners een bemiddelende rol krijgen. Onduidelijk is of dit project in de Ossenkoppelerhoek zal gaan starten of dat de pilot eerst in een andere wijk zal plaatsvinden - beide woningcorporaties bemiddelen in conflicten tussen huurders - de politie bemiddeld in conflicten - aanbod van mediator voor 2 sessies
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- vergroten betrokkenheid en samenwerking - bevorderen begrip en respect - Mogelijk onderdeel van Almelose WijkAanpak
Planning	Genoemd in WOP: 2002 e.v.
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	gemeentebreed
Doel bereikt	Er zijn al mogelijkheden voor mediation die door de woningcorporaties worden aangeboden. Van het extra aanbod van de mediator is geen gebruik gemaakt. Wat het resultaat van buurtbemiddeling door wijkbewoners zal zijn is nog onduidelijk, omdat dit nog opgezet moet worden.

1.5 **Multiprobleemhuishoudens**

Projectleiding	- Gemeentelijk: SML - Extern: GGD / 'Samen Vooruit'
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- preventienetwerken - probleemhuishoudens worden begeleid via vangnet zorg / zorgnetwerken bij scholen - Regelmatig overleg tussen woningcorporaties, politie en gemeente - Kans / jeugdhulpteam - Overleg tussen politie en Scoop - Project wereldkinderen voor wederzijds begrip - Jonge moedergroep - Regelmatig overleg tussen de professionals in de wijk, o.a. in wijkfunctionarissenoverleg
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Er zullen geen nieuwe projecten opgezet worden, alleen als er specifiek vraag naar is en dit ook uitvoerbaar is. - toename veiligheidsgevoelens van bewoners - verbetering positie probleemgezinnen
Planning	Genoemd in WOP: 2002 e.v.
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	gemeentebreed, WFO is wel op wijkniveau
Doel bereikt	blijft doorlopend proces

2. Onderwijs en Jeugd

2.1 Ouderbetrokkenheid / communicatie

Projectleiding	- Gemeentelijk: SML - Extern: Scoop en onderwijs
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Brede Buurt Ontwikkeling - Onderwijskansenplan (OKP) - Kinderpersburo - BOS; buurt, onderwijs en sport - Brede jeugdmonitor; kansen en bedreigingen - Afd. samenleving heeft ook periodiek bijeenkomsten en gesprekken met bewoners over o.a. ouderbetrokkenheid - Peuterspeelzaal heeft als programmaonderdeel 'ouderbetrokkenheid' - Themaochtenden voor allochtone vrouwen
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Er zullen geen nieuwe projecten opgezet worden, alleen als er specifiek vraag naar is en dit ook uitvoerbaar is. - verbetering saamhorigheid, sociale samenhang en communicatie voor ontwikkeling van kinderen - cursussen voor ouders - panelbijeenkomsten en werkgroep
Planning	Genoemd in WOP: 2001 e.v. Nu: OKP heeft gelopen tot 1-8-05. BBO/BOS is gestart in 2006
Prioriteit	ja
Wijk- of gemeentebreed	gemeentebreed
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces, maar veel is gerealiseerd.

2.2 Sociaal Pedagogisch klimaat

Projectleiding	- Gemeentelijk: SML - Extern: onderwijs
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Brede Buurt Ontwikkeling - De Wenswijk - organiseren straatspeeldag / schoolspeeldag - Kinderpersburo - BOS; buurt, onderwijs en sport - tentgesprekken - functionarissenoverleg - project wereldkinderen - theatervoorstelling over integratie en samenleven - bij tentgesprekken zijn kinderen actief betrokken geweest
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Er zullen geen nieuwe projecten opgezet worden, alleen als er specifiek vraag naar is en dit ook uitvoerbaar is. - uitvoering Marietje Kessels cursus - Mogelijk onderdeel van Almelose WijkAanpak
Planning	genoemd in WOP: 2001 e.v. Nu: verschillende projecten lopen. BOS/BBO is gestart in 2006
Prioriteit	ja
Wijk- of gemeentebreed	gemeentebreed
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces, maar veel is gerealiseerd.

2.3 Spelen, leren en taal

Projectleiding	• Gemeentelijk: SML en SB • Extern: Scoop en onderwijs
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Brede Buurt Ontwikkeling - kinderpersburo - wijkspeelplan. Wordt stadsbreed geactualiseerd, en speelvelden worden eventueel aangepast aan de leeftijd - onderwijskansenplan (OKP) - VVE - BOS; buurt, onderwijs en sport - Samenhangend aanbod van activiteiten ter ondersteuning van ontwikkeling kind - Kadernota jeugdbeleid - Gestructureerd overleg leerkrachten - Gestructureerd overleg in de wijk - Piramideproject in peuterspeelzalen - Kinderwerk organiseert activiteiten in wijkcentrum
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Er zullen geen nieuwe projecten opgezet worden, alleen als er specifiek vraag naar is en dit ook uitvoerbaar is.
Planning	Genoemd in WOP: 2002 e.v. Nu: BBO/BOS is gestart in 2006. Wat betreft het wijkspeelplan; ook hier zijn kortingen in de financiële middelen die een groot struikelblok vormen. Maar 80% van het wijkspeelplan is uitgevoerd. Voor de rest is geen geld meer. Spelen, leren, taal is een thema dat is ondergebracht in diverse activiteiten. Zoals BBO, kinderpersburo, VVE, taalbeleid van scholen, pedagogisch plan van de peuterspeelzalen, straatspeeldag, wereld kinderdans en nog veel meer activiteiten. De realisatie van de programma's lopen door tot 2009
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	gemeentebreed
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces, maar veel is gerealiseerd.

2.4 Samenwerking / ontschotting

Projectleiding	• Gemeentelijk: SML • Extern: Scoop en onderwijs
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Brede Buurt Ontwikkeling (start 2006) - kinderpersburo - Regelmatig overleg tussen de professionals in de wijk, o.a. in wijkfunctionarissenoverleg - heroprichting ondernemersvereniging en activiteiten hieromtrent - wijkplatform - straatspeeldag - kinder- en tienerwerk (aanbieden samenhangend aanbod van activiteiten voor 2 t/m 16 jaar) - vakantiespelweek - buurtnetwerk - jeugdhulpverlening - Diverse ontmoetingsmomenten tussen professionals en wijkbewoners (bijvoorbeeld wijkplatform) - Door de nieuwe Wijkaanpak bewoners nog meer dan momenteel betrekken bij hun

	woonomgeving
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Er zullen geen nieuwe projecten opgezet worden, alleen als er specifiek vraag naar is en dit ook uitvoerbaar is. - Mogelijk onderdeel van Almelose WijkAanpak - Inventarisatie aanbod en werkwijze organisaties
Planning	genoemd in WOP: 2001 e.v. Nu: verschillende projecten lopen. BOS/BBO is gestart in 2006
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	gemeentebreed
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces, maar veel is gerealiseerd.

3. Veiligheid en Leefmilieu

3.1 Instellen servicemeldpunt

Projectleiding	• gemeentelijk: SB, ROM en SML • extern: Beter Wonen en St. Joseph
Lopende en/of uitgevoerde projecten	
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- informatievoorziening in de wijk - verhogen van samenwerking tussen alle partijen - bevorderen betrokkenheid in de wijk
Planning	genoemd in WOP: 2002 e.v. Nu: de planning dus afhankelijk van de resultaten van de verschillende discussies en de evaluatie van de 3 bestaande WSP's.
Prioriteit	ja
Wijk- of gemeentebreed	stadsdeelniveau
Doel bereikt	Nee. Is gekoppeld aan de discussie over WSP Almelo-breed, en er zijn geen financiële middelen om dit op te zetten. Ook worden eerst de resultaten van de 3 pilots in andere stadsdelen afgewacht (evaluatie in 2009). Ook de kadernota welzijnsaccommodaties wordt afgewacht; een discussie over (het bundelen van) basisonderwijs en wijkcentra. Beter Wonen heeft aangegeven hier geen behoefte aan te hebben, want ze hebben eigen meldpunt

3.2 Uitbreiden milieucontrole

Projectleiding	• gemeentelijk: ROM • extern: geen
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Gemeentebreed zijn er 3 milieucontroleurs ingezet. - Project Stadsetiketten - milieucontrole meer gebiedsgericht - Verhoogde controle op zwerfvuil - Bevorderen betrokkenheid door wijkbewoners bewuster maken van eigen mogelijkheden en betrokkenheid - Inzet politie, o.a. door bezoeken bedrijven
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Er zullen geen nieuwe projecten opgezet worden, alleen als er specifiek vraag naar is en dit ook uitvoerbaar is.

	- verbeteren leefbaarheid - verminderen van overlast zwerfvuil bij blikcontainers
Planning	genoemd in WOP: 2002 e.v. Nu; is gemeentebreed opgepakt. Vaste afspraken met corporaties en Twente Milieu.
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	Gemeentebreed. Er is geen apart project ingezet voor de Ossenkoppelerhoek, maar wordt gemeentebreed aangepakt.
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces, maar veel is gerealiseerd. Veel heeft met gedrag van wijkbewoners te maken, zij moeten zelf ook veranderen.

3.3 Project 'de veilige school'

Projectleiding	• gemeentelijk: SML • extern: basisscholen
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- De besturen van alle Almelose scholen hebben het convenant ondertekend.
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Er zullen geen nieuwe projecten opgezet worden, alleen als er specifiek vraag naar is en dit ook uitvoerbaar is. - verbeteren van veiligheid in en om school, in de breedste zin van het woord - oplossen van scholen
Planning	Genoemd in WOP: 2001 – 2002 Nu: er zijn geen projecten concreet opgepakt, en er zijn ook geen plannen hiertoe in de toekomst
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	Gemeentebreed. Er is geen apart project ingezet voor de Ossenkoppelerhoek, maar wordt gemeentebreed aangepakt.
Doel bereikt	

3.4 Promoten keurmerk 'veilig wonen'

Projectleiding	• gemeentelijk: VB • extern: politie
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- St. Joseph pakt dit aan bij onderhoud aan bestaande woningen. Nieuwbouw voldoet aan keurmerk - aanwezig bij Rembrandt Fiësta - via wet verplicht, wordt ingevoerd
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- verbeteren veiligheid - vergroten leefbaarheid - herstel normen en waarden - verlaging inbraakcijfers e.d.
Planning	2002 e.v., keurmerk Veilig Wonen wordt uitgevoerd
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	Gemeentebreed. Er is geen apart project ingezet voor de Ossenkoppelerhoek, maar wordt gemeentebreed aangepakt.
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces, maar veel is gerealiseerd.

3.5 **Vaste stadswachten**

Projectleiding	- Gemeentelijk: geen - Extern: Politie
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Banen komen op de tocht te staan door de hele discussie omtrent ID-banen - Ieder wijk had vast team, nu werkt stadswacht niet meer gebiedsgebonden.
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Herkenbaarheid overheid in de wijk - bevorderen herstel normen en waarden - verbeteren veiligheid - bevordering samenwerking organisaties - verbeteren woon- en leefklimaat
Planning	2001 e.v.
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	Gemeentebreed. Er is geen apart project ingezet voor de Ossenkoppelerhoek, maar wordt gemeentebreed aangepakt.
Doel bereikt	Nee, door bezuinigingen zijn er minder stadswachten en is er een verschuiving in hun taken gekomen.

3.6 **Verbetering oversteekvoorzieningen**

Projectleiding	- gemeentelijk: ROM - extern: geen
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- oversteek bij Van Goghplein - oversteek Berlagelaan - verlagen snelheid Rembrandtlaan door herstructurering met diverse oversteekvoorzieningen en fietsenstroken - aantal 30 km/u zones zijn aangelegd - politie leidt verkeersbrigadiers op - Vergevorderde plannen voor uitbreiding oversteekvoorziening Van Goghplein op Windmolenbroeksweg ter hoogte van voormalige Willibrordkerk
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- De H.R. Holstlaan zal in het kader van het Masterplan ook geherstructureerd gaan worden - Mogelijk onderdeel van Almelo WijkAanpak - verlagen aantal ongevallen - goede bereikbaarheid van voorzieningen
Planning	genoemd in WOP: 2003 e.v. Nu: diverse projecten zijn uitgevoerd, de H.R. Holstlaan zal nog volgen. Daarna is dit punt, wat betreft ROM, afgerond
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	Beide
Doel bereikt	ja

3.7 **Verbetering openbare verlichting / uitbreiding**

Projectleiding	- gemeentelijk: SB - extern: Beter Wonen en St. Joseph
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- in het onderhoudsplan is opgenomen dat het oranje licht omgezet wordt naar wit licht. Wanneer dit omgezet wordt, is afhankelijk van het onderhoudsplan. Ook als een lamp kapot is gegaan, zal dit vervangen worden door wit licht. - verlichting bij voetbalkooi G. Doustraat - Wordt door woningcorporaties bij nieuwbouw

	- en renovatie meegenomen - Beter Wonen heeft bij renovaties hier aandacht aan besteed (achterpadverlichting, verlichting kunstwerk flats Rembrandtlaan en onder bomen H.R. Holstlaan) - Het beleidsplan openbare verlichting is vastgesteld
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Mogelijk onderdeel van Almelose WijkAanpak - Verbeteren en uitbreiden verlichting bij speelplaatsen, achterpaden en plantsoenen - verbeteren veiligheid - verminderen criminaliteit
Planning	genoemd in WOP: 2002 e.v. Nu: er is gestart met het omzetten van licht. Zal nog lange tijd duren voordat geheel Almelo is omgezet. Voor een uitbreiding van verlichting is geen financiën beschikbaar.
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	Gemeentebreed. Er is geen apart project ingezet voor de Ossenkoppelerhoek, maar wordt gemeentebreed aangepakt.
Doel bereikt	ja

3.8 **Vermindering drugsoverlast**

Projectleiding	• gemeentelijk: SML • extern: politie
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- afsluiten parkeeringang Rembrandthal, waar veel drugs werd verhandeld - blijft wijkactieplan bij de politie - overleg tussen woningcorporaties en politie over plaatsingsbeleid - aandacht voor drugs in tiener-, jongeren- en ambulant jongerenwerk - zijn enkele gerichte acties op geweest door politie
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Er zullen geen nieuwe projecten opgezet worden, alleen als er specifiek vraag naar is en dit ook uitvoerbaar is. - verbeteren veiligheid - verbeteren leefbaarheid - bevorderen betrokkenheid bij eigen omgeving - medewerking bewoners is noodzakelijk
Planning	Genoemd in WOP: 2002 e.v.
Prioriteit	ja
Wijk- of gemeentebreed	Gemeentebreed. Er is geen apart project ingezet voor de Ossenkoppelerhoek, maar wordt gemeentebreed aangepakt.
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces, maar veel is gerealiseerd.

4. Wijkeconomie

4.1 Versterking winkelaanbod

Projectleiding	- Gemeentelijk: SEZ - Extern: geen
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Van Goghplein is geherstructureerd
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- afname bovenwijkse mobiliteit - versterking wijkgebonden werkgelegenheid - openbare ruimte Acaciaplein en Rembrandtlaan middenstuk moet meer beschikbaar komen voor winkelaanbod
Planning	Genoemd in WOP: 2001 e.v. Nu: herstructurering is afgerond. Er zijn momenteel geen plannen om nieuwe projecten op te zetten, alleen als er specifiek vraag naar is en dit ook uitvoerbaar is.
Prioriteit	ja
Wijk- of gemeentebreed	Werkzaamheden op wijkniveau, maar met gemeentebrede uitstraling
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces, maar door het Van Goghplein is veel gerealiseerd.

4.2 Herstructurering bedrijventerrein Breitnerstraat

Projectleiding	- Gemeentelijk: SEZ - Extern: geen
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Gebied achter het winkelcentrum is particulier bezit, revitalisering naar woningbouw in samenwerking met particuliere ontwikkelaars. Hierdoor moeten bedrijven verplaatst worden. Dus op bestaande locaties gedifferentieerde woningbouw realiseren. Ruimtelijke koers: omzetting bedrijven terrein naar woongebied - Op bestaande locaties gedifferentieerde welzijns- en gezondheidsvoorzieningen realiseren. Wordt opgenomen in ontwikkeling Reggeland
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- toestroom senioren bevorderen - versterking voorzieningenniveau
Planning	Genoemd in WOP: 2002 – 2005 Nu: project moet nog starten, is gezamenlijke ontwikkeling, zal zo'n 10 tot 20 jaar in beslag nemen. Wordt aan de markt en de marktpartijen overgelaten.
Prioriteit	ja
Wijk- of gemeentebreed	Werkzaamheden op wijkniveau, maar met gemeentebrede uitstraling
Doel bereikt	lange termijn ontwikkeling

4.3 Kwaliteitsverbetering Jac. Perkstraat bedrijventerrein

Projectleiding	- Gemeentelijk: ROM en SEZ - Extern: Beter Wonen en St. Joseph
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- revitalisering bedrijventerrein. Er is een planeconomische berekening gemaakt, en nu zal de gemeente actie moeten ondernemen door grondsanering en herplaatsing bedrijven. Onderzoek is gaande. Omdat hier ISV-gelden voor beschikbaar zijn, moeten

	deze uiterlijk 2009 geactiveerd worden. Omdat dit ook een woongebied zal worden, is er ook een rol weggelegd voor de woningcorporaties - ontwikkelaars zijn bezig hier grond te verwerven t.b.v. combinatie wonen/werken
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Weezebeek opwaarderen - Opwaardering woonbuurt - Imago verbetering - Verbeteren knoop Bornebroeksestr/Rietstr.
Planning	Genoemd in WOP: 2003-2006 Nu: afhankelijk van onderzoek en herplaatsing. Start waarschijnlijk rond 2009
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	Werkzaamheden op wijkniveau, maar met gemeentebrede uitstraling
Doel bereikt	lange termijn ontwikkeling

4.4 **Arbeidsparticipatie**

Projectleiding	• Gemeentelijk: SEZ • Extern: geen
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- er zijn diverse mogelijkheden voor arbeidsmarktparticipatie, binnen de bestaande mogelijkheden van b.v. reïntegratie. Ook zijn er diverse gesubsidieerde banen en opleidingen - opstarten Maatschappelijk Activerings Centrum - activeringstrajecten van Stichting Vrijwilligerswerk Almelo
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Verlagen werkloosheid en activering cliënten - stimuleren deelname maatschappelijk verkeer - verstevigen sociale samenhang
Planning	Genoemd in WOP: 2002 e.v. Nu: er lopen verschillende projecten, en ook in de toekomst zal dit door blijven gaan.
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	Gemeentebreed; er is geen uitsplitsing naar wijken.
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces

4.5 **Ondernemerschap**

Projectleiding	• Gemeentelijk: SEZ • Extern: geen
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Van Goghplein is geherstructureerd - Startkans SNOR; intensieve aanpak voor kleine startende ondernemers
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- verlagen werkloosheidspercentage - laagdrempelige infrastructuur startende ondernemers - ondernemersvilla
Planning	genoemd in WOP: 2002 e.v.
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	Gemeentebreed; er is geen uitsplitsing naar wijken.
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces

5. Voorzieningen

5.1 Gezondheidsvoorzieningen

Projectleiding	- Gemeentelijk: SML - Extern:
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Komst Woonzorgzone, met hierin diverse aanbieders van gezondheidsvoorzieningen (GOED= gezondheidsorganisaties onder één dak) - Verloskundigen hebben locatie bij Rembrandtveld
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- wijkvoorzieningen concentreren bij het Van Goghplein of bij het Rembrandtveld - Kijken naar mogelijkheid voor apotheek - geclusterd aanbod van voorzieningen
Planning	genoemd in WOP: 2000 e.v.
Prioriteit	Ja
Wijk- of gemeentebreed	Werkzaamheden op wijkniveau, maar met gemeentebrede uitstraling
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces

5.2 Sportvoorziening / evenemententerrein

Projectleiding	- Gemeentelijk: SML - Extern: geen
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Internationale sportaccommodatie (IISPA) bij Heracles - Rembrandtveld (Beeklustpark)
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Ontmoetingsfunctie - Mogelijk onderdeel van Almelse WijkAanpak
Planning	Genoemd in WOP: 2002 – 2003 Nu: ontwikkelingen omtrent IISPA, zuidrandontwikkeling en Beeklustpark moeten nog plaats gaan vinden
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	Werkzaamheden op wijkniveau, maar met gemeentebrede uitstraling
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces

5.3 Versterking culturele voorzieningen

Projectleiding	- Gemeentelijk: geen - Extern: Scoop
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Rembrandt Fiësta - project wereldkinderen - Activiteiten Beeklustpark - Beeklustpark zelf behouden en uitbouwen - vrouwendansgroep - Wijkcentrum steviger positioneren en ondersteunen
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Er zijn momenteel geen plannen om nieuwe projecten op te zetten, alleen als er specifiek vraag naar is en dit ook uitvoerbaar is. - Mogelijk onderdeel van Almelse WijkAanpak - kleinschalige cultuuractiviteiten in wijkcentrum
Planning	genoemd in WOP: 2002 e.v. Nu: verschillende projecten lopen.

Prioriteit	Ja
Wijk- of gemeentebreed	Gemeentebreed. Er is geen apart project ingezet voor de Ossenkoppelerhoek, maar wordt gemeentebreed aangepakt.
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces, maar veel is gerealiseerd.

5.4 **Kwaliteitsverbetering groen en speelvoorzieningen**

Projectleiding	• gemeentelijk: SB • extern: Beter Wonen / St. Joseph
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Beeklustpark is opgeknapt, ideeën voor restauratie Groeneveldspark - Speelvoorzieningen bij OBS De Beemd, locatie 't Groenendal - Wijkspelplan - Pilot groenvoorziening - Bij nieuwbouw- en/of renovatieprojecten wordt speelgelegenheid meegenomen door Beter Wonen door b.v. hier ruimte voor beschikbaar te stellen. Zo zijn nu al verschillende speelvoorzieningen gerealiseerd in de wijk
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Mogelijk onderdeel van Almelse WijkAanpak verbetering kwaliteit groen- en speelvoorzieningen door vernieuwing (nieuwe situaties) en beter onderhoud (bestaande situaties verbeteren) - Zoveel mogelijk groen voor groen bij herstructurering
Planning	Genoemd in WOP: afhankelijk van projecten Nu: verschillende projecten lopen. In 2008 zal meer duidelijkheid komen over het Groeneveldspark. Bewoners kunnen ihkv AWA een projectaanvraag indienen. Er zijn momenteel geen plannen om (naast het Groeneveldspark) nieuwe projecten op te zetten, alleen als er specifiek vraag naar is en dit ook uitvoerbaar is. Aanleggen van groen en/of speelvoorzieningen gaat vaak ten koste van parkeerplaatsen, wat de bewoners vaak ook niet wenselijk vinden.
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	Gemeentebreed.
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces, maar veel is gerealiseerd.

5.5 **Wijkcentrum**

Projectleiding	• Gemeentelijk: SML • Extern: Scoop
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- In wijkcentrum worden diverse activiteiten georganiseerd voor de jeugd - Bestuur wijkcentrum wordt ondersteund in de werkzaamheden - mogelijk samengaan van enkele wijkcentra - Diverse activiteiten in wijkcentrum
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Afhankelijk van de kadernota welzijnsaccommodaties - Er zijn momenteel geen plannen om nieuwe projecten op te zetten, alleen als er specifiek vraag naar is en dit ook uitvoerbaar is. - Handhaven en vergroten eigen wijkcentrum binnen wijk - bevorderen integratie
Planning	Genoemd in WOP: 2003 – 2007

	Nu: ondersteuning wijkcentra loopt, geen verdere acties in afwachting van kadernota
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	Gemeentebreed
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces, maar veel is gerealiseerd.

6. De fysieke ruimte, bouwen en wonen

6.1 Opstellen van wijkstructuurplan met daarin verwerkt de deelplannen

Projectleiding	- Gemeentelijk: ROM - Extern: geen
Lopende en/of uitgevoerde projecten	
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- ontwikkelen van centrale as in de wijk - ontwikkelen zuidkant van de wijk - benutten potentie H.R. Holstlaan - mogelijk maken van wooncarrière in de wijk - zorgdragen voor aantrekkelijke woonomgeving
Planning	genoemd in WOP: 2002 – 2003 Nu: er zijn geen financiën beschikbaar voor de wijkstructuurplannen. Door het masterplan worden ook de herziening op de bestemmingsplannen niet gemaakt.
Prioriteit	Ja
Wijk- of gemeentebreed	
Doel bereikt	nee, is stilgelegd vanwege masterplan Andere prioriteiten door het gemeentebestuur

6.2 Versterking H.R. Holstlaangebied

Projectleiding	- Gemeentelijk: ROM - Extern: geen
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- De hele entree zal aangepast worden, met verschillende bebouwingen en verbouwingen. Met name de westkant van de H.R. Holstlaan zal een grote verandering ondergaan. - Realisatie Elisa parochie - verplaatsing sporthal - nieuwe bebouwing rond De Koppel - Ontwikkelingen rondom het spoor hebben gevolgen voor de gehele straat - stedenbouwkundig totaalontwerp met goede verhoudingen tussen verschillende onderdelen
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- zorgen aantrekkelijke woonomgeving - benutten potentie rond H.R. Holstlaan - mogelijk maken van wooncarrière in de wijk
Planning	Genoemd in WOP: 2002-2005 e.v. Nu: eerste werkzaamheden zijn gestart, geheel zal in fasen verlopen. Werkzaamheden aan de Rembrandtweide zal gestart worden in 2008/2009.
Prioriteit	Niet als prioriteit genoemd in het WOP, wel in het masterplan
Wijk- of gemeentebreed	Werkzaamheden op wijkniveau, met gemeentebrede uitstraling
Doel bereikt	nee, is lange termijn ontwikkeling

6.3 **Herstructurering centrale zone Rembrandtlaan**

Projectleiding	- Gemeentelijk: ROM - Extern: Beter Wonen
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Herprofilering Rembrandtlaan d.m.v. enkele oversteekplaatsen en fietsstroken - Beter Wonen pakt de flats aan (uniformiteit), inclusief parkeren en groen - riool wordt vervangen - St. Joseph gaat liftkokers aanbrengen bij flat - Verloskundigen hebben gebouwd aan het Rembrandtveld
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- ontwikkelen centrale as in de wijk - woonomgevingsverbetering aanliggende buurten
Planning	2002 – 2007
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	Wijk
Doel bereikt	Ja, maar is een langlopend proces Niet: introductie water voor ruimtelijke kwaliteit, in verband met veiligheid en beheersbaarheid

6.4 **Omgeving Van Goghplein / Breitnerstraat**

Projectleiding	- Gemeentelijk: SEZ - Extern: geen
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Van Goghplein is geherstructureerd - In relatie met herstructurering bedrijventerrein Breitnerstraat (zie 4.2) - Reggeland ontwikkeld bouwplan met St. Joseph over Woonzorgzone (wozoco) voor wooncarrière in de wijk. Aansluitend worden gelijk plannen voor Windmolenbroeksweg en G. Breitnerstraat opgenomen
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- ontwikkelen centrale as - plek voor evenementen en activiteiten - koppeling park - herbestemming en hergebruik klooster - Mogelijk onderdeel van Almelse WijkAanpak
Planning	Genoemd in WOP: 2001-2005 Nu: Van Goghplein is afgerond, ontwikkelingen rond Breitnerstraat moet nog opgestart worden. Uitvoering woonzorgzone
Prioriteit	Ja
Wijk- of gemeentebreed	Werkzaamheden op wijkniveau, met gemeentebrede uitstraling
Doel bereikt	Is een langlopend proces

6.5 **Beeklustpark e.o.**

Projectleiding	- Gemeentelijk: SB - Extern: eigenaar Beeklustpark
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- Beeklustpark is opgeknappt, ideeën voor Groeneveldspark - Diverse activiteiten in het Beeklustpark
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Mogelijk onderdeel van Almelse WijkAanpak - zorg dragen voor aantrekkelijke woonomgeving - groene long in de wijk halen - toegankelijkheid bevorderen - realiseren ouderenhuisvesting
Planning	Genoemd in WOP: 2002 – 2006

	Nu: Restauratie Beeklustpark is voltooid, in 2008 zal meer duidelijkheid komen over het Groeneveldspark
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	Werkzaamheden op wijkniveau, met gemeentebrede uitstraling
Doel bereikt	Blijft doorlopend proces, maar veel is gerealiseerd.

6.6 **Verbetering woonkwaliteit G. Doustraat**

Projectleiding	- Gemeentelijk: VB - Extern: Beter Wonen en St. Joseph
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- in flats zijn problemen nu redelijk onder controle en klachten zijn minder - voor plaatsing bespreking tussen woningcorporaties en politie - woningcorporaties geven boete bij overtreding bij afvalstorting - woningcorporaties kunnen eventueel huurders uitzetten bij aanhoudende overlast - probleemhuishoudens worden begeleid via vangnet zorg - pilot gezamenlijk groenonderhoud - Beter Wonen gaat facelift geven aan flats
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- zorg dragen voor en houden van aantrekkelijke woonomgeving - terugdringen sociale problematiek - betere woonomgeving en differentiatie - meer openheid / relatie Schoolstraat
Planning	2001-2010 Beter Wonen heeft toegezegd binnen 10 jaar G. Doustraat te vervangen.
Prioriteit	
Wijk- of gemeentebreed	wijk
Doel bereikt	is langlopend proces

6.7 **Zuidrand ontwikkeling**

Projectleiding	- Gemeentelijk: ROM - Extern: geen
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- IISPA - ontwikkelen zuidrand in samenspel tussen behoefte aan woningen, park, groen en sport
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- dienstenstrook met woningbouw of kantoorstoren - discussie rondom (mogelijk bundelen van basis-) scholen, is nog onduidelijk. - Momenteel zijn gesprekken gaande met o.a. de voetbalclubs - goede ontwikkelingsmogelijkheden jeugd - woningdifferentiatie - aantrekkelijke woonomgeving
Planning	Genoemd in WOP: 2006 e.v. Nu: werkzaamheden starten waarschijnlijk vanaf 2011 e.v.
Prioriteit	Niet als prioriteit genoemd in het WOP, wel in het masterplan
Wijk- of gemeentebreed	Werkzaamheden op wijkniveau, met gemeentebrede uitstraling
Doel bereikt	nee, is lange termijn ontwikkeling

6.8 Verbetering parkeergelegenheid

Projectleiding	- Gemeentelijk: ROM - Extern: Beter Wonen en St. Joseph
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- voorstel Willem Kloosstraat - verkeerscirculatieplannen - Rembrandtlaan: gerenoveerde flats krijgen eigen parkeerplaatsen - P.C. Boutenstraat
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Er is geen budget voor beschikbaar, maar waar zich mogelijkheden voordoen (bijvoorbeeld door renovatie) wordt wel gekeken naar de mogelijkheden voor het verbeteren van de parkeergelegenheid. Het heeft dus zeker de aandacht binnen ROM. - Mogelijk onderdeel van Almelse WijkAanpak - verbeteren objectieve en subjectieve veiligheid - verminderen irritaties - Problemen zijn bij: P.C. Boutenstraat, buurt 61 in algemeen en V. Konijnenburgstraat en J. Tooropstraat - Mogelijk in het kader van de herstructureringsplannen
Planning	doorlopend
Prioriteit	St. Joseph heeft aangegeven dat er bij flats weinig parkeerproblemen zijn. Wordt bij nieuwbouw en renovatie wel rekening mee gehouden
Wijk- of gemeentebreed	wijk
Doel bereikt	Blijft aandachtspunt, maar beperkte mogelijkheden

6.9 Opstellen waterplan

Projectleiding	- Gemeentelijk: ROM - Extern: geen
Lopende en/of uitgevoerde projecten	- opheffen wateroverlast Goossenmaatspark is gerealiseerd, doordat park met vijver voltooid is - bij verdichting H.R. Holstlaan wordt een waterpartij in de planvorming opgenomen - Daarnaast worden waterideeën ook meegenomen in de uitwerking van het gebied tussen Weezebeek en Weezebeeksingel (kernproject Masterplan)
Toekomstige projecten / genoemde ideeën / subdoel	- Idee: stuk tussen Weezebeek en spoorweg moet beek/water worden, in het kader van verbetering stadsentree - ontwikkelen zuidkant in samenspel tussen behoefte aan woningen, park en groen en behoefte aan wijk sportverenigingen - zorg dragen aantrekkelijke woonomgeving - waterconservering Waterschap
Planning	Genoemd in WOP: start 2001 – 2003 Nu: er zijn momenteel alleen nog plannen en ideeën, maar er is geen bijpassend budget beschikbaar voor extra werkzaamheden.
Prioriteit	Ja
Wijk- of gemeentebreed	Werkzaamheden op wijkniveau, maar met gemeentebrede uitstraling
Doel bereikt	lange termijn ontwikkeling. Voor water in de Ossenkoppelerhoek is geen geld i.v.m. het te

	grote ruimtebeslag. In de Ossenkoppelerhoek bleken de ideeën over het waterplan niet uitvoerbaar. Wel wordt er nu gekeken of er meer gebruik gemaakt kan worden van de recreatieve functie van water. Water in de wijk is niet haalbaar. Water aan de rand van de wijk is/wordt meegenomen in het Masterplan (H.R. Holstlaan project).
--	---

3. Lijst van geïnterviewden

Organisatie	Personen	Datum
WOP Kerkelanden:		
• (voormalig) Stadsdeelwethouder	de heer A. Sjoers	10-nov-2006
• Protestants Christelijk Onderwijs Noord-Twente	de heer J. Langstraat	15-nov-2006
• Stadsdeelcoördinator	de heer A.D.C. Kok	17-nov-2006
• Woningcorporatie Beter Wonen	de heren W. Boerstoeel, M. Nijland en E. Storm van Leeuwen	17-nov-2006
• Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en Milieu	de heer M.J. IJspeerd	17-nov-2006
• Wijkcommissie Kerkelanden	de heer H. Grootenhuis	13-dec-2006
WOP Sluiterseveld:		
• Stadsdeelcoördinator	mevrouw J.G. de Vries	2-nov-2006
• Afdeling Sociale en Economische Zaken	de heer H.W. Mulder	2-nov-2006
• Woningcorporatie St. Joseph	de heren G. Wils en M. Weering	15-nov-2006
• St. Netwerk/Scoop	de heer A. Weeda	23-nov-2006
• Wijkcommissie Sluiterseveld	de heren C. Kamp en G. Zwoferink en mevrouw S. Gerritsjans	30-nov-2006
• Stadsdeelwethouder	de heer R.J.M. van Broekhoven	13-dec-2006
WOP Ossenkoppelerhoek:		
• Politie Almelo	de heren R. Vaneker en P. de Nooy	10-nov-2006
• Wijkplatform Ossenkoppelerhoek	de heren J. van Selm en J. Aaldenberg en mevrouw G. KleinBurik	16-nov-2006
• Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en Milieu	de heer M.F.J. Maathuis	17-nov-2006
• Stadsdeelcoördinatoren	mevrouw A.E. van de Ridder en de heer P.A. van Heteren	29-nov-2006
• (voormalig) Stadsdeelwethouder	de heer B. Kuiper	1-feb-2007
• Stadsdeelwethouder	de heer T.J. Schouten	7-feb-2007

4. Geraadpleegde documenten

WOP Kerkelanden:

- Wijkontwikkelingsplan Kerkelanden, april 1999
- Raadsbesluit wijkontwikkelingsplan Kerkelanden, 8 april 1999
- Notulen openbare vergadering gemeenteraad, 8 april 1999
- Wijkstructuurplan Aaldrinkshoek/Kerkelanden, 2001
- Notulen openbare vergadering gemeenteraad, 17 mei 2001
- Raadsbesluit MFA Wierdensehoek, 16 september 2004
- Verslagen regiegroep, vanaf 1999 tot 2004

WOP Sluitersveld:

- Companen, Nota Sluitersveld 2025, 1 september 1994
- Wijkactieplan Sluitersveld, 1996
- B&W besluit projectofferte WOP Sluitersveld, 17 november 1999
- Evaluatieonderzoek wijkactieplan Het Sluitersveld, juli 2000
- B&W besluit evaluatierapport Wijkactieplan Sluitersveld, 24 augustus 2000
- Plan van aanpak WOP Sluitersveld 2010, 15 december 2000
- B&W besluit initiatiefnota WOP Sluitersveld, 24 januari 2001
- Verslagen werkconferenties WOP Sluitersveld, 2001
- Evaluatie bewonerskerngroep Sluitersveld, januari 2002
- Wijkontwikkelingsplan Sluitersveld 2002
- B&W besluit WOP Sluitersveld, 21 januari 2002
- Raadsbesluit wijkontwikkelingsplan Sluitersveld, 28 februari 2002
- Convenant wijkontwikkelingsplan Sluitersveld, december 2002
- Verslagen bewonerskerngroep 2000 – 2002
- Verslagen regiegroep, vanaf 2000 tot heden
- Actualisering wijkontwikkelingsplan Sluitersveld, 1 juli 2005

WOP Ossenkoppelerhoek:

- Convenant wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek, 5 december 2002
- Wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek, februari 2002
- B&W besluit wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek, 14 februari 2002
- Advieslijst vergadering commissie Grote Steden Beleid, 14 februari 2002
- Raadsbesluit wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek, 28 februari 2002
- Notulen openbare vergadering gemeenteraad, 28 februari 2002
- Verslagen regiegroep, vanaf 2000 tot heden
- Overzicht WOP-onderdelen Ossenkoppelerhoek, februari 2006
- Eindoverzicht WOP-onderdelen Ossenkoppelerhoek, april 2007

Almelose Wijkaanpak:

- Raadsbesluit gemeentevisie 2015 en Meerjaren Ontwikkelingsprogramma, 11 november 2004
- Raadsbesluit wijkgericht werken, 16 september 2004
- Uitvoeringsnotitie Almelose Wijkaanpak, april 2005
- Raadsbesluit Almelose wijkaanpak, 14 juli 2005
- Notulen openbare vergadering gemeenteraad, 7 februari 2006

